

A

**Bakonynánai „Aprónépek” Német Nemzetiségi Óvoda
Pedagógiai Programja**

2013

**Készítette: Klesitz Gabriella
Óvodavezető**

PEDAGÓGIAI PROGRAM
BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

TARTALOMJEGYZÉK

Bevezető

A Pedagógiai Program jogszabályi háttere

1. ÓVODÁNK	6. oldal
1.1. Alapító okirat pedagógiai programot érintő részei, alapadatai	6. oldal
1.2. A Bakonynánaei „Aprónépek” Német Nemzetiségi Óvoda története, bemutatása	7. oldal
1.3. Óvodánk pedagógiai hitvallása	11. oldal
2. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP	13. oldal
2.1. Gyermekkép	15. oldal
2.2. Óvodakép	16. oldal
2.3. Nevelési elveink	17. oldal
2.4. Óvodai nevelésünk célja	18. oldal
2.5. A Freinet szellemiségéről	20. oldal
3. A NEMZETISÉGI ÓVODAI NEVELÉS IRÁNYELVE	22. oldal
4. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI	24. oldal
4.1. Személyi feltételek	24. oldal
4.2. Tárgyi feltételek	26. oldal
4.3. Az óvodai élet megszervezése	27. oldal
4.4. Az óvoda kapcsolatai	28. oldal
5. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ (SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ) / INTEGRÁLTAN NEVELT / GYERMEKEK FEJLESZTÉSÉNEK ELVE	32. oldal
6. GYERMEKVÉDELMI FELADATOK	35. oldal

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

7. SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉG	38. oldal
8. A GYERMEKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK	39. oldal
9. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI	41 oldal
9.1. Az egészségfejlesztés feladatai	41 oldal
9.2. Érzelmi, erkölcsi és közösség nevelés	50 oldal
9.3. Esztétikai nevelés, ízlésformálás	64 oldal
9.4. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	68 oldal
10. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI	79 oldal
10.1. Játék	79 oldal
10.2. Verselés – mesélés	87 oldal
10.3. Ének - zene, énekes játék, gyermektánc	90 oldal
10.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	94 oldal
10.5. Mozgás	98 oldal
10.6. A külső világ tevékeny megismerése	102 oldal
10.7. Munka jellegű tevékenységek	109 oldal
10.8. A tevékenységekben megvalósuló tanulás	111 oldal
11. AZ ÓVODA SZAKMAI DOKUMENTUMAI	117 oldal
12. FELHASZNÁLT IRODALOM	119 oldal
13. A PEDAGÓGIAI PROGRAM VÉGREHAJTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES ESZKÖZÖK ÉS FELSZERELÉSEK JEGYZÉKE	121. oldal

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

14.	ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉS	124.oldal
15.	LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK	125. oldal

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

Bevezető

Pedagógiai programunkat a Nemzeti Köznevelésről szóló törvény alapján, a szülők igényének és véleményének kikérésével, az alapító okiratban foglaltak betartásával, valamint a nevelőtestületi tanácskozás eredményeképpen állítottuk össze.

Számba vettük intézményünk erősségeit, gyengeségeit, az előttünk álló lehetőségeket, feladatokat, valamint a leküzdendő nehézségeket, amelyek céljaink megvalósulását nehezítik. Ennek megfelelően alakítottuk ki azt a struktúrát, értékstruktúrát, amelynek szellemében működtetni kívánjuk óvodánkat, végezni nevelő-oktató tevékenységünket (misszióunkat).

Az intézmény Nevelőtestülete

A Pedagógiai Program jogszabályi háttere:

2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről

363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról

32/2012. (X.8.) EMMI rendelet a sajátos igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve a Közoktatásról szóló – többször módosított – 1993. évi LXXIX. törvény

20/1997. (II. 13.) Korm. rendelet a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény végrehajtásáról 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról

11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről

17/2013. (III. 1.) EMMI rendelet a nemzetiség óvodai nevelésének irányelve

22/2013.(III.22.) EMMI rendelete egyes köznevelési tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról

1997.évi XXXI törvény a Gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásáról

Alapító Okirat

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

1. ÓVODÁNK

1.1. Alapító okirat pedagógiai programot érintő részei, alapadatai

Az intézmény hivatalos elnevezése:

Bakonyánai „Aprónépek” Német Nemzetiségi Óvoda

OM azonosító: 201886

Alapítás időpontja: 2013. 07. 01.

Székhelye: 8422 Bakonyána, Alkotmány u. 3.

Intézmény típusa: Óvoda

Maximális férőhely: 50 fő

Intézmény fenntartója: Bakonyána Község Önkormányzat

Működési köre: Bakonyána község közigazgatási területe.

Alaptevékenysége:

- Óvodai nevelés, ellátás
- Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése, ellátása
- Nemzeti és etnikai kisebbségi óvodai nevelés, ellátás
- Pedagógiai szakszolgáltató tevékenység – logopédiai oktatás
- Óvodai intézményi étkeztetés
- Munkahelyi étkeztetés
- Rövid időtartamú közfoglalkoztatás
- Foglalkozást helyettesítő támogatásra jogosultak hosszabb időtartamú közfoglalkoztatása
- Egyéb közfoglalkoztatás
- Önkormányzatok elszámolásai a költségvetési szervekkel

Besorolása:

Tevékenységeinek jellege alapján: közszolgáltató költségvetési szerv, közintézmény

Feladatellátáshoz kapcsolódó funkciója alapján: önállóan működő költségvetési szerv

Jogállása: jogi személyiséggel rendelkező

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

1.2. A Bakonynáai „Aprónépek” Német Nemzetiségi Óvoda története, bemutatása

Bakonynána 1000 fős kis község a Bakony szívében, Zirc városától 14 km-re.

Lakóinak nagy része idős, nyugdíjas, a fiatalabbak távolra utaznak dolgozni. A kevés itthon maradó gazdálkodik. A falu nagyobbik részét erdő veszi körül, jelentős kirándulóhely az itt található Gaja patak, Római-fürdő.

Óvodánk 1987 óta működik, először egy, majd 1991 óta két vegyes csoporttal.

1999 júliusától szülői kezdeményezésre német nemzetiségi intézmény lett óvodánk.

Az óvodánkat fenntartó községi önkormányzat az évek folyamán többször kötött a környékbeli önkormányzatokkal közoktatási feladataik ellátásának, az óvoda költséghatékonyabb működtetésének megvalósítása érdekében megállapodást.

A társulási megállapodások következtében 2005. augusztus 31-től a Bakonynána és Dudar Közös Igazgatású Közoktatási Intézmény Intézményegységeként, működött óvodánk, majd a 2010. szeptember 1-től a Magas-bakonyi Közös Igazgatású Közoktatási Intézmény Intézményegységeként, majd 2013. január 1-től Magas Bakonyi Óvodai Intézmény Intézményegységeként működött óvodánk.

2013.július 1-től újra önálló intézményként működik óvodánk.

Mivel óvodánk német nemzetiségi intézmény. Az óvónők képzése folyamatos volt, ennek következtében három kollégánknak a meglévő óvodapedagógusi diplomája mellé a bajai Eötvös József Tanítóképző Főiskolán nemzetiségi óvodapedagógusi diplomát szerzett. A nevelőtestület valamennyi tagja fontosnak tartja a folyamatos fejlődést, így az évek folyamán a folyamatos képzéseknek köszönhetően, óvodánkban egy fő fejlesztőpedagógusi, egy fő minőségbiztosítási egy fő pedig közoktatás vezetői szakvizsgát tett. Folyamatosan törekszünk a továbbképzések adta lehetőségeket kihasználni, a megszerzett ismereteket hétköznapi munkánkba beépíteni.

A 80-as évektől foglalkoztatott bennünket az óvodai nevelés lehetséges megreformálása, a mindenkori igényekhez való igazítása. Ennek során eljutottunk nevelőmunkánk megújításához, melynek alapja a gyermekek egyéni képességének figyelembevétele volt.

Szemléletünk alakulásában szerepet játszottak alternatív programok. Nevelőmunkánkban kezdettől fogva jelentős szerepet játszott a helyi elsősorban nemzetiségi hagyományokra való

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

támaszkodás. Jelenlegi formáját „Az óvodai nevelés országos alapprogramjának” figyelembevételével nyerte el. Programunk a gyermek megismerőtevékenységét veszi alapul, köré szervezzük a pedagógiai, pszichológiai feladatokat:

- óvó-védő,
- szociális,
- nevelő-személyiségfejlesztő.

Az alapvető funkciókon túl a jövőben is felvállalja az alábbi kiemelt feladatokat, melyek a családok óvodánkkal szembeni elvárásainak is megfelelnek:

- prevenció, korrekció, kompenzáló tevékenységet, a magatartási és viselkedési problémákkal küzdők beilleszkedését, valamint a sajátos nevelési igényű gyermekek segítségét és fejlesztését integrált nevelés keretében,
- az egyes területeken kiemelkedő képességekkel rendelkező gyermekek tehetséggondozását, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatását, esélyegyenlőségük biztosítását,
- környezetvédelmi, környezettudatos magatartásra nevelést, gazdag természetismereti tapasztalati lehetőségeket biztosítunk, mélyítve ezzel a gyermekek lakókörnyezetéhez való érzelmi kötődését,
- hagyományápolás beépítését nevelő-oktató munkába, megismertetni és tiszteletet ébresztetni a falusi ember és kétékezi munkája iránt,
- a nemzetiségekhez tartozó és a migráns gyermekeknek biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, a multikulturális és interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

Erősségeink:

- bábozás, dramatikus játék
- gyermek és ifjúságvédelmi munka
- origami
- vizuális nevelés
- népi gyermekjátékok
- német nemzetiségi hagyományok ápolása

Célunk: hogy gyermekeink találják meg helyüket a környezetükben, az őket körülvevő világban.

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

Fő hangsúlyt kap a környezet megismerése, mint élettér, amelyben tájékozódni, eligazodni képes a gyermek. A megszerzett tapasztalatok, élmények megjelennek mindennemű tevékenységében. Tevékenysége során egyre több tapasztalatot szerezve egyre jobban eligazodik az őt körülvevő világban, beletanul a világba. A program kiindulási vonala a környezeti nevelés és a nemzetiségi hagyományok ápolása, mert a gyermekkorban szerzett ilyen irányú tapasztalatok mélyen nyomot hagynak a gyermekben, személyiségének gyökerei ebbe a talajba kapaszkodva segítik őt, sikeres, környezetét, nemzetét szerető emberré válni. Egyediségét adja programunknak, hogy a természeti környezetre figyelve jeles napok számbavételével tervezzük mindennapjainkat. A gyermeki tevékenység szabadsága alapelvünk, útmutató a gyermek egyéni fejlődés üteme. Sikeresen tevékenykedhet, alkothat a hátrányos helyzetű és tehetséges gyermek egyaránt, megfelelő gondozást kap a speciális ellátást igénylő gyermek is. (Magatartászavar, beszédhiba, enyhe értelmi fogyatékoság stb.)

Az óvodai élet különböző tevékenységi formáin túl, próbáljuk a vidéki élet „hátrányait” csökkenteni azzal, hogy a gyerekeket szervezett színházi, bábszínházi előadásokra, kiállításokra, kirándulásokra visszük, illetve helybe hozzuk az előadóművészeket. A helyi előadásokat nyilvánosra szervezi az óvoda, így azok a kisgyermek is részt vehetnek rajta, akik még nem járnak intézményünkbe. Így is próbáljuk az intézményt minél nyitottabbá tenni községünk felé.

Tervezésünk egyedisége, hogy a környezetismeret adja a tanulási folyamat gerincét, melyet heti rend szerint valósítunk meg. A vegyes csoportbeosztásban kiscsoporttól nagycsoportig a gyermek több alkalommal találkozik ugyanazokkal az eseményekkel, a folyamatosság és az ismétlődés segíti a gyermek biztonságosabb eligazodását a mindennapokban, tájékozódását időben. Nevelőmunkánkban a folyamatosságnak, a rugalmasságnak nagy jelentőséget tulajdonítunk.

A program alapját Celestin Freinet szellemiségű program elemei adják, amit helyivé az a környezet tesz, amiben élünk, azok az adottságok, sajátosságok, melyek csak nálunk érvényesek, és számunkra fontos értékek kerülnek megfogalmazásra.

„Különböző szükségletekkel, vágyakkal, képességekkel, álmokkal, tapasztalatokkal, érdeklődéssel és ismeretekkel rendelkező gyerekek és felnőttek, különböző csoportokat alkotva egymásra hatva és egymást segítve alakítják, formálják az óvodát. Ettől az egyszeri és

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

megismételhetetlen helyé válik, ahol minden nap, varázslat történik mások és magunk örömére.”

A Freinet szellemiségű elemekkel a nevelőtestület egyetért, azonosulni tudunk az alapelvekkel:

- természetközelség,
- életközelség,
- a gyermeki munkálkodás, alkotás, önkifejezéseivel.

Óvodánkban német nemzetiségi nevelést is folytatunk, mely meghatározza óvodáink sajátos arculatát. Német nemzetiségi óvodapedagógusok segítik a kisebbséghez tartozók önazonosságának megőrzését, a hagyományok ápolását.

Igyekszünk külsőségekben is megjeleníteni a nemzetiségi létet. Ezt tükrözik: nemzetiségi rendezvények/ Martinstag / fellépéseken nemzetiségi / képfestő / ruha a gyerekeken, az ünnepi dekorációk és a német nyelvű feliratok, és foglalkozási segédeszközök.

Folyamatosan gyűjtjük a kisebbség életmódját, kultúráját bemutató tárgyi emlékeket is.

Specialitásaink:

- német nemzetiségi óvodai nevelés
- Freinet-féle pedagógia alkalmazása, a helyi hagyományokat figyelembe vételével
- külső világ tevékeny megismerése - környezettudatos nevelés,
- egészséges életmódra nevelés
- logopédiai, fejlesztő foglalkozások, (gyógypedagógiai)
- népi játék és hagyományörzés
- szabadidős tevékenységek széles kínálata, (családi nap, munkadélutánok, kirándulások, nyílt ünnepek)
- sajátos nevelési igényű gyermekek integrált fejlesztése

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

1.3. Óvodánk pedagógiai hitvallása

Óvodánkban olyan pedagógiai műhelyt kívánunk létrehozni, melyben minden ránk bízott gyermek széleskörű személyiségfejlesztésben részesül.

Ennek érdekében:

- Pedagógiai munkánkban a szakmai ismeretek állandó bővítésére törekszünk.
- A képességfejlesztő, készségeket kialakító módszertani eljárásokat állítjuk munkánk középpontjába.
- Szociális hátrányokat kompenzálni tudó értékeket közvetítünk.
- A gyerekek személyiségét tiszteletben tartjuk.
- Felébresztjük óvodásainkban az egészséges életmód iránti igényt.

Munkánkat hivatásnak tekintjük, amelyet szeretetteljes légkörben végzünk. Segítünk abban, hogy minden gyermek harmonikus, kiegyensúlyozott, a felnőttek világában is boldogulni tudó emberré váljon. Mindezeket jól felkészült, szakmailag igényes, megújulásra képes, a minőség iránt elkötelezett, segítőkész pedagógusokkal, munkatársakkal és a velük együttműködő szülőkkel szeretnénk megvalósítani.

Intézményünkben arra törekszünk, hogy

- a gyermeki személyiséget elfogadás, szeretet és megbecsülés öveze,
- a nevelés segítse a gyermek személyiségfejlődését és egyéni képességeinek kibontakoztatását, a gyermeki közösségben végezhető sokszínű, az életkornak megfelelő tevékenység által.

Munkánk fontos részének tekintjük, hogy a valamilyen területen tehetséget mutató gyerekeknek lehetőséget biztosítsunk a továbbfejlődésre, de ugyanolyan fontosnak tekintjük, hogy a lemaradókat, problémáival küzdőket segítsük a felzárkóztatásban, beilleszkedésben.

A nevelőmunkánk alapelvei

Intézményünkben az alábbi alapelveknek kell érvényesülnie az intézményi nevelő munka egész területén:

- Példamutatás erejének elve.
- A család, mint elsődleges személyiségformáló és az óvoda együttműködésének elve.

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

- A nevelés (erkölcsi-, egészséges életmódra-, esztétikus környezetre, környezetvédelemre nevelés), a nevelhetőség és a komplex személyiségfejlesztés fontosságának elve.
- Esélyegyenlőség elve.
- Közösségfejlesztés – egyéni bánásmód elve.
- Az életkori sajátosságok figyelembevételének elve.
- Folyamatos ellenőrzés és értékelés elve.
- Pozitív megerősítés elve.
- Egységes nevelő hatások elve.

2. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP

Óvodai nevelés országos alapprogramja (a továbbiakban: Alapprogram) a hazai óvodai neveléstörténet hagyományaira, értékeire, nemzeti sajátosságaira, a pedagógiai és pszichológiai kutatások eredményeire, a nevelésügy nemzetközileg elismert gyakorlatára építve, Magyarország Alaptörvényének értékeit és Magyarország által aláírt nemzetközi szerződésekben vállalt kötelezettségeket figyelembe véve – meghatározza a magyarországi óvodákban folyó pedagógiai munka alapelveit.

Pedagógiai Programunk az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjával összhangban, a helyi lehetőségek, és szükségletek figyelembevételével határozza meg az óvodáinkban folyó nevelőmunka célját, feladatait, alapelveit, a gyermeki tevékenységeket és a fejlődés kritériumait.

Helyi programunk alapján érvényesülnek óvodai nevelésünkben azok a törekvések, amelyeket nevelőtestületünk saját tapasztalatai szerint célravezetőnek minősít.

Az átdolgozott, módosított nevelési programunkban érvényre jutnak azok az összesített vélemények, igények is, melyeket a szülők és más partnereink fogalmaztak meg óvodánk felé. Gondosan ügyeltünk arra is, hogy úgy őrizzük meg óvodáink és a német nemzetiségi nevelés sajátosságait, hogy azok szervesen illeszkedjenek nevelési programunkba.

Arra törekszünk, hogy a megőrizzük erősségeinket, melyek összhangban állnak nevelési programunk fő értékeivel.

A célok, feladatok és fejlesztések meghatározásakor elengedhetetlen az önértékelés. Nevelőtestületünk arra figyel, hogy a gyermekek fejlődése szempontjából, a helyi adottságok figyelembevételével a legjobbat nyújtsa az egyéni fejlesztésben, a képességek és készségek alakításában.

Programunk az óvodás gyermek alapvető tevékenységére, a játékra épül, mely döntő szerepet játszik fejlődésében.

Végezetül olyan óvodai légkör kialakítására törekszünk:

- ahol biztosított minden gyermek számára az egyenlő hozzáférés,

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

- ahol megvalósul a nemek társadalmi előítélet nélküli nevelése,
- ahol biztosított a gyermekek testi-lelki szükségleteinek kielégítése,
- ahol a gyermekek nyugodt, vidám, szeretetteljes légkörben nevelkedhetnek és annyi öröm éri őket, amiből a későbbi életszakaszaikban is meríthetnek,
- a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet töltenek be;
- ahová a szülők szívesen és biztonságtudattal hozzák gyermekeiket,
- ahol az óvoda nevelőtestülete és minden dolgozója megbecsülve végezheti munkáját.

A gyermeket – mint fejlődő személyiséget – szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg;

- a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet töltenek be;
- az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakozásának elősegítésére kell irányulnia, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával; oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben.

„... megadjuk ehhez az eszközöket, érzelmet, szellemet, jellembeli és testi fejlesztést és képzést, logikusan előrehaladva, következtelenségek, erőszakosság nélkül, megállás vagy visszalépés nélkül.”

/Brunsztvik Teréz/

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

2.1. Gyermekkép

A gyermek fejlődő egyéniség. Fejlődését meghatározzák a genetikai adottságok, a gyermeket körülvevő személyi- és tárgyi környezete és az érési folyamat sajátos törvényszerűségei.

Ezekből a tényekből indul ki óvodai nevelésünk, ezek határozzák meg gyermekképünket, és milyen gyermekeket szeretnénk nevelni. Szeretnénk, ha a mi óvodánkban nevelkedő gyermekeknek boldog, nyugalmas gyermekkorra lenne. Érezzék maguk körül az óvónők védő, óvó gondoskodását.

Olyan gyermekeké nevelkedjenek, akik tisztelik egymást és a felnőtteket. Legyenek kiegyensúlyozottak, önmagukkal és a világgal harmonikus kapcsolatban lévő, nyitott minden iránt érdeklődő, kreatív gyermekek.

Legyenek fogékonyak és képesek a szeretetre, tartsák tiszteletben az érdekükben szabott korlátokat. Tudják megkülönböztetni mi a jó és mi a rossz, ezek szerint cselekedjenek.

Környezetünkben jól eligazodó, szívesen kommunikáló gyermekek legyenek, akiket a kapcsolatok teremtésében mindig nyitottság jellemez.

Alakuljon ki bennük a mély természetszeretet, a növényeket, állatokat tiszteljék és védjék. Vállaljanak értük felelősséget. Értékeljék a munkát. Más sikereinek is tudjanak örülni. Minden gyermek egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, meglévő hátrányai csökkenjenek semmilyen előítélet kibontakozásának nem adunk helyet.

A nemzetiségi csoportjainkba járó gyermekek:

- *legyenek nyitottak, fogékonyak a német nyelv és kultúra befogadására, váljon életük részévé, nyújtson örömet számukra a nemzetiségi ünnepek ápolása, az azon való részvétel.*

Mi mindannyian, akik az óvodánkban együtt dolgozunk, mindent megteszünk, hogy azok a gyerekek, akik tőlünk kikerülnek, rendelkezzenek ezekkel a tulajdonságokkal. A gyermeknevelésben egyetlen dolog van, ami nem helyettesíthető, a SZERETET:

„ És ha jövendőt tudok is mondani, és minden titkot és minden tudományt ismerek is, és ha egész hitem van is, úgyannyira, hogy hegyeket mozdíthatok ki helyükről, szeretet pedig nincsen énbennem, semmi vagyok.” /1/

„Gyermekkel foglalkozni, az minden bizonynal a leghálásabb munka, mi a földön osztályrészünkül jutott, de saját tökéletesítésünket is ez mozdítja előre.” /2/

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

2.2. Óvodakép

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.

Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye. Olyan intézmény, melynek környezete gyermek közeli, derűt, biztonságot és nyugalmat áraszt, ahol a gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi.

A családi nevelés kiegészítője, mely lehetővé teszi a 3. életévtől az iskolába lépésig a gyermekek tervszerű személyiségfejlesztését, a gyermeki személyiség szabad kibontakozását.

Intézményünk óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő funkciót lát el, a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei, így segítjük az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését és a környezettudatos magatartás kialakulását.

Olyan óvoda, olyan nevelési légkör megteremtése a célunk, amelyben biztosítjuk az óvodáskorú gyermek sokoldalú, harmonikus fejlődését, az érzelmek és ismeretek fejlesztését szolgáló tevékenységeknek legmegfelelőbb feltételeit, sokszínűségét, figyelembe véve a gyermekek egyéni készségeit és képességeit, eltérő fejlődési ütemét figyelembevételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is).

Egész nevelőmunkánkat áthatja a gyermekek egyéni különbségeinek tiszteletben tartása, a szereteten, őszinte érdeklődésen és elfogadáson alapuló magatartás, a nagyfokú tolerancia.

Igyekszünk megtalálni minden gyermek lelkéhez a kulcsot, arra törekedve, hogy napjaik kényszermentesen, örömben teljenek.

Törekszünk arra, hogy minden gyermek megtalálja az óvodában- a társak és a felnőttek körében- a helyét, kielégíthesse lelki szükségletét, kipróbálhassa erejét, tehetségét, tapasztalati úton győződjön meg képességeiről, annak hatásairól.

Lehetőségeinkhez mérten segítjük a gyermeket képességeinek kibontakoztatásában, időben feltárjuk az esetleges részképesség-zavarokat. Minden eszközzel segítünk feltételeink tudatos kiaknázásával, a gyermek természetes életigényének, életelemének figyelembevételével és alkalmazásával (mozgás, játék) - az ilyen jellegű zavarok

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

leküzdésében, mely révén közvetetten segítjük az iskolai közösségben történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését.

Pedagógiai tevékenységrendszerünk és tárgyi környezetünk segíti a gyermekek környezettudatos magatartásának kialakulását.

Óvodapedagógusaink minden tevékenység során figyelembe veszik és igazodnak a gyermek személyiségéhez.

Óvodai nevelésünk leghatékonyabb eszközének a szabad játékot tekintjük.

Az óvodapedagógus kulcsszereplő, elfogadó segítő, támogató attitűdje modell értékű.

A nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, nyelvi nevelését, a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

Óvodánk nem ad helyet az előítéletek kibontakozásának sem társadalmi, sem nemi, sem egyéb értelemben.

2.3. Nevelési elveink

Általános nevelési elveink:

Az óvodás gyermeket, mint fejlődő személyiséget különleges védelem, elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom illeti meg.

Szoros kapcsolat kialakítása a családdal, melyet a bizalom hat át.

Az óvodás korú gyermek alapvető szociális tanulási formája az utánzás, ezért az óvónő modell szerepe kiemelkedő jelentőségű.

A folyamatosság és a rugalmasság elvét érvényesítve törekszünk a gyermeki igényekre, szükségletekre épülő jó közérzet biztosítására.

Az óvodapedagógus egész magatartását az elfogadás, a másság és az egyéni különbségek tiszteletben tartása, és nagyfokú tolerancia jellemzi.

A személyiségfejlesztés során az óvodapedagógus figyelembe veszi a gyermekek életkorát, egyéni fejlődési ütemét és képességeit, alkalmazza a differenciált bánásmód elvét.

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

A nemzetiségi, családok gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, multikulturális nevelésen alapuló integrációt, az alapvető emberi- és szabadságjogok védelmét.

A helyi adottságokból és igényekből fakadó nevelési elveink:

Kiemelt jelentőséget tulajdonítunk a játéknak, amely a kisgyermek alapvető tevékenysége: általa képességei, készségei fejlődnek, tapasztalatokat gyűjt, ismereteket szerez.

Az egészség érték, amelyet az egyénnek és a közösségnek egyaránt óvnia, ápolnia kell. Az egészségnevelés kiemelt az óvodánk életében. A családdal együttműködve a legfontosabb a megelőzés, az egészségmegőrző szokások kialakítása.

A kedvező környezet adta lehetőségek kihasználására törekszünk. A természet megismerése, szeretete, óvása beépül a mindennapjainkba. Valljuk, hogy a gyermekkor egyik legmeghatározóbb élménye a természettel való találkozás.

A családokkal való partneri kapcsolat alakulását és az együttnevelést segíti a szülők minél aktívabb bevonása az óvodai életbe (nyílt napok, munkadélután, közös kirándulás, stb.).

Mivel óvodánk német nemzetiségi óvoda a különbözőségek elfogadását is kiemelt nevelési elvként kezeljük.

2.4. ÓVODAI NEVELÉSÜNK CÉLJA

Óvodai nevelésünk célja, hogy elősegítsük a 3-7 éves gyermekek harmonikus fejlődését, személyiségük kibontakozását, az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével.

Célunk:

- derűs, szeretetteljes, érzelmi biztonságot nyújtó légkör biztosítása,
- a gyermekek testi-lelki szükségleteinek kielégítése, jó közérzet biztosítása,
- a gyermekek mindenekfelett álló érdekének és jogainak biztosítása,
- a családi nevelés elsődlegességének figyelembevétele, kiegészítése,
- a játék elsődlegességének biztosítása,

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

- a gyermekek anyanyelvi nevelése és kommunikációs készségének fejlesztése,
- a mozgás és az aktív életmód természetes gyermeki igénnyé válásának megalapozása,
- egészséges életmód kialakítása,
- az érzelmi intelligencia fejlesztése,
- a természeti és társadalmi környezet megismerésén keresztül környezettudatos magatartásra nevelés,
- a gyermekek tapasztalatszerzése sokoldalú legyen, minél több érzékszerven keresztül történjen,
- a gyermekek saját képességeinek megfelelő fejlesztése,
- a változatos tevékenységformákon keresztül, a gyermekek kíváncsiságára építve felkeltsük érdeklődésüket, nyitottá tegyük az új ismeretek befogadására,
- a gyermekek szocializálása,
- a különbözőségek elfogadására, egymás iránti toleranciára nevelés,
- a modellértékű, pozitív példamutatás,
- az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szint elérése.
- *a német nyelv és kultúra megismertetése, a néphagyományok átörökítése és megőrzése,*
- *minél teljesebbé váljon a német nyelven folyó kommunikáció,*
- *a nemzetiségi identitástudat kialakítása, megerősítése,*
- *a német nyelv iskolai tanításának megalapozása, előkészítése*
- *a német kultúrkincsből (irodalom, ének-zene népi játékok) tudatosan felépített tematika segítségével változatos módon a nyelv elsajátítása.*

Általános alapelvek

Programunkkal helyi szükségleteket, az óvodáinkba járó gyermekeket és családjukat kívánjuk szolgálni. Falusi gyermekeket nevelünk, akiknek a valósággal való kapcsolata (természeti környezet) tág lehetőséget biztosít a fejlesztésükre.

Biztonságos, kedvező, csoportos együttlétre, megfelelő testi, mentális gondozásra, az óvodai élet nyitott, bizalmas, szeretetteljes légkörének megvalósítására törekszünk.

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

Tiszteletben tartjuk a gyermekek egyéniségét, érdeklődését, adottságait, önállóságukat, autonómiájukat. Segítjük önkifejezésüket személyiségük természetes fejlődést.

Óvodáinkban arra törekszünk, hogy a gyermekek a legkülönbözőbb programok között válogathassanak és az óvónők által kezdeményezett programok mindegyike igazodjék az életkor követelményeihez, az életkori sajátosságokhoz.

A tevékenységi formák kölcsönhatását, egymásra építettségét fontosnak tartjuk, mert a gyermekek által szívesen és könnyedén végezhető tevékenységek összessége biztosíthatja a gyermek személyiségének kibontakoztatását. Az összes óvodai tevékenység alapját a természet körforgása, változásai, a hozzá kapcsolódó jeles napok, szokások adják, egyre magasabb szintű tapasztalatszerzéssel.

Az óvodai nevelés egész folyamatában komplexitásra törekszünk, az óvodai nevelés területei, tevékenységformái között szoros összefüggés van, egyiket sem kezeljük elszigetelten, viszont meghatározó szerepet szánunk a környezetismeretnek, a néphagyománynak, a nemzetiségi hagyományoknak, a játéknak, a mozgásnak és az anyanyelvnek.

Programunk rugalmasan alkalmazható mind a hátrányos helyzetű, mind a tehetséges gyermekek nevelésében.

2.5. A FREINET SZELLEMISSÉGRŐL

Óvodánk a Freinet szellemiségű elemekkel bővítve végzi nevelőmunkáját.

Freinet pedagógiája egy tevékenységközpontú, öröm- és sikerorientált, a gyakorlatból építkező és általa fejlődő szintézis-pedagógia. Jellemző rá, hogy többféle irányzatból építkező, mobil, nyitott rendszer, mely újabb és újabb ötletekkel, módszertani megoldásokkal bővíthető. Az egyszerű és megismételhetetlen gyermeki személyiség szabad kibontakoztatását állítja a középpontba, melynek feltétele a demokratikus, bizalmat, biztonságot, segítségnyújtó megértést és toleranciát sugárzó légkör, ahol tudatosan építenek a gyerek önállóságára. Elősegítik a benne szunnyadó képességek maximális kibontakozását. Segítenek választ kapni a kérdéseire és föloldják a szorongásait. Egy gyerekekből és felnőttekből álló közösség tagja lehet, ahol joga van a kezdeményezésre, az érdeklődésétől függő szabad tevékenységválasztásra és lehetősége nyílik a kutatásra, kísérletezésre, az egyéni felfedezésre.

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

Természetes érdeklődése, lelkesedése megerősítést kap, ébren tartják a vele született ösztönző erőt, a kíváncsiságot.

Figyelembe veszi az egyéni fejlődési ütem eltolódásait, képességeket, irányultságokat és mégis képes kialakítani az együttműködést, egymás különbözőségének elfogadását és a toleranciát. Tiszteli a gyerek sajátosságait, megfogalmazza és biztosítja a gyerek jogait. Humanista, természetes, harmóniát és egyensúlyt sugárzó rendszer, melynek központi kategóriája maga az élet.

3. A NEMZETISÉGI ÓVODAI NEVELÉS IRÁNYELVE

A nemzetiségi óvodai nevelés az óvodás korú gyermekek életkori sajátosságainak és egyéni fejlettségének megfelelően a nemzetiség nyelvének és kultúrájának megismerését és elsajátítását, a kulturális hagyományok átörökítését és fejlesztését szolgálja.

A nemzetiségi nevelés célja és feladata, hogy

- biztosítson anyanyelvi környezetet a gyermekek számára,
- ápolja és fejlessze a nemzetiségi életmódhoz, kultúrához kötődő hagyományokat és szokásokat,
- készítse fel a gyermeket a nemzetiségi nyelv iskolai tanulására,
- segítse a nemzetiségi identitástudat kialakulását és fejlesztést.

A nemzetiségi nevelést folytató óvodában törekedni kell arra, hogy a gyermekek érzelmi biztonságának megteremtése mellett - figyelembe véve a gyermek nyelvismeretét - minél teljesebbé váljon a nemzetiség nyelvén folyó kommunikációs helyzetekkel biztosítja az utánpótlás alapuló nyelvsajátítást.

A nemzetiségi kultúrkincséből és az anyanemzet kultúrájából (irodalom, zene, népi játék) tudatosan felépített tematika segítségével változatos módon szervezi meg a nyelvsajátítást. A kialakult nyelvi szituációk függvényében, a természetes nyelvtanulási eljárásnak megfelelően rugalmasan alakítja csoportjainak heti- és napirendjét.

A nemzetiségi óvodai nevelés megszervezése

- A nemzetiségi óvodai nevelés a gyermek óvodába lépésétől az iskola megkezdéséig tart.
- A nemzetiségi óvodai nevelésben részt vevő óvodapedagógusnak beszélnie kell a nemzetiség nyelvét, ismernie kell a nemzetiség szellemi és tárgyi kultúráját, hagyományait, szokásait. Fontos feladata a kultúrkincs továbbörökítése.
- A nemzetiségi óvodai nevelést folytató óvodában jellemzően a kisebbség nyelvén kell szervezni a gyermekek óvodai életét. Törekedni kell arra, hogy a gyermekek gondozásában résztvevő felnőttek is ismerjék és használják a nemzetiség nyelvét (tájnnyelvét).

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

- A nemzetiségi óvoda nevelő munkáját kiegészíti a családdal (szülőkkel, nagyszülőkkel stb.), nemzetiségi intézményekkel, szervezetekkel való együttműködés, különösen a gyermekek a nyelvi kultúrájának fejlesztése, a hagyományápolás és a nemzetiségi identitástudat megalapozása és fejlesztése terén.
- A nemzetiségi óvodai nevelést folytató óvodának a nemzetiségi kultúra és nyelv ápolását segítő eszközökkel is rendelkeznie kell.
- Az óvoda környezete tükrözze a nemzetiség kultúráját, a nemzetiség életmódját, szokásait, hagyományait és tárgyi emlékeit.

Nemzetiségi nevelést folytató óvoda

A nemzetiségi nevelést folytató kétnyelvű óvoda mindkét nyelv (a kisebbség nyelve és a magyar nyelv) fejlesztését szolgálja. Az óvodai élet tevékenységi formáiban a két nyelv használata érvényesül. A két nyelv használatának arányát a nevelési programban az óvodai élet kezdetén a gyermekcsoport nyelvismerete határozza meg. A hangsúly a nemzetiségi nyelv fejlesztésére helyeződik.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

A családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a gyermekben alakuljon ki pozitív érzelmi viszony a nemzetiség kultúrája és nyelve iránt.

Életkorának és egyéni képességeinek megfelelően rendelkezzen olyan szókinccsel, amely lehetővé teszi, hogy a megszerzett ismereteket tudja a nemzetiség nyelvén közvetíteni.

Tudjon tájékozódni az ismert kommunikációs helyzetekben (gondozási szituációk, egyéb óvodai tevékenységek).

Ismerjen a nemzetiség, az anyanemzet (anyaország) kultúrájából merített dalokat, meséket, verseket, mondókákat és játékokat (esetenként tájnyelven is).

Ismerkedjék meg a helyi nemzetiségi szokások, hagyományok és tárgyi kultúra értékeivel; tanulja meg azok tiszteletét és megbecsülését (a nemzetiségi néphagyomány elemeit az életkori sajátosságoknak megfelelően beépítjük a magyar néphagyományok közé, megjelölve nemzetiségi jellegét). A hagyományőrző néptáncokat mindennapi tevékenységeink közé soroljuk.

A programban pontosan megjelöltük a nevelési területeknél a konkrét feladatokat, célokat, majd a fejlődés jellemzőit.

4. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

4.1. Személyi feltételek

Az óvodánkban a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll.

A nevelőmunka kulcsszereplői az óvodapedagógusok, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. Jelenlétük a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek.

Intézményünk személyi feltételei megfelelnek a törvényi előírásoknak, 4 főiskolai végzettségű óvodapedagógus dolgozik a két csoportban.

Mivel óvodánk német nemzetiségi intézmény három óvodapedagógusunk rendelkezik a német nemzetiségi főiskolai diplomával, hárman pedagógus szakvizsgával:

- közoktatás vezető
- minőségbiztosítási szakértő
- fejlesztőpedagógus

Szakmai megújulás iránti igényünk nagy, az eredményesebb munkavégzés érdekében továbbképzéseken rendszeresen részt veszünk, állandóan képezzük magunkat.

A továbbképzéseken és a kötelező órán kívüli feladatok megosztásánál az óvónők érdeklődését, egyéni adottságait egy-egy nevelési területhez való vonzódását vesszük figyelembe. Ezáltal azt kívánjuk elérni, hogy egy bizonyos területen legyenek jártassak, minél nagyobb sikerélményhez jussanak, szívesen osszák meg egymás között a szerzett tudást, tapasztalatot, érezzék, hogy a közösség nélkülözhetetlen tagjai. Legyen jó a közérzetük, szeressék a helyet, ahova dolgozni járnak.

Munkabeosztásunkat úgy határoztuk meg, hogy a kisebb létszámú csoportokkal a tevékenységekben megvalósuló tanulás fejezetnél megfogalmazottak megvalósulhassanak.

A feltételrendszer fontos eleme az óvodai nevelőközösség, ezen belül:

- megfigyelő és helyzetfelismerő képesség,
- a jövő elképzelésének képessége,

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

- megosztott figyelem,
- nyelvtanilag helyes beszéd,
- önmagával és a gyermekkel szembeni igényesség,
- kiegyensúlyozott állapot, érzelmi gazdagság,
- a gyerekek szeretete, megértése, megbecsülése,
- segítőkészség, optimista magatartás.

Az óvoda egész nevelőközösségének rendelkeznie kell az együttműködés, egymásra figyelés képességével a mindennapok során, hogy példaadással neveljük a gyermekeket.

Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermek számára.

Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkájának hozzá kell járulnia az óvodai nevelés eredményességéhez, ezt bizonyítja, hogy szakképzett dajkák segítik az óvodapedagógusok munkáját, az óvodai nevelés eredményességét.

A gyermek egészségügyi ellátást gyermekorvos, a fogorvos és a védőnő biztosítják.

Technikai személyzetet, az udvar, kert gondozására, karbantartására a fenntartó biztosít.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködését igényli, ezért óvodánkban logopédus és gyógypedagógus foglalkozik a speciális fejlesztést igénylő gyermekekkel, és egyre gyakrabban vesszük a zirci Nevelési Tanácsadó szakembereinek segítségét. A mindennapokban a fejlesztésre szoruló gyermekek felkarolásában, fejlesztésében, a mozgásterápia megvalósítása révén a tanulási nehézségek megelőzésében fejlesztőpedagógus kolléganőnk nyújt segítséget.

Mivel óvodánk német nemzetiségi intézmény, nemzetiségi óvodapedagógusaink megvalósítják a nemzetiségi óvodai nevelés célkitűzéseit, a hagyományápolást.

A migráns gyermekeket is nevelő óvodában dolgozóknak feladatuk lehetőséget teremteni ahhoz, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

4.2 Tárgyi feltételek

Az óvodának rendelkezik a pedagógiai program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel.

Az óvoda épülete a község központjában helyezkedik el, 2 csoportszoba, folyosó-, mosdó-, tálaló-, mosogató- és irodahelyiség-, betegszobával.

Az óvoda tálaló, melegítő konyhával rendelkezik, a gyermekek és felnőttek étkezése a szomszédos Dudar község konyhájáról történik, napi rendszerességgel történő szállítással.

Csoporttermeink több funkciót töltenek be: óvodai tevékenységek, játék, tornafoglalkozások, étkezések, és a pihenés színtere is. Biztosítják egészségük megőrzését, fejlődését. Lehetővé teszik mozgás- és játékigényük kielégítését. A csoportszobák, öltözők harmóniát árasztó színekkel, formákkal, anyagokkal vannak kifestve, dekorálva, jól felszereltek. A gyermekek által használt tárgyi felszereléseket, játékokat számukra hozzáférhető pocokon helyeztük el. Bútoraink újak (szükség szerint felújítjuk őket). bútoraink újak Játékokat, eszközöket évente vásárolunk a költségvetésből.

Sportszerekkel, az óvodai tanuláshoz szükséges fejlesztési eszközökkel jól ellátott óvodánk. A folyamatos bővítésre támaszkodunk a pályázati lehetőségekre és a szponzorok támogatására.

Könyvvállományunkat folyamatosan gyarapítjuk a program szellemiségének megfelelően, újonnan megjelenő kiadványokkal bővítjük.

Tudatosan válogattunk és válogatunk az értékes és hasznos könyvekből, amelyek felkészülésünket és a gyermekekkel való foglalkozást segíti.

Munkánkhoz, a nemzetiségi hagyományok megismertetéséhez nagy segítséget ad az óvoda szomszédságában létrehozott FALUMÚZEUM.

Folyamatosan, fokozatosan szeretnénk javítani feltételeinket, az alábbiakban felsoroltak szerint:

- tornaterem építése
- gyermekjátékok felújítása, korszerűbbek beszerzése
- mesekönyvek, leporellók, szakkönyvek folyamatos beszerzése

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

Az óvoda udvarán esztétikus fa játékok adnak lehetőséget a tartalmas játéokra és mozgásra, biztosítsa egészségük megőrzését, fejlődését. Lehetővé teszi mozgás- és játékigényük kielégítését.

4.3. Az óvodai élet megszervezése

A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5–35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósítunk meg. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek.

A jó napirendet folyamatosság és rugalmasság jellemzi. Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét. A napi- és hetirendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki.

Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást végző munkatársakkal.

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják. Az óvodai nevelés csak a jóváhagyott pedagógiai program alapján valósulhat meg és a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

4.4. Az óvoda kapcsolatai

A családdal való kapcsolat

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt szolgálja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való szoros együttműködés. Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, ill. a család teremt meg. Figyelembe vesszük a családok szokásait, sajátosságait, érvényesítjük a segítségnyújtás családhoz igazított módjait.

Nemzetiségi csoportjainkban kiemelten fontos a szülővel, nagyszülővel való együttműködés. Különösen hangsúlyos a gyermekek nyelvi kultúrájának fejlesztése, a hagyományápolás, a kisebbségi identitástudat megalapozása és fejlesztése terén.

A gyermekek közvetítésével a szülőket is igyekszünk bevonni a nemzetiségi kultúra és a hagyományok ápolásába.

Alapelveink:

- a nevelésben a család szerepe elsődleges az óvoda épít rá és kiegészíti azt,
- az óvónő fogadja el a szülőt még akkor is ha a gyermeknevelésben hiányosságokat tapasztal,
- kapcsolatában éreztesse az őszinte odafordulást és a segítő szándékot addig a pontig, amíg a szülő ezt elfogadja,
- a kapcsolat épüljön a tapintatra és mélyüljön el a közös programok együttes tevékenysége során,
- az óvónő ismerje és fogadja el a család szokás - és szabályrendszerét, tapintatosan befolyásolja az életmód jó szokásainak alakításába,
- legyenek tájékozottak a helyi nevelési programról,
- Óvodánkban a szülők képviselőtét a Szülői Munkaközösség látja el, mely Szervezeti és Működési Szabályzatában megfogalmazottak és a vezető irányításával vesz részt az óvoda életében.

Kialakult kapcsolattartás formái:

- napi beszélgetések, információ a gyermek állapotáról
- hirdetőtábla,

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

- családlátogatás, az óvodába érkező minden gyermeknél,
- családlátogatás probléma észlelése esetén, esetlegesen a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat családgondozójával, illetve a gyámügyi előadóval,
- szülői értekezletek,
- nyitott óvoda meghirdetése (a szülő bármikor betekinthez az óvoda életébe, napi munkájába, egy feltétellel, ha jelenlétével nem zavarhatja a csoport életét)
- az 5-6-7 éveseknél kivétel nélkül minden szülő látogasson el legalább egyszer az óvodába,
- közös programok szervezése szülőkkel (gyermeknap, kirándulások stb.)
- szülői munkaközösségi programok: munkadélutánok, rendezvények, társadalmi munka.

Kapcsolatok külső intézményekkel

Az óvoda kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt (bölcsődék és egyéb szociális intézmények), az óvodai élet során (pedagógiai szakszolgálat intézményei, gyermekjóléti szolgálatok, gyermekotthonok, egészségügyi, illetve közművelődési intézmények), és az óvodai élet után (iskolák) meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükségletekhez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda nyitott és kezdeményező.

Iskola

Kapcsolatainkat környezetünk adottságai határozzák meg. Fontosnak tartjuk az óvodából az iskolába történő zavartalan átmenetet, így az óvoda iskola-előkészítő munkája akkor eredményes, sikeres, ha a gyerekek örömmel, bizalommal és érdeklődéssel várják az iskolát. Az óvónő szoros, nevelőpartneri viszonyt alakítson ki az iskolai pedagógussal. Tegye lehetővé, hogy a gyerekek pozitív élmények útján megismerkedjenek az iskolai életmóddal. A családok és a gyermekek egyéni helyzetét és jellemzőit ismerve segítse az iskolába lépés zavartalanságát.

A hatékony együttműködés érdekében ismerje meg az iskola nevelési elveit, adjon lehetőséget a tanítónak az óvodai nevelési módszerek, eljárások megismerésére.

Adjon tájékoztatást a gyermekek fejlődéséről, egyéni fejlődési üteméről, az egyéni bánásmód tapasztalatairól és az esetleges várható alkalmazkodási nehézségekről.

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

Tegyenek kölcsönös látogatást, a gyermekek ismerkedjenek leendő tanítójukkal, vegyenek részt közös rendezvényeken, (pl. Mikulás) látogassák meg egymást.

Az óvónő kísérje figyelemmel a gyerekek iskolai beilleszkedését. Munkatervébe építse be a kapcsolattartás konkrét feladatait.(évenkénti látogatás a nagycsoportból 1. Osztályba került gyermekeknél).

A fejlettség szerinti beiskolázásra az óvónő folyamatos megfigyelése, tapasztalatai és az orvosi szakvélemény alapján kerüljön sor. Ha a beiskolázás eldöntéséhez kiegészítő vizsgálatra van szükség, forduljon a Nevelési Tanácsadóhoz.

Közművelődési intézmények

Könyvtár, művelődési ház, Természet Tudományi Múzeum Zirc - sajátos lehetőségeit tudatosan használja fel az óvónő a nevelőmunkában. Ezeket úgy válogassa, hogy elősegítse a nevelési feladatok sokoldalú megoldását, lehetőleg úgy építse be a nevelőmunkába, hogy nem zavarja a gyermek napirendjét, pihenését, válogasson a kínálatból igényesen.

Ismerkedjenek, a könyvtárral 1-1 könyvet kölcsönözzenek az óvodai kezdeményezésekhez, tevékenységekhez. Vegyenek részt óvodás gyermekek részére szervezett néhány báb és színházi előadáson, egy-egy kiállításon, egy-egy alkalommal gyermekmunkák kerüljenek kiállításra (pl. könyvhéten mese, vers rajza stb.). Az óvónő kapcsolódjék be az óvodáskorú gyermekek számára szervezett speciális programok megszervezésébe, szakértelmével segítse a közművelődési intézményekben folyó munkát.

Egészségügyi intézmények

Környezetünk adottságaiból adódóan kapcsolatot tartunk az óvoda orvosával, védőnőjével, az egészséges életmód, egészségmegőrzés érdekében

Önkormányzat, Nemzetiségi önkormányzat, Hagyományőrző egyesület

Önkormányzatunk, nemzetiségi önkormányzatunk folyamatosan figyelemmel kíséri az óvodában folyó munkát. Vizsgálják a fenntartás, a működés feltételeit, szükség esetén támogatják kéréseinket, pályázatainkat. (Óvodánk önállóan gazdálkodó intézmény).

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

Pedagógiai szakszolgálatok, Pedagógiai szakmai szolgáltatók

Részt veszünk a KÖRPI által szervezett továbbképzéseken, az ott hallottakat felhasználjuk nevelőmunkánkban.

Nevelési Tanácsadó segítségét kérjük szükség esetén és a beiskolázás zavartalan lebonyolítása érdekében.

Az átlagtól eltérő, sérült gyermekeket a Veszprémben működő Szakértői Bizottsághoz irányíthatjuk.

5. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ (SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ) /INTEGRÁLTAN NEVELT/ GYERMEKEK FEJLESZTÉSÉNEK ELVE

Minden olyan gyermek integráltan nevelt sajátos nevelési igényű, aki a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján kerül intézményünkbe. Joga van a sérülése figyelembe vételével a különleges ellátáshoz és ahhoz, hogy egészséges társaival együtt, kirekesztés és előítéletek nélkül, elfogadó, befogadó közegben nevelkedjen, melyben az apró eredmények is értékesek. Helyi pedagógiai programunk tartalmi követelményeit a kiemelt figyelmet igénylő (sajátos nevelési igényű) gyermekekre is vonatkoztatjuk. A fejlődést minden esetben saját tempóikhoz viszonyítjuk.

Kiemelt figyelmet igénylő (integráltan nevelt) gyermek:

1. Különleges bánásmódot igénylő gyermek
 - 1.1. sajátos nevelési igényű gyermek
 - 1.2. beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek
 - 1.3. kiemelten tehetséges gyermek
2. a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek

Sajátos nevelési igényű gyermek:

Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy több fogyatékoság együttes előfordulása esetén autizmus spektrummal, zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

Cél a szegregációs tendenciák megszüntetése.

Erre nyújt lehetőséget:

- képesség kibontakoztató felkészítés,
- integrációs felkészítés,
- integrált oktatás,

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

Óvodai fejlesztő program:

Az óvodai fejlesztő programba felvehető a halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, illetve a hátrányos helyzetűnek minősülő gyermek.

A fejlesztő programban a (gyermek igényeihez igazodva) biztosítja az óvoda:

- a gyermek fejlesztésével kapcsolatos pedagógiai feladatokat,
- a szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységet,
- az együttműködés kialakítását azokkal a szolgálatokkal, amelyek a gyermekek óvodai nevelése során a szülőket támogatják, és a gyermekek számára szolgáltatásokat biztosítanak,

Az integrált nevelésből adódó sérülés specifikus feladataink:

Óvodai nevelésünkben a fogyatékkal élő gyermeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszünk. Fontos feladatunknak tartjuk, hogy a nevelés hatására a sérülés arányában a sajátos nevelési igényű, (kiemelt figyelmet igénylő) gyermeknél is kialakuljon az alkalmazkodó készség, az akaraterő, az önállóságra törekvés, az együttműködés. Az egész napos óvodai tevékenység alatt a különleges gondozás igényét is kielégítjük.

A fejlesztés céljait, módjait minden esetben a szakértői, rehabilitációs vizsgálat diagnózisára, javaslatára építjük. Ennek érdekében a napirend során mindig csak annyi segítséget kapjon a gyermek, hogy önállóan tudjon cselekedni.

Intézményünkbe felvehető gyermekek sérülésmértékét illetően:

- Beszédfogyatékos, akadályozott beszédfejlődésű gyermek
- Értelmi fogyatékos gyermek
- Mozgásszervi fogyatékos gyermek
- Érzékszervi fogyatékos gyermek
- Autizmus spektrummal, zavarral küzdő gyermek
- Egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő gyermek
- Halmozottan fogyatékos gyermek

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

Az óvodapedagógus feladatai:

- Szerezzen alapismereteket a fogyatékoság számos körülményéről.
- A szülőkkel való szoros kapcsolattartás során: szülőgondozás, segítő tanácsadás.
- Egyéni szükségletekhez igazodó differenciálás.
- Tolerancia, nyitottság, elfogadó attitűd, empátia, szeretetteljesség, következetesség.
- A segítségnyújtás lehetőségének és mértékének megismertetése az óvoda dolgozóival, szülőkkel, csoporttársakkal.
- Együttműködés a gyógypedagógussal, védőnővel, szakmai szolgáltatókkal, pszichológussal, logopédussal.

6. GYERMEKVÉDELMI FELADATOK

Célja, feladatai:

A gyermek- és ifjúságvédelem szorosan kapcsolódik nevelési-oktatási feladatainkhoz, tevékenységünkhöz. Olyan pedagógiai légkör kialakítására törekszünk, amely eleve kizárja annak lehetőségét, hogy bármelyik gyermek származása, neme, vallása, etnikai hovatartozása, vagy bármilyen oknál fogva hátrányos, kizáró helyzetbe kerüljön.

Óvó-védő segítő kezet nyújtunk az arra rászoruló gyermekeknek és családoknak.

Prevenziós, korrekciós, védő-óvó feladatok:

- A gyermekvédelemmel foglalkozó pedagógus tájékoztassa a szülőket, pedagógus kollégákat a gyermekek jogairól, a gyermekek jóléte érdekében működő szervezetekről, szolgáltatásokról, azok elérhetőségéről.
- Lássa el a szülőket életvezetési, gyermeknevelési tanácsokkal.
- Szűrje ki a potenciális baleseti források lehetőségét az óvodában és a családi környezetben is.
- Szorgalmazza a szülők körében a nyári szabadidős tevékenységeken való gyermeki részvételt.
- Segítse a hátrányos helyzetű gyermekek részvételét kiránduláson, bábszínház látogatáson és úszásoktatáson.

A gyermekvédelemmel megbízott óvónő feladatai

- Térképezze fel az óvodában a hátrányos és a fokozottan hátrányos helyzetű gyermekek számát, folyamatosan tájékoztassa az óvodavezetőt e gyermekek helyzetének alakulásáról, életkörülményeiben történt változásokról.
- Tegyen javaslatot az Szociális Bizottság felé rendkívüli gyermeknevelési illetve étkezési támogatásra.
- Végezzen szükség szerint családlátogatást, vezesse folyamatosan a nyilvántartási ügyeket, szükség szerint intézkedjen.
- Vegyen részt esetmegbeszéléseken, ha szükséges védelembe vételi eljárás során képviselje a gyermek érdekeit, segítse az utógondozási feladatok ellátását.
- Vegyen részt továbbképzéseken, kísérelje figyelemmel a Gytv. változásait.

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

Óvodavezető feladatai:

- Irányítsa, koordinálja az intézményben folyó gyermek- és ifjúságvédelmi munkát.
- Kísérje figyelemmel az igazolás nélküli túlzott hiányzásokat, szükség esetén tegyen jelzést a jegyzőnek.

Óvodapedagógusok feladatai:

- Működjön közre a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a gyermek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.
- Kísérje figyelemmel csoportjába járó gyermekek gondozottságát, családi körülményeit, indokolt esetben jelezze a hiányosságokat a gyermekvédelmi felelősnek.
- Végezzen családlátogatást a gyermekvédelmi felelőssel, ha szükségét érzi.
- Folytasson felvilágosító munkát az egészséget károsító szerekről, szenvedélyekről.

Baleset megelőzési feladatok

Az óvodavezető felelőssége:

Gyermekbalesetek megelőzésével kapcsolatos tevékenység szervezése, ellenőrzése.

Védelmi előírások, tilos és elvárható magatartásformák, gyermekekkel történő megfelelő ismertetésének ellenőrzése.

Az óvoda alkalmazottaira vonatkozóan:

Folyamatosan biztosítani kell a felnőtt jelenlétét a gyermek minden tevékenysége közben.

Óvodán kívüli program esetén gondoskodni kell megfelelő számú felnőtt kísérőről.

A kísérők felelnek a rájuk bízott max. 5 gyermekért, akiket indulás előtt név szerint vállaltak.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermek csak az óvónő csoportjához lehet beosztva.

A balesetveszélyes tevékenységek esetén egyszerre kevesebb gyermekkel, fokozott figyelemmel lehet csak foglalkozni.

Az óvoda csak megfelelő jellel ellátott eszközt vásárolhat (EU szabványos). A játékot használatba helyező óvónő köteles a mellékelt utasítást gondosan áttanulmányozni és a szerint alkalmazni.

Az udvaron minden óvónőnek a kijelölt helyén kell lennie és ott megfelelő felügyeletet ellátnia.

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

A gyermekekkel életkoruknak és fejlettségüknek megfelelően ismertetni kell minden, tevékenységükkel kapcsolatos veszélyforrást, annak elkerülési lehetőségeit.

A sajátos nevelési igényű (kiemelt figyelmet igénylő) gyermek folyamatos, speciális, szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érik el az iskolai alkalmasság szintjét.

7. SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉG

Feladataink:

- a mindennapi élethez szükséges készségek kialakítása,
- praktikus ismeretek, tevékenységek, szokás és szabályrendszer kialakítása,
- térítési díjkedvezmény, rendkívüli gyermekvédelmi támogatás,
- családi életre és egészséges életmódra nevelés,
- a mozgás megszerettetésével az egészség értéknek tekintő gondozásmód kialakítása, a szabadidő tartalmas eltöltésének igényére nevelés,
- tolerancia, segítőkészség kialakítása, másság elfogadása,

Tevékenységek:

- differenciált fejlesztés, egyéni fejlesztő foglalkozások,
- egészségnevelés,
- mozgástevékenység rendszeres, hatékony biztosítása,
- nemzetiségi kultúra és hagyományápolás,
- tehetséges gyermek felkészítés,e
- élményszerzés biztosítása,
- pályázatokon való részvétel,
- kulturális rendezvényeken való részvétel,

Szülőknek felajánlott segítség:

- szülői értekezletek csoportmegbeszélések,
- folyamatos, rendszeres tájékoztatás a család működését segítő szolgáltatásokról,
- szülőkkel közös program szervezése,

8. A GYERMEKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

Az esélyegyenlőség biztosításához szükséges elvek, feladatok:

Beóvodázási körzetünk, Bakonynána község közigazgatási területe. A falu lakossága vegyes összetételű életkorát tekintve, de az elöregedés folyamatát segítik a vidékről beköltöző fiatal családok.

A hátrányos helyzet megítélésekor találkozunk a munkanélküli, alacsony jövedelmű, egyedülálló szülőkkel.

Óvodánkban folyamatosan emelkedik a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek száma.

Az óvodánkba járó gyerekek részére Gyermekvédelmi támogatás, normatív támogatás (három és több gyerekes), és rászorultsági alapon történő önkormányzati támogatás igényelhető.

Rendszeres gyermekvédelmi támogatás alapja az egy főre jutó alacsony jövedelem míg a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek **szülei csak 8 általános iskolai végzettséggel rendelkezhetnek.**

Beóvodázási körzetünkben van megfelelő számú óvodás utánpótlás.

Esélyegyenlőségük növelése érdekében a gyermekek már 3 éves kortól kerüljenek be az intézményi nevelésbe.

Célunk a meggyőzés, a bizalom erősítése a nyitott óvoda által, fontos a program gyermekközpontúságának, a családi, hangulatos légkör bemutatása.

Alapelvek:

Az esélyegyenlőség megteremtése érdekében a rendelkezésünkre álló adatok, tények és eddigi értékeink alapján az alábbi alapelvek, feladatok, felelősség megállapítására került sor.

- Óvodánk célrendszere kiemeli a gyerekek megismerését, elfogadását, képesszintre épülő fejlesztést, a tehetség gondozását, a kompenzációt, felzárkóztatást. A csoportszobák felszereltsége megfelelő a program előírásainak, biztosított a szakember ellátottság.

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

- A nyitott óvoda feltételezi a szülői házzal való szoros kapcsolatot, a szülőbevonás által. A szociális segítség (gyermekjóléti és családsegítővel való napi kapcsolat) tovább erősíti a családok működőképességét.
- A vegyes csoportok működése erősíti a bizalmat, kapcsolatot a szülői ház és az óvoda között.

Általános feladatok:

- Beiratkozás előtt nyitott óvodai hét keretében a szülők betekintést nyerhetnek az óvodai életről, a játszóház pedig a gyermekek részére szóló ismerkedési lehetőség az óvodai élettel.
- Az beiratás napján a szülőt a kisgyermekkel együtt fogadjuk, amikor szintén választhat óvónőt, csoportot, csoporttársakat. Ekkor nyilatkozhat önkéntesen a szülő a halmozottan hátrányos helyzet vonatkozásában, valamint tájékoztatjuk a nyilatkozat előnyeiről, a lehetőségekről.
- A tanulási folyamatban az egyéni ill. mikrocsoportos foglalkozások a döntési, választási lehetőség biztosítása mellett a differenciált egyéni fejlesztést valósítják meg.
- Minden tanköteles, visszamaradó gyermek egyén fejlesztésben részesül, ill. ha nincs ilyen a csoportban, akkor a részképesség hiánnyal rendelkező gyermekek közül 2-2 gyerek egyéni fejlesztését biztosítani kell.
- A gyermekek fejlesztésében az egyéni, mikrocsoportos v. szociocsoportos fejlesztés a hátrányok csökkentése, ill. tehetségfejlesztés tekintetében fontos.
- A gyermekek neveltségi szintjének fokozása oly módon, hogy a szokás-szabályrendszer megalkotásába bevonjuk őket, így értékelik önmaguk és társaik munkáját, tevékenységét. Testi fenyegetést /nyakon legyintést sem/ megszegényítést, terrorizálást, etnikai hovatartozás miatti előítéletet nem alkalmazhatnak a dolgozók.
- A képzési szándék támogatása (logopédus, fejlesztő pedagógus, nyelvtanulás) képzés terén.

A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések:

- az egyenlő bánásmód követelménye és az esélyegyenlőség előmozdítása akkor valósulhat meg, ha minden gyermek részére biztosítjuk az emberi méltósághoz való

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

jogát.

- Minden dolgozó feladata, hogy az általa ellátott gyermek hozzájusson minden olyan szolgáltatáshoz, amely ahhoz szükséges, hogy személyisége szabadon kibontakozhasson.

Az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell:

- az intézményben biztosított szolgáltatások igénybevétele során,
- a gyermeki jogok gyakorlása során,
- felzárkóztatás, egyéni fejlesztés vagy tehetséggondozás biztosítása,
- gyermekcsoportban történő elhelyezéskor
- nyilatkozat szerinti nemzetiségi nevelés igénylésére.

9. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

Az óvodai nevelés általános feladatai: biztosítják a gyermek személyiségének fejlődését, közösségi életre történő felkészítését, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztését, fejlődésének segítését.

Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, az erkölcsi és a közösség nevelés,
- az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

9.1. Az egészségfejlesztés feladatai

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése.

- egészséges táplálkozás,
- mindennapos testnevelés testmozgás,
- baleset-megelőzés, elsősegélynyújtás,
- személyi higiéné területére terjed ki,

Az egészséges életmódra nevelés az egészséges életvitel igényének alakítása az óvodáskorúaknál kiemelt jelentőségű. Segíti a kisgyermek szükségleteinek kielégítését, elősegíti növekedését, fejlődését, hozzájárul egészségének megőrzéséhez, a betegségek megelőzéséhez, jó közérzetéhez, egészséges életmódjának kialakulásához, vagyis az egész személyiségük fejlődéséhez és megteremti a nevelési hatások érvényesülésének feltételeit.

A növekedés és a fejlődés üteme, jellemzői egyéni sajátosságokat mutatnak, amelyeket a gondozás során nagyon fontos figyelembe venni. Az egészség megőrzése a személyi- és környezet higiénét, valamint a mentálhigiénét is magában foglalja.

Az óvodában az életritmus, a táplálkozás, a testápolás, az öltözködés, a mozgás, az edzés, a pihenés és alvás megszervezésével, az ehhez kapcsolódó gyermeki tevékenységekkel, és az ezeken alapuló szokások kialakításával biztosítjuk a megfelelő életmódot.

Óvodáink udvara az egészséges életmódra nevelés egyik színtere. Úgy alakítottuk ki, hogy minden évszakban a gyermekek sokféle tevékenységét szolgálja. A gyermekek mozgását,

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

edzését szem előtt tartva folyamatosan fejlesztjük játékeszközöinket és az időjárástól függően a lehető legtöbb időt a szabadban töltjük.

Fontosnak tartjuk óvodáink környezetének védelmét és ápolását a gyermekek és a szülők bevonásával.

A környezeti tényezők segíthetik, vagy lassíthatják az öröklött adottságok kibontakozását. Ezért nagyon fontos, hogy az óvoda feltételrendszere, szokásrendje, nevelési hatásai segítsék elő, hogy a gyermek egyéni fejlettségének megfelelően legyen képes a környezethez való leghatékonyabb alkalmazkodásra.

Óvják, védik közvetlen környezetüket, a fenntartható fejlődés érdekében hangsúlyt helyez a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására.

Célja: Testi- lelki elégedettség és harmónia biztosítása az óvodai élet során. Egészséges életmód iránti igény megalapozása az óvodai életet követő életszakaszokra.

Feladatok:

- gondozás
- egészséges környezet biztosítása,
- betegségek megelőzése,
- helyes életritmus biztosítása,
- egészségügyi szokások, készségek, képességek elsajátíttatása.

Gondozás

Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését együttműködve a gondozást végző többi munkatárssal.

Az óvodapedagógusok feladata a gyermekek testi fejlődésének elősegítése. Megismertetik a gyermekekkel a megfelelő egészségügyi szokásokat, kialakítják tisztálkodási igényüket, a helyes testápolási szokásokat. Vonzóvá teszik a szabadban való tartózkodást a gyermekek számára, törekszenek a mozgásigényük kielégítésére. Az óvodapedagógusok barátságos, otthonosságot sugárzó csoportszobákat alakítanak ki, figyelnek a berendezési tárgyak esztétikus elhelyezésére. Megalapozzák a kulturált étkezési szokásokat, ügyelnek az asztalok

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

esztétikus rendjére, személyes példamutatásukkal elősegítik az eszközök használatát, ízlésüket formálják. Elegendő időt biztosítanak az étkezésre, hogy a gyermekek egyéni tempójuknak megfelelően táplálkozhatnak.

Az óvodapedagógus, a család és az óvoda gondozási szokásainak összehangolására törekszik. Figyelembe veszi a gyermekek egyéni szükségleteit és a fejlődési tempót a gondozás során. Az óvoda minden dolgozója természetesnek tartja a beilleszkedés, az alkalmazkodás nehézségeit.

Egészséges környezet

Az óvodai környezet feltételei jelentősen befolyásolják az egészséges életmód kialakulását, ezért gondoskodni kell a megfelelő tárgyi környezetről, melynek egyik színtere az óvoda udvara.

Az udvarunk tágas, EU-s előírásoknak, a gyermeklétszámnak megfelel. Játsszóhelyek kialakítottak, homokozó, mászóházak, hinták, pihenőhelyek, mászóvár áll a gyerekek rendelkezésére, biztosítva a változatos tevékenységekhez a színtereket. A játékok, sportszerek biztonságára folyamatosan figyelünk. Az óvoda épületéhez vezető utak burkoltak.

Hangsúlyt kap a szervezés a mindennapi munkában.

A gyermekmosdók jól felszereltek, a csoportszobák szintén. A falakat az óvónők díszítik saját munkáikkal. A folyamatos szellőztetés megoldott, a hőmérséklet szabályozható. A berendezések a gyermekek méretének megfelelőek, esztétikusak, könnyen tisztántarthatóak.

Az egészséges, tiszta környezet fenntartásának legfontosabb feltétele az alapos takarítás, fertőtlenítés, melyben időnként a gyermekek maguk is aktívan részt vesznek.

Betegségek megelőzése

Óvodába csak egészséges gyermek járhat, a napközben megbetegedett gyermekeket lefektetjük, a szülőt értesítjük, szükség esetén orvoshoz visszük, a fertőző betegségek megelőzése érdekében biztosítjuk a megfelelő feltételeket (külön jellel ellátott törülköző, ágynemű, megfelelő fertőtlenítések stb.).

Figyelni kell a személyiségzavarokra, neurotikus tünetekre, melyek kedvezőtlen családi légkör, súlyos lelki megrázkódtatás hatására alakulnak ki. (A leggyakoribb tünetek: a

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

gyermek ingerlékeny, kapkodó, visszahúzódó, félénk, síró, passzív, esetleg agresszív, nem tudja figyelmét összpontosítani stb.)

Ezek a gyermekek fokozott törődést, gondoskodást igényelnek, a gyermekben rejlő, tevékenységét blokkoló feszültséget igyekszünk feloldani, ezért szükség esetén speciális szakember segítségét vesszük igénybe.

A veleszületett rendellenességek korai kiszűrése lehetővé teszi a mielőbbi korrekciót (nagyothallás, fénytörési hiba stb.)

A tartási rendellenességek megelőzése érdekében figyelni kell a helyes testtartásra, rendszeres fejlesztő mozgással javítható. A lúdtalp speciális lábboltozatot erősítő gyakorlatokkal, megfelelő lábbelivel és mezítláb járással megelőzhető. Óvodánkban a testi nevelés során alkalmazzuk a Magyar Gerincgyógyászati Társaság által kidolgozott programot, ami a rossz testtartás és a gerincproblémák kiküszöbölése szempontjából rendkívül fontos.

Az óvónőnek időben fel kell figyelni a rendellenességekre, tünetekre, s a szülők segítségével keresni kell az okokat és a megoldásokat a mielőbbi gyógyulás érdekében.

Napirend, heti rend

A csoportok napi- és heti rendjének kialakítása a helyi adottságok, igények, lehetőségek, hagyományok figyelembevételével, a tevékenységekhez rugalmasan, differenciáltan, az egyéni szükségletekhez alkalmazkodva történik.

Az óvodai élet megszervezésénél maximálisan figyelembe vesszük és biztosítjuk a gyermeki jogokat, a gyermek igényeit, szükségleteit, érdeklődését, terhelhetőségét.

A napirend a maga rugalmas időkeretével lehetőséget ad az óvodai élet egészében az elmélyült játékokra és egyéb tevékenykedésre. A tevékenységek megszervezésének alapja a folyamatosság, a kötetlenség, a választhatóság, átjárhatóság biztosítása.

A játékokban valósítjuk meg a különböző fejlesztési feladatainkat, ezekhez biztosítjuk a megfelelő időt, helyet, eszközt, valamint olyan légkört, ahol a gyermek felszabadultan tevékenykedhet és választhat a lehetőségek közül.

A szeptember 1 – május 31-ig terjedő időszak napirendjét a gyermek biológiai, (életkor – alvás – mozgásigény - étkezés rendszeres időpontja) társas szükségleteit szem előtt tartva minden óvodapedagógus maga alakítja ki. Az egész nap során érvényesül a folyamatosság és a rugalmasság elve.

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

A heti rendben az óvodapedagógus egy-egy témakört (évszak – ünnepkör) komplexen dolgoz fel kötött, ill. kötetlen formában.

A nevelés a nyári időszakban is tartalmas, gondosan megtervezett, a gyermek szabadságának, igényeinek, szükségleteinek figyelembe vételével.

A folyamatos napirend előnyei:

- minden gyermek eldöntheti, mikor kezd és mikor fejez be egy tevékenységet,
- a játszó gyermeknek nem kell abbahagynia a játékot,
- az óvónő jobban észreveszi, hogy a gyermek mikor szorul segítségre.

A helyes életritmust a családdal együtt alakítjuk ki, figyelembe vesszük a gyermek otthoni környezetéből adódó igényeit (pl. alvásigény) és ajánlott napirenddel segítjük a családi nevelést.

Az óvodai élet megszervezése, napirend

<i>Időtartam</i>	<i>Tevékenység</i>
6.30 – 7.30	Gyülekezés, közös játék összevontan
8.00 – 10.00	Játék, egyéni beszélgetések, kezdeményezések, foglalkozások, (játékba integrált egyéni- mikro és makro csoportos tevékenységek) Rajzolás, mintázás, kézimunka Ének-zene, nemzetiségi tánc Verselés, mesélés, bábozás Környezetben szerzett tapasztalatok rendezése. Fejlesztés egyéni szükségletek alapján Mindennapos testnevelés Tízórai

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

10.00 – 11.45	Játék a szabadban Csoportos séták Mozgásos játékok, szabadon választott játéktevékenységek Énekes játékok az udvaron
11.30 – 12.30	Tisztálkodás, ebéd,
12.30 – 14.30	Délutáni pihenés, alvás mesével, altatóval,
14.30 – 15.00	Csoportrendezés testápolási tevékenységek, uzsonna. Ébresztő utáni torna.
15.00 – 16.00	Játék az időtől függően a csoportszobában vagy az udvaron összevontan, levegőzés, hazamenetel

Egészségügyi szokások, készségek, képességek elsajátítása

Táplálkozás

A növekedés és a fejlődés alapvető feltétele. Óvodákban melegítőkonyha működik.

A gyermekek az óvodában napi háromszori étkezéssel, kellő összetételben és elosztásban a napi tápanyagszükséglet 65-70 %-át kapják meg. Az étrendről folyamatosan tájékoztatjuk a szülőket, az otthoni étkezéseket ehhez tudják igazítani. Az étlap összeállításakor a főzőkönyhával nem rendelkező óvodákban is kikérik véleményünket. Ismernünk kell az egyes gyermekek étkezési szokásait, kedvelt ételeit, érzékenységét, a kívánt táplálkozási követelmények betartásában fokozatosan, tapintatosan járunk el.

Hagyományápolásunkban vonzó feladat az ünnepek hagyományos ételeinek elkészítése, elfogyasztása pl. mustkészítés, karácsonyi mézeskalács, farsangi fánk stb.

Az étkeztetés feltételeinek biztosításában a gyermekek is közreműködnek, különös figyelmet fordítunk az esztétikus terítékre, a gyermekméretű eszközökre.

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

Testápolás

A testápolás a gyermekek egészségének védelmét, testük, ruházatuk gondozását, rendszeres és szükség szerinti tisztálkodásukat és a tisztaság iránti igényüket fejleszti.

Az óvónő szükség szerint maga is közreműködik az ápolási szokások kialakításában, közben bensőséges kapcsolat alakul ki a gyermek és az óvónő között, ezek eleinte a kapcsolatfelvételt szolgálják, később a tevékenység megtanulását segítik. Alkalmazkodunk a gyermek egyéni igényeihez, otthonról hozott szokásaihoz és befolyásoljuk az otthoni szokások alakulását.

Szükség szerint egyes gyermekek esetében teljes mosdatásra, fürdetésre is szükség van.

Személyi higiéné szempontjából fontosnak tartjuk a naponta többszöri fésűlködést, az otthoni haj és körömápolást, valamint a fogmosást.

Orrtörlésre papír zsebkendőt használunk, mely a gyermekek által elérhető helyen van, használat után fedett szeméttárolóba kerül. A gyermekek a WC-t a nap bármely időszakában igényük szerint használják, az intim helyzetű WC használat megoldott.

A gyermekek fokozatosan, az egyéni fejlődés ütemének megfelelően jutnak el a személyes gondozottság igényléséig.

Öltözködés

Az öltözködés védekezés az időjárás hatásai ellen, de fejleszti a gyermek ízlését, önállóságát is.

A ruha, az öltözködés hangsúlyozza a kislányos és fiús jegyeket. Szülők számára is elfogadott a réteges öltözködés, amely a gyermek egyéni igényeit szolgálja.

A lúdtalp megelőzése érdekében nem javasoljuk a sarok nélküli cipőben járást, papucs használata nem megengedett.

Csereruha, cserecipő, tartalék fehérnemű, tornaruha, szabadidőruha a gyermekek számára a szülők által biztosítva van.

Az edzés, nagyon fontos az egészség megőrzéséhez. A légfürdőzés, a tornaruhában végzett testnevelés, és a szabadban töltött minél több idő hozzájárul a gyermekek egészségének, erőnlétének fokozásához. Ősztől nyárig nagyon sok időt töltünk az udvaron a délelőtti és délutáni órákban egyaránt.

Szeles, esős időben az óvoda terasza nyújt lehetőséget a levegőzéshez.

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

Nyári időben a gyermekek kedvelt tevékenysége a fürdés, a vízzel, homokkal való játék, mezítláb, fürdőruhában. Alkalmanként, amikor lehetőség adódik a gyermekek úszásoktatását is megoldjuk. A környezeti adottságokat kihasználva sokat sétálunk, kirándulunk.

Pihenés, alvás

Az óvodáskorú gyermek fejlődéséhez elengedhetetlenül szükséges a megfelelő pihenés.

A délutáni pihenés előtt mesével, énekkel altatunk, figyelünk a zaklatott, nyugtalan gyermekekre.

A gyermekek alvási szokásait tiszteletben tartjuk (apróbb tárgyak, kendők, játékok). Lehetőség szerint megfelelő méretű kényelmes ágyon csendben pihennek a gyermekek. A helyiség folyamatos szellőztetését biztosítjuk.

A gyermekek otthonról hozott saját ágyneműben alszanak, pihennek.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

Igényesek lesznek a tisztaság iránt, önállóan mosakodnak, törölköznek, használják a fésűt, rendben tartják hajukat. Önállóan mosnak fogat, fogápoló szereket tisztán tartják, helyesen használják a zsebkendőt.

Saját magukat kiszolgálják, önállóan tevékenykednek, holmijukra vigyáznak. Mindennapi szükségleteiket önállóan kielégítik. Tisztán étkeznek, közben kulturáltan viselkednek. Megfelelően használják az evőeszközöket.

Csukott szájjal rágnak. Igénylik az asztal esztétikai rendjét. Önállóan öltöznek, vetkőznek, ruhaneműikkel gondosan bánnak, cipőjüket megkötik. Képesek önállóan eldönteni, hogy fel- vagy levegyenek ruhadarabot magukról.

Ügyelnek saját személyük és a környezetük rendjére, gondozottságára. Az eszközökkel, berendezésekkel óvatosan bánnak, a rendetlenséget megszüntetik.

Igényükké válik a levegőzés, szívesen tornáznak, vesznek részt mozgásos játékokban. Változatos játékokra és mozgásra használják az udvar adta lehetőségeket. Részt vehetnek a kert és az udvar gondozásában, a növények ápolásában. Vigyáznak a csoportszoba és az udvar berendezési tárgyaira.

A rendszeresen visszatérő kommunikációs helyzetekben biztosítjuk az utánzason alapuló nemzetiségi nyelv elsajátítását.

9.2. Érzelmi, erkölcsi és közösség nevelés

Az óvodáskorú gyermek jellemző sajátossága a magatartás érzelmi beállítódása. A személyiségen belül az érzelmek dominálnak, ezért fontos, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend otthonos, szeretettel teli légkör vegye körül. Ezért tartjuk szükségesnek, hogy az óvodába lépés pillanatától kezdve kedvező érzelmi hatások ériék őket. Az óvoda egyszerre segítse a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, éntudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező törekvéseinek. Fontos az óvodapedagógusok és az óvoda más dolgozóinak példamutató viselkedése, kommunikációja, bánásmódja. Alakuljon ki bensőséges, meleg érzelmi kapcsolat óvodapedagógus-gyermek, gyermek-dajka és gyermek-gyermek között.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

Az „én” fejlődésben a 3-7 éves szakasz kiemelt jelentőségű. A 3-4 évesre jellemző agresszív, önérvényesítő magatartástól 7 éves kor végére eljut a gyermek a kezdeményező, együttműködő, szociális magatartás, viselkedés szintjére. Ez természetesen csak csoporthelyzetben valósulhat meg.

Az együttesség, a közösen átélt élmények bizonyos többletet adnak a csoporttagoknak, növelhetik az egyén társas hatékonyságát, módosíthatják viselkedésmódjait, egészséges összehasonlítási lehetőséget kínálnak, önértékelés kialakulását teszik lehetővé. A kisgyermek életében a környezetnek a csoportnak kiemelkedő jelentősége van.

Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a hazaszeretet és a szülőföldhöz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

A szociális tanulás legfőbb eszköze óvodáskorban az utánzás, a mintakövetés, a felnőtt, majd a társmodell szociális viselkedésének érzelmi indíttatásból fakadó átvétele, majd e minta egyre szélesebb kiterjedése, mely megnyilvánul a gyermek tevékenységében.

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

Célja: A személyiség, az „én” fejlődése során optimális kapcsolat alakítása a szűkebb és tágabb társadalmi környezettel. Pozitív érzelmi viszonyulásra törekvés, úgy az akaratú életük, mint jellemvonásaik alakításában, tiszteltben tartva a gyermekek egyéniségét.

Feladatok:

- Az érzelmi, erkölcsi és közösségi nevelés feltételeinek megteremtése.
- Kapcsolatok biztosítása, elősegítése, tiszteletben tartása.
- Értékek, normák közvetítése, annak színterei.

A fejlesztés tartalma:

Az érzelmi, erkölcsi és közösségi nevelés feltételeinek megteremtése.

Törekedni kell a barátságos, derűs légkör kialakítására, mert ez ad a gyermek számára biztonságérzetet. A derűs alaphangulat tevékenységre serkent. A folyamatos napirend biztosítja, hogy a gyermekek kedvük szerint választhassanak a különböző tevékenységek közül, dönthessenek kedvük és igényük szerint kivel, mit és hogyan játszanak. A várakozás a túlszervezés kiküszöbölése nyugalmat eredményez.

A társas kapcsolatok színterei legyenek otthonosak, barátságosak, legyenek összhangban az óvoda környezetével, a gyermekek ötleteinek, igényeinek megfelelően is formálódják.

Mindenütt legyenek kuckók, bensőséges zugok, leválasztott sarkok, amelyek a csoportszobák családi jellegét, intimitását növelik.

A derűs légkör alapozza meg a gyermekek érzelmi kötődését óvónőjükhöz, az óvoda felnőtt dolgozóihoz. Az óvoda dolgozói magatartásukkal, gyermekekhez való viszonyulásukkal, bánásmódjukkal segítsék elő, hogy minden óvodába járó gyermek jól érezze magát, szívesen járjon óvodába, tekintse második otthonának azt.

Kapcsolatok biztosítása, elősegítése

A felnőtt-gyermek kapcsolat alapja és háttere minden pedagógiai munkának.

Az érzelmekre épülő szeretetteljes kapcsolat lehet az alapja az új megértésének, az élményfeldolgozásnak, a szociális viselkedésminták átvételének, a normák, szabályok elfogadásának a konfliktushelyzetek megoldásának.

Igen fontos ezért az érzelmi támaszt nyújtó, a függőségi törekvéseket kielégítő meleg nevelői attitűd. Az óvónő személyiségének modell értékével hat a csoportszerveződés folyamatára,

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

serkentője a gyermekek egyéni fejlődésének. A gyermekek érzékenyen reagálnak az óvónő érzelmeire, viszonya egy-egy gyermekhez szándéka ellenére is hat a csoporton belüli kapcsolatokra. Igyekezzen minden gyermekhez szeretettel, megértéssel fordulni.

A gyerekek érezzék, majd értsék meg mit tart helyesnek, mit miért utasít el, mindezt fejezze ki cselekvéseiben, szavaiban. A gyermekek így a kezdetben érzelmileg, később belátás alapján azonosulnak azzal az értékrenddel, amelyet számára az óvónője közvetít.

Magatartása legyen határozott, ugyanakkor barátságos, szeretetteljes, őszinte. A gyermekkel igazságosan és differenciáltan, egyéni sajátosságaihoz igazodva bánjék, követeléseiben vegye figyelembe a gyermekek fejlettségét, törekvéseit, de tartsa szem előtt fejlesztésük feladatait is. Az óvónő és a gyermek kapcsolatának alapvetően fontos követelménye, hogy e kapcsolatban az óvoda valamennyi felnőtt dolgozójának magatartása, legyen határozott, következetes, barátságos, szeretetteljes, őszinte, minden gyermek számára elfogadó és toleráns, tehát minta értékű.

A szocializáció szempontjából nagy jelentőségű a közös élményekre épülő, közös tevékenységek gyakorlása. Az óvodai életet úgy szervezzük, hogy az elősegítse a gyermekek erkölcsi tulajdonságainak (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség) és akaratának (önállóság, önfegyelem, kitartás, feladat- és szabálytudat) fejlődését.

A nehezen szocializálható, fejlődésben elmaradt, illetve a kiemelkedő képességű gyermekek fejlesztésénél igénybe vesszük a szakemberek közreműködését is (logopédus, pszichológus, fejlesztő pedagógus).

Gyermek-gyermek közötti kapcsolat

Ahhoz, hogy a gyermek a csoport tagjának érezze magát, tapasztalnia kell, hogy őt számon tartják, hogy a csoportnak szüksége van rá. A kortársi kapcsolatok szerepe nagy hatású a szocializációban. Ehhez az óvodai nevelés- a családi nevelésén túl - semmivel sem pótolható szocializációs színteret biztosít a gyermek számára. Lehetőséget teremtünk a társas kapcsolatok alakulására, segítjük a gyermekeket a másság, különbözőség elfogadására.

A gyermek-gyermek közötti kapcsolat a személyiségfejlesztésben több szempontból is fontos, az egyes gyermeket gazdagítja, az egészséges „én” fejlődéshez biztosítja a sokoldalúságot, az összehasonlítási lehetőséget. A csoportközeg segíti, lerövidíti a tapasztalatszerzés útját, alkalmat ad a probléma többirányú megközelítésére, így rugalmas gondolkodásmódot alakít.

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

A kortárs is modell a gyermek számára - amit egy vagy több gyermek átvesz - ezek egy része állandósul, a gyermek beiktatja szokásrendszerébe.

A felnőtt felelőssége, hogy a gyermekcsoport szociális atmoszférája hogyan alakul.

A szocializáció folyamatában figyelniünk kell, hogy a gyermekek „én” tudata megerősödjék, én-képe a különböző tevékenységek során és a kapcsolatokban differenciálódjék, egyetlen gyermek se tűnjön el észrevétlenül a csoportban. El kell érniünk, hogy figyeljenek egymásra, legyenek képesek beleélni magukat más gyerek helyzetébe, ez elősegíti, hogy minden gyermek önálló, aktív személyként élje meg önmagát, hogy az „én és a másik” elkülönüljön.

Így a gyermekek a csoportnak nem névtelen, hanem egyéni színekkel, tulajdonságokkal rendelkező tagjai lesznek. Segíteniünk kell az egymáshoz közeledő gyermekek tevékenységét, barátságok alakulását.

A konfliktusok kezelését önállóan oldhassák meg, beavatkozásra csak akkor kerüljön sor, ha veszélyben van a gyermek.

Segítsük elő, hogy a különböző tevékenységek végzése közben együttműködve közösen oldhassanak meg feladatokat. A spontán kialakult csoportok mellett alakítsunk egy-egy csoportot bizonyos feladatok elvégzésére (pl. növénygondozás)

Tapasztalhassák meg, közösen örömtelibb és eredményesebb minden tevékenység.

Fontos, hogy a gyermek elfogadja társaiktól eltérő külsejét, viselkedését, különleges állapotát. Törekedjünk arra, hogy az óvodába, de más csoportba tartozó gyerekek is érezzék, hogy összetartoznak, ezt közös tevékenységek szervezésével érhetjük el, melyre - néphagyományra épülő programunkban nagyon sok lehetőség adódik.

Értékek, normák közvetítése

A közösségi szokások, társas kapcsolatok kialakulása előfeltétele annak, hogy a gyermekek beilleszkedjenek a közösségbe. Kialakításuknál kezdettől fogva figyelni kell arra, hogy pozitív érzelmekhez kapcsolódjanak, és lassan felismerjék a szokás értelmét és minél önállóbban alkalmazzák a gyermekek. Ezeket ismerje az óvónő - köszönés, kérés, segítség stb. saját példaadásával adjon mintát a gyermeknek az utánzásra.

A gyermek boldogulása, a felnőttekhez és gyermektársaikhoz való viszonyulásától alapvetően függ, ezért akkor nevelünk hatékonyan, ha e viselkedés kialakítását alapvető feladatnak tekintjük. Meghatározzuk az együttélés szokásait, normáit, elősegítjük az azokhoz való

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

alkalmazkodást, a szoktatást példamutatással, a követelmények következetes betartásával alakítjuk. Mindez az óvónőtől az egyéni bánásmód széles körű alkalmazását kívánja meg.

Az együttélés, a viselkedés érvényesítendő módjai

A bizalom a felnőtt-gyermek, gyermek-gyermek kapcsolatban alapja, feltétele minden ember együttlétének.

A szeretetteljes magatartás, barátságos, biztonságos légkört biztosít a gyermekek számára. Segítjük őket érzelmeik megjelenítésében, követendő példát mutatunk.

A tiszteletadás- alapvető követelmény, tisztelte a felnőtt családtagokkal, az óvoda dolgozóival, vendégekkel, csoporttársakkal szemben. Megnyilvánulásai szóban és kommunikációs helyzetekben.

A csoporttagok egymás iránt érzett és kinyilvánított megbecsülése. Figyeljenek társaik és a felnőttek munkájára és vigyázzanak az eredményekre.

Tevékenységük során gyakorolják a tapintatos viselkedést (pl. vigasztalják szomorú társukat stb.)

Legyenek figyelmesek, éljék át és válják szokásukká a mások számára szerzett öröm.

A segítségnyújtás számtalan formáját legyen alkalmuk megélni (segítsenek gyengébb társuknak, kisebbeknek (pl.: kösse be a társa cipőjét).

Próbálják meg késleltetni vágyaikat, kívánságaikat, legyenek türelmesek.

Tapintatos nevelői magatartással neveljük önfegyelemre, a gyermek egyéni céljait a csoportnormákhoz alkalmazkodva valósítsa meg, ha kell, rendezze át elképzeléseit, vagy mondjon le eredeti szándékáról.

Önértékelése az óvodai élet gazdag tevékenységrendszerében fejlődik.

Beszoktatás-befogadás

Az első találkozás az óvodával, minden gyermek esetében alapvetően befolyásolja a csoporthoz fűződő későbbi kapcsolatát.

A kisgyermekben bizonytalanságot, „elveszettségi érzést” kelthet a számára idegen környezet. Ezért kiemelten kezeljük gyakorlatunkból és tapasztalatinkból adódóan a gyermek befogadását, annak előkészítését és folyamatosságát.

A beíratást követően megismerkedünk a gyermekkel, szüleivel, a környezetével. Beszélgetünk a gyermek családban betöltött helyéről, érzelmi kapcsolatairól.

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

Lehetővé tesszük, hogy ellátogassanak az óvodába, ismerkedhessenek a leendő óvó nénikkel, környezettel.

Óvodakezdekor a gyermek igénye szerint a szülővel együtt kezdi óvodai életét - anyás illetve családos beszoktatás. (Folyamatosan, fokozatosan 1-1 óra, 1-1 nap, egy hét, kettő, ahogy a gyermek kívánja.), a régi óvodásokat felkészítjük az újak fogadására.

A gyermekek kedvenc játékaikat, tárgyaikat, biztonságukat fokozó eszközeit magukkal hozhatják. Feltételeket akkor is biztosítjuk, ha a gyermek 5 éves korában kerül óvodába, ez esetben a régi óvodásokat felkészítjük az újak fogadására.

Hagyományok, ünnepek

A közös tevékenység a gyermek fejlődésének serkentője. A közös készülődések, tervezgetések, a holnap öröme távlatot jelenthet a gyermek számára. Az óvodai élet szokásai, hagyományai, ünnepi érzelmei átélésre, gazdagon motivált tevékenységekre biztosítanak lehetőséget.

Programunkból adódóan nemzetiségi hagyományokhoz kapcsolódva alakítottuk ki óvodáink ünnepeit. Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek maguk is részt vegyenek a szervezésben, a mindennapi élettől eltérő legyen, és az esemény tartalmától függően a szülők is aktívan közreműködjenek.

A tevékenységek egy része kizárólag a gyermekcsoportban kerül megvalósításra (sütés, közös díszítés, kirándulások) más részük az egész óvodára kiterjed (dramatizálás). Az ünnepeknél is ezeket az elveket követjük.

Az ünnepek, hagyományok négy témakörre épülnek:

1. a természettel, hagyományokkal összefüggő ünnepek (szüret, Mihály nap, Advent, Mikulás, Luca, karácsony, farsang, húsvét, pünkösöd)
2. nemzetiségi ünnepek (Martin-nap, Erntedankfest))
3. társadalmi ünnepek (nemzeti ünnepek)
4. a gyermekek ünnepei (születésnap, gyermeknap, anyák napja, évzáró, falunap),

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

1. Természettel, hagyományokkal összefüggő ünnepek

A néphagyomány-ápolás tartalmai korcsoportonként:

Mihály nap

3-4 évesek:

Figyelgessék a nagyok őszi tevékenységét. Tapasztalják meg a természet változásait. Feküdjenek az avarba. Gyűjtögessenek terméseket, figyeljék meg tárolásukat. Hallgassanak állatokról népmeséket, mondókákat, dalokat.

4-5 évesek:

Készítsenek közösen kalendáriumot, amin követik a jeles napokat.

Gyűjtsék a természet kincseit, rendezgessék, díszítsék velük a csoportszobát. Amit csak lehet, használjanak fel játékaikban is. Az óvónővel, csináljanak ehető termésbábokat, salátástálakat, kompótot.

Morzsoljanak kukoricát. Figyeljék az állatok viselkedését. Tanuljanak névcsúfolókat, vásári kikiáltó rigmusokat.

Süssenek perccet, készítsenek egyszerűbb vásárfiákat, népi játékszereket.

Ismerkedjenek a népi hangszerekkel, népzenevel.

5-6-7 évesek:

Készítsenek kalendáriumot. Ismerjenek meg néhány közmondást, találós kérdést, vásárról mesét, verset, dalt a vásárról.

Tegyenek el télire néhány termést, gyümölcsöt.

Végezzenek őszi munkát az óvoda udvarán.

Készítsenek néhány vásárfiát, rendezzenek be vásárt, árulják a portékáikat.

Táncoljanak néhány egyszerűbb tánclépéssel, forgással a népzeneire. Játsszanak énekes népi játékokat.

Ismerjenek meg néhány ügyességi játékot.

Szüret

3-4 évesek:

Hallgassanak éneket, mondókát, verset almáról, szőlőről, szüretről.

4-5 évesek:

Ismerjenek meg egyszerűbb énekes játékokat, gyűjtsék, válogassák az őszi gyümölcsöket.

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

Süssenek az óvónő vezetésével pogácsát a szüretelőknek. Préseljének gyümölcsöt, kóstolgassák levüket.

5-6-7 évesek:

Készítsenek őszi ajtókoszorút, díszítsenek kaput őszi gyümölcsökkel, termésekkel.

Süssenek pogácsát a szüreti mulatságra.

Énekeljenek, táncoljanak, játszanak szüreti népi játékot.

Készítsenek egyszerűbb hangszereket a termésekből.

Advent

3-4 évesek:

Ismerkedjenek az advent jelképeivel, az adventi naptárral, koszorúval. A naptár alapján készüljenek minden nap a karácsonyra.

Rövid dalt, mondókát, verset tudjanak Mikulást és karácsonyt várva. Készítsenek egyszerű fenyődíszeket, ajándékot szüleiknek. Figyeljék a vízbe tett cseresznyeágot és az ültetett Luca-búzát. Ismerkedjenek a karácsonyi népszokásokkal.

4-5 évesek:

Segítsenek az adventi koszorú, vendégváró ajtódísz és az adventi naptár elkészítésében. Figyeljék a napi teendőket az adventi naptáron. Tegyék vízbe a cseresznyeágot, ültessenek Luca-búzát. Fényesítsenek almát, süssenek mézeskalácsot, készítsenek fenyődíszet. Egyenek almát, gyűjtsanak gyertyát. Mikulás és karácsony előtt tanuljanak dalt, verset, mondókát.

5-6-7 évesek:

Készítsenek adventi naptárt, koszorút, vendégváró ajtódíszet. Naponta oldják meg a kijelölt feladatokat. Luca napján kotyoljanak egymás csoportjaiban, tanuljanak kotyoló versikét, mondókát. Készüljenek verssel, mondókával, dallal karácsonyra.

Készítsenek asztali díszet, öntsenek gyertyát, főzzenek, csomagoljanak szaloncukrot.

Pattogassanak kukoricát, süssenek tököt, gerezdeljenek almát, törjenek diót. Látogassanak el a templomba.

Farsang

3-4 évesek:

Egyszerű technikával készítsenek papíralarcot, öltözzenek jelmezbe, ha kedvük van, táncoljanak.

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

4-5 évesek:

Díszítsenek farsangi álarcot, gyűjtsenek a zsákbamacska-hoz tárgyakat, vegyenek részt a farsangi játékokban. Tanuljanak egyszerű dalokat, mondókákat. Hallgassanak tréfás mesét, verset.

5-6-7 évesek:

Vegyenek részt a zsákbamacska kihúzásában, hívogassák társaikat a mulatságba. Segítsenek egyszerű jelmezük, álarcuk elkészítésében. Az óvónővel díszítsék fel a csoportszobát, készítsenek díszeket, meghívókat.

Vegyenek részt a táncban, ügyességi játékokban.

Tanuljanak farsangi dalt, bálba hívogató mondókát.

Húsvét

3-4 évesek:

Tanuljanak locsolóverset, locsolkodjanak és vegyenek részt a tojás-játékokban. Az óvónő segítségével fessenek tojást.

Tegyenek nagy sétát az óvoda környékén.

4-5 évesek:

Írjanak tojást viasszal. Díszítsék csoportszobájukat.

Tegyenek nagyobb sétát a környéken. Tanuljanak locsolóverset.

5-6-7 évesek:

Díszítsék csoportszobájukat, az ablakait is.

Tanuljanak mondókát a locsoláshoz és a komáláshoz is. A fiúk locsolják meg az óvónőket, dajkákat, lányokat. A lányok karcolással készítsenek tojást a fiúknak.

Tegyenek nagy, határkerülő sétát. Látogassanak el a zirci Arborétumba.

Május elseje

3-4 évesek:

Az egész óvoda által felállított és feldíszített fát járják körbe, tavaszi dalokat énekelve.

4-5 évesek:

Egyszerűbb díszeket készítenek a májusfára, segítenek díszíteni.

5-6-7 évesek:

Önmaguk készítik a díszeket, majd közösen díszítjük fel. A fa alatt rendezünk versenyeket.

PEDAGÓGIAI PROGRAM
BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

Pünkösöd

3-4 évesek:

Figyelgetik a nagyok készülődését. Szüleikkel vegyenek részt a rendezvényen.

4-5 évesek:

Készítsenek vásárfiát az óvónő segítségével. Tanuljanak meg néhány vásári rigmust. Hallgassanak a vásárról dalokat, mesét, verset. Süssenek perecet.

5-6-7 évesek:

Rendezzék be a vásárt, árulják a portékákat.

Segítsenek a versenyjátékok után a nyeremények szétosztásában. Táncoljanak, bátran versenyezzenek szüleik és testvéreik bevonásával.

Tanuljanak a pünkösödöléssel kapcsolatos dalokat, énekes játékokat.

2. Nemzetiségi ünnepek

Nemzetiségi néphagyományok (Martin-nap, Erntedankfest)

Gyűjtése elkezdődött. A gyűjtést folytatjuk, s azt a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelően beépítjük a magyar néphagyományok közé, megjelölve nemzetiségi jellegét.

A településeken lévő nemzetiségi néphagyományok megismerése a nemzetiségi önkormányzat segítségével történik.

Nemzetiségi népszokások megismerése:

- nemzetiségi gyermektáncok
- nemzetiségi dalok, mondókák

A hagyományőrző néptáncokat a mindennapi tevékenységeink közé soroljuk.

A nemzetiségi csoportokban dolgozó óvodapedagógus a családok segítségével alakítson ki pozitív érzelmi viszonyt a német kultúra és nyelv iránt.

Az egyes nevelési helyzetekben a gyermekek igényeire, szükségleteire anyanyelvükön reagáljon.

Tartsa fontosnak a néphagyományok megőrzését, újraélesztését, általuk a nemzetiségi identitástudat erősítését.

Ismertesse meg a német néphagyományokat, melyek által lelkiileg feltöltődnek, örülnek egymásnak, megtanulják átélni az ünnepeket, melyek életüket szebbé, boldogabbá teszik.

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

Márton nap

A gyermekekkel együtt Márton napi cipót, liba formájú linzert készítünk, amit közösen elfogyasztunk.

3. Társadalmi ünnepek (nemzeti ünnep)

Március 15-e

Mese a magyar huszárról, csatáról. Katonásdi játékok, csákó, kokárda készítése. Megünneplése csoportonként történik. Elsétálunk a falu központjához, és, ott adják elő a csoportok a műsorukat, majd a kopjafa köré elhelyezik a saját készítésű zászlóikat. Részvétel a falu ünnepélyen.

4. A gyermekek ünnepei (születésnap, gyermeknap, anyák napja, évszáró, falunap)

Az óvoda hagyományos ünnepei és egyéb rendezvényei:

A gyerekek születésnapja és / vagy névnapja

A gyerekek születésnapja és / vagy névnapja csoportonként kerül megünneplésre. Az ünnepeltnek gyertyát gyújtunk, énekelünk és a kedvenc meséjét vetítjük.

Ajándékot közösen készítünk számára. A csoport többi tagja - barátja további apró meglepetést készít.

Névnapot csak külön kérésre köszöntünk (pl. óvodai szünetre esik a gyerek születésnapja és a szülő nem akarja előbb vagy utóbb megtartani.)

Anyák napja

Verssel, énekkel, ajándékkal készülünk rá, de otthon köszöntik fel az édesanyákat. Az ajándékokat dugdossuk, meglepetéseinket május első vasárnapjáig titokban tartjuk. Közös délutánra hívjuk meg az édesanyákat, nagymamákat. Közös éneklés közben egyénileg felköszöntik verssel, ajándékkal édesanyjukat, nagymamájukat. Közös uzsonna teszi még hangulatosabbá az ünneplést, amit együtt elfogyasztunk. A felköszöntést fényképkészítéssel örökítjük meg.

Gyermeknap

- Kirándulást szervezünk, lehetőleg olyan helyre, ahová máskor nem jutunk el. Akár lovas kocsival, akár vonattal utazunk, fő szempont, hogy valami új és szokatlan meglepetés legyen.

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

- Közös kirándulást szervezünk, ami lehet múzeumlátogatás és közös fagyizás, sütizés.
- A faluban szervezett gyermeknap programokba aktívan bekapcsolódunk, különféle kézműves tevékenységekkel.

Családi nap, családi kirándulás

Közös programot szervezünk a szülőkkel, kirándulás, szalonnasütés a közeli erdő szélén. Hangulatos ügyességi játékokkal, barkácsolással, szamaragolással, sárkányeregetéssel stb. tesszük vidámmá ezt a közös együttlétet.

Húsvéti játszóház

Meghívott vendégeink a szülők, akik aktívan közreműködnek a tevékenységekben. Különféle technikákat alkalmazunk, és sokféle tevékenységlehetőségét biztosítjuk gyermekeinknek

Húsvét

Óvodai ünnep, melyre énekes előadót is szoktunk hívni. A csoportok műsora mellett, kedves meglepetés a nyuszi simogatás is. Óvónők bábelőadása.

Kirándulások

Alapítvány, pályázati, valamint szülői támogatással lehetőség nyílik kirándulások szervezésére. Minden gyermek részt vehet ebben a programban, és úgy próbáljuk kiválasztani a helyszíneket, hogy változatos, élményt nyújtó, legyen. Pl. Cirkusz, 3D-s mozi, állatkert, Planetárium, ahova nem minden gyermek juthat el.

Nyílt nap az óvodában

Évente egy alkalommal biztosítjuk a szülő számára azt a lehetőséget, hogy bepillantást nyerjenek az óvodánkba folyó nevelőmunkánkba, mindennapi tevékenységekbe. A középső és nagycsoportos gyermekek szüleinek kínáljuk fel ezt a lehetőséget.

Zenés előadások szervezése.

Lehetőséget biztosítunk a szülők számára évente több alkalommal is, hogy gyermekük részt vehessen ilyen jellegű programokon. A rendezvény költségeit a szülő fedezi. Vannak

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

visszatérő, kedvelt előadóink, akik mindig megörvendeztetnek bennünket műsorukkal. Az előadások során a gyermekek megismerkedhetnek a különféle hangszerekkel is, ki is próbálhatják. Jó alkalom a zenei ízlésük formálására.

Bábelőadások

Az irodalmi nevelés egyik fontos eszköze a bábozás, bábelőadáson való részvétel. A gyermekek szókincsfejlesztését, esztétikai élményét fokozza, bővíti, s lehetőséget nyújt a képzeletviláguk fejlesztésére is. Évente 3 alkalommal vehetnek részt ilyen jellegű előadáson a bérletet igénylők.

Tanító nénik látogatása az óvodában

Tavasszal felkeresnek bennünket az elsős tanító nénik, hogy megismerkedjenek a leendő diákjaikkal. Közös kötetlen beszélgetés keretében zajlik le ez a találkozás.

Ovisok látogatása az iskolában

A nagycsoportos gyermekeink ellátogatnak az első osztályba, megismerkednek az iskola épületével, környezetével, a játszóudvar adta lehetőségekkel.

Évzáró, a nagyok búcsúzása

A csoportok egyéni arculatát az óvodapedagógusok személyisége és a módszertani szabadsága határozza meg.

Az ünnep fényét emeli, hogy a Művelődési Házban tartjuk évzáró műsorunkat. A feldíszített színpad, az ízléses dekoráció, az ünneplő ruha, mind hozzájárul, a jó hangulathoz. A jó érzelmi előkészítés és az egyre fokozódó örömteli várakozás maga az ünnepi együttlét, melynek hangulatát tovább emelheti a felnőtt közösség jelenléte. Együtt vagyunk a szülőkkel, nagyszülőkkel, testvérekkel. Ízelítőül bemutatunk néhány verset, dalt, énekes játékot, német nyelvű mondókát, dalt.

A gyermekek, szorongással járó szerepeltetését elkerüljük, ezért frontális formában, közösen szerepelnek a gyerekek. A csoportok egy napon, egy időpontban tartják évzáró műsorukat, meghatározott ideig. A nagycsoportosok elbúcsúztatása együtt történik, búcsúzóul ballagási batyúval kedveskedünk a gyerekeknek. Egy nyilvános szereplésre kerül sor az év folyamán: az évzáró ünnepségre, ahol a „nézőközönség” a családtagokból kerül ki. Az ünnepek csak a

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

szülők együttműködő támogatásával érhetik el hatásukat, ez nem jelenthet terhet sem a szülő, sem a gyermek számára.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

Kialakul a gyermek „én” tudata, én érvényesítési törekvései. Képesek kapcsolatteremtésre, együttműködésre. Elfogadják a másságot. Szívesen tevékenykednek együtt társaikkal, elfogadják és betartják a tevékenység által megkívánt magatartásformákat.

- Akaratukat alá tudják vetni mások akaratának.
- Érdeklődnek egymás iránt, tekintettel vannak egymásra. Figyelnek egymás játékára, alkotására, meghallgatják a felnőtteket, társukat. Türelmesek, keresik a segítségnyújtás formáit.
- Tudják, hogy egy összetartozó csoport tagjai.
- Örülnek a közösen elért sikereknek.
- Bízhatnak önmagukban és társaikban.
- Udvariasak, köszönnek, vendéget helyel kínálnak stb.
- Segítenek egymásnak és a kisebbeknek, öltözködés, étkezés, séta közben.
- Alkalmazkodnak a szabályokhoz, tudják késleltetni szükségleteik kielégítését.
- Feladattudatuk kialakult.
- Készen állnak az iskolai élet és a tanító elfogadására.

A viselkedés normái 5-6-7 éves korban beépülve a személyiségbe, képes az alkura, a megegyezésre.

9.3. Esztétikai nevelés, ízlésformálás

Helye a nevelés folyamatában

A gyermekek otthoni környezetükből nagyon eltérő tapasztalattal, ízlést alapozó élménnyel kerülnek óvodába. A gyermekek esztétikai nevelése az óvodai nevelés keretein belül a spontán hatások mellett tudatos nevelői tevékenység.

A kisgyermekkorban az esztétikai tevékenységek iránt való vonzódás spontán, csak a hajlam adott és a csírája annak a képességnek, amely egyre szándékosabbá válik. Fontos, hogy a gyermekek ebben a fogékony életkorban kapjanak lehetőséget és ösztönzést a környezettel

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

való helyes, értékes kapcsolatteremtésre, mikor fogékonyságuk, eredetiségük, ízlésviláguk még tiszta. Ennek megvalósítása hosszú és társas folyamat. A felnőttek és gyermekek együttlétekor alakul a látás és ábrázolás, mozgásészlelés és a mozgás harmóniája. A környezet esztétikai élményeinek forrása a beleérző képesség és a szimbólumalakítás, mely jól nyomon követhető a korai gyermekkorban. Ennek igénye életkori sajátosság, mely érzelmeket hív elő. A gyermek az esztétikai tevékenységben szívesen vesz részt, mert újraélheti élményeit.

Az esztétikai nevelés komplex folyamata, hatásrendszere segíti a világról alkotott kép befogadását, újraalkotását, az önálló, produktív szemlélet kialakítását, a világ jelenségeinek megfigyelését, a természeti és társadalmi esztétikai tevékenységek élményét, - közben alakul a gyermek önmegismerése és kifejezése. Az összetett esztétikai nevelés a gyermek spontán, eredeti - beszéd, ének, mozgás, képi kifejezés - hajlamaira épít.

Célja: olyan élményekre és tapasztalatokra épülő nevelés, amely során a környező világ érzéki síkon megfoghatóvá válik és képessé teszi a gyermeket a valóság esztétikai felismerésére, befogadására és létrehozására.

Feladatok:

- esztétikailag megfelelő környezet biztosítása,
- változatos és rendszeres élménynyújtás, képességfejlesztés különféle tevékenységeken keresztül; különböző művészeti alkotásokkal való ismerkedés,
- illemszabályok kialakítása,

A fejlesztés tartalma:

Esztetikailag megfelelő környezet biztosítása.

A gyermekek esztétikai nevelését elsősorban azoknak a környezeti hatásoknak a rendszere biztosítja, amely körülveszi, amelyben tevékenységrendszere zajlik.

E kérdést programunk több helyen érinti, így most néhány esztétikai szempontból fontos területet emelünk ki. Az óvoda belső tereinek kialakítását az egyszerűség és a célszerűség jellemzi. Halványszínű falak, fehér mennyezet, nagyméretű ablakok. A függönyök színe összhangban van a többi textíliával (szőnyeg, terítő).

Minden helyiséget (a falakat is) zöld növények díszítenek. Dekorációban egyre többet alkalmazunk a természetes anyagokat (fa, zsák, gyapjú, nád stb.). Az óvoda bútorai fa

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

színűek, (barna, drapp), a gyermekasztalok, székek natúr fa színűek. A gyermekek eszközei, játékaik színesek, tarkák.

A felnőtt dolgozók legyenek igényesek megjelenésükre, viselkedésükre igyekezzenek követésre méltó modellt nyújtani. Minden felnőtt számára kötelező a köpeny használata.

Változatos és rendszeres élménynyújtás, képességfejlesztés különféle tevékenységeken keresztül.

Az esztétikai nevelés céljának megvalósítása érdekében az óvónő céltudatosan vezeti a gyermekeket a környezet iránti nyitottság és az ezzel szorosan összefüggő szemlélet birtoklása felé. Egyrészt teret és lehetőséget ad az életkori sajátosságokból fakadó gyermeki kíváncsiságnak, fantáziának. Másrészt felkínálja mindazokat a lehetőségeket, amelyek nevelői mintakövetésből, mint bő forrásból adódnak. Az óvónő modellként ad mintát a sokszínűség, az alkotó kíváncsiság kielégítésére, a világ gyermekek számára való kitágítására. Így az esztétikai élmények iránti vágy megalapozása egyik fontos feladata egész óvodai nevelésünknek.

A gyermekek esztétikai nevelését az őt körülvevő környezet hatásrendszere biztosítja. Az óvodai nevelésben az esztétikai nevelés az irodalom, a zene, a vizualitás, a mozgás, a viselkedés és a környezet esztétikájában valósul meg.

(Mindezeket a megfelelő fejezetekben kifejtjük.)

Másik fontos feladat a változatos és rendszeres élménynyújtás. A gyönyörködtetés, a rácsodálkozás alkalmainak és lehetőségeinek megteremtésével, szervezésével, az eszközök széles körű kínálatával gazdag tevékenységrendszert kell biztosítani a gyermekek motivációja, aktivitása érdekében. Segíteni kell a kezdeményező magatartás érvényre jutását, meg kell teremteni a hangulati, környezeti feltételeket, emellett gyakoroltatni az esztétikus környezet felismerését, óvását, alakítását.

Ennek érdekében az óvónő:

- Szervezzen, kezdeményezzen minél több sétát, kirándulást, mesét, bábozást, énekes játékot, adjon lehetőséget a vizuális megjelenítéshez.
- Teremtse meg megfelelő érzelmi légkört az azonosulást, átélést segítő atmoszférát, melynek feltétele, hogy a gyermekek egymásra is legyenek tekintettel.

A gyermekek eredeti ötletei kapjanak megerősítést, kiemelés, megvalósulásához nyújtunk segítséget, a látás, hallás, tapintás, mozgás, mozgathatóság együttes élményének folyamatos biztosításával, komplex hatások érvényesítésével.

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

Az esztétikai tevékenységek kapjanak kiemelt helyet a gyermekcsoport normarendszerében.

A gyermekek együttélését jellemezze:

- biztonságos, nyugalmas, tevékenységre serkentő légkörben egymás ötleteinek meghallgatása, tiszteltben tartása, a létrehozott produktum megerősítése, az esztétikai kritériumok tisztelete, szabadság az új létrehozásához ésszerű korlátok között.
- Olyan anyagokat, eszközöket biztosítson a gyermekek számára, melyek elősegítik az esztétikai élmény kialakulását, magában rejtik az egyéni megvalósulás lehetőségét is. (festék, filc, gyurma, mesekönyv, báb, paraván, különböző természetes anyagok stb.).

Fokozatos fejlesztéssel törekedjék:

- Az élmény és tanulás, tapasztalatszerzés és gyönyörködtetés, befogadó és cselekvő tevékenység szoros egymásba fonásával az esztétikum iránti vonzódás kialakítására. Eközben a gyermekek egyre nagyobb számú lehetőséget igényelnek, hogy figyelmüket a pontosabb tanulásra fordítsák, mely egyben fontos eredménye is az esztétikai nevelésnek.

Illemszabályok kialakítása

Ahhoz, hogy a gyermekek az életükben adódó helyzetekben gyorsan és megfelelően tudjanak dönteni, meg kell velük tanítani a helyes viselkedés és együttélés elemi szabályait.

Az ember viselkedése része a környezet esztétikájának, információt ad látható és hallható jeleivel az ember belső állapotáról. A világban való eligazodáshoz önmagunk és mások elfogadásához feltétlenül szükség van illemszabályok kialakítására, megértetésére, alkalmazására.

Ezeket a szabályokat pontosan és egyértelműen fogalmazza meg az óvónő, de kerülje a megalázó, megszegyenítő értékelést.

A szabályok elsajátításának színterei: a drámajáték, a szituációs játék, bábjáték és a felnőttek mintaadó viselkedése.

Az óvónő ösztönzi a gyermekeket:

- a jó megjelenésre (tisztaság, ápoltság, rendezettség),
- az óvodai viselkedés szabályainak betartására (kérdés módja, udvariassági szokások,

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

bocsánatkérés, köszönés módjai, a konfliktusok intelligens rendezése egymás között, az árulkodás és a jogos panasz közötti különbség felismerése, bemutatkozás, óvodán kívüli viselkedés, - utazás, öltözködés ünnepeken stb.)

- az érintkezés szabályainak betartására. (tekintettartás, gesztikulálás kerülése, térközsabályozás, udvarias és halk beszéd).

Néhány érintkezési, viselkedési szabályt németül is (pl. köszönés, kérés, bemutatkozás stb.) sajátítsanak el.

Fontos, hogy a gyermekek ismerjék a szabályok tartalmát és képesek legyenek betartani és másokkal is betartatni azokat, hogy eljussanak mások megértéséhez, önmaguk jobb megértéséhez, az emberi érintkezés mindenkit kielégítő és tartalmas formáihoz.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

Kialakul igényük az esztétikus környezet iránt, képesek maguk is létrehozni, alakítani, formálni azt.

Fogékonyak a szépre a természetben, a társadalomban és a művészeti alkotásokban.

Képesek megfogalmazni esztétikai élményeiket, beszédükben igényükké válik az ízléses, csendes tónus, finom beszédstílus.

Igényesek megjelenésükben, a viselkedés és az érintkezés szabályait ismerik és betartják.

Néhány érintkezési szabályt németül is elsajátítottak.

Egész nevelőmunkánk eredményeként az esztétikai tevékenységek belülről fakadó, belefeledkező, gátlásoktól mentes, szívesen vállalt tevékenységgé válik.

9.3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása – beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel – az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

Az óvodai nevelés a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára – mint életkori sajátosságra –, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosít a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

Az értelmi nevelés további feladatai:

- Egyrészt a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása.
- Az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás – alkotóképesség – fejlesztése.
- Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.

Helye a nevelés folyamatában

Az embert a beszéd kapcsolja a többi emberhez és a beszédben tudja megérteni a külvilágot, ugyanúgy, mint saját belső világát. Mozgás, beszéd és gondolkodás egymással szoros kölcsönhatásban fejlődnek. A megzavart mozgás gátolja a beszédfejlődés, meglassúbbodása visszaveti fejlődésében a gondolkodást.

A nyelv elsajátítása során két folyamat - a beszéd megértése és a beszéd létrehozása - egymást feltételezve és támogatva fejlődik. A beszédfejlődéshez állandó társas kötődés (anya, gyermek, család) szervezett, differenciált környezet, megfelelő idegrendszer, ép beszéd és hallásszervek kellenek.

Az anyanyelv használata végigkíséri az óvoda egész napi életét, szerves része az óvodai élet minden mozzanatának. Átfogja az óvodai nevelőmunka minden területét, közvetítő elemként jelen van a nevelési feladat megvalósulásának minden mozzanatában. Eredményes megvalósítása hozzájárul a gyermekek sikeres iskolakezdéséhez.

A valódi anyanyelvi nevelésnek alapja: az óvoda szóbeli közlést kiváltó derűs légköre.

Célja: bő szókinccsel, fejlett kommunikációs készséggel rendelkező, mindennemű helyzetben megnyilatkozni tudó, élményeit, elképzeléseit bátran megfogalmazó gyermekek nevelése, akik tisztán beszélnek, nyelvtanilag helyesen használják a magyar nyelvet.

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

Feladata:

- az óvónő modell szerepe érvényesüljön az anyanyelvi nevelésben,
- beszéd és kommunikációs képességfejlesztés, különböző tevékenységeken keresztül,
- beszédtechnikai hibák korrigálása.

Mivel óvodánk nemzetiségi óvoda, a csoportokban mindkét nyelv – a magyar és német – fejlesztése történik. Az óvodai élet tevékenységi formáiban a két nyelv használata érvényesül.

Ennek arányát a következők határozzák meg:

- *a gyermekek életkora,*
- *a gyermekek egyéni nyelvismerete,*
- *a nevelési helyzet,*
- *az adott szituáció.*
- *A hangsúlyt a német nyelv fejlesztésére helyezzük.*

A kétnyelvűség beépül a mindennapi tevékenységekbe. Ezeken keresztül valósítjuk meg az óvodáskorú gyermekek életkori sajátosságainak és egyéni fejlettségüknek megfelelően a német nemzetiség nyelvének és kultúrájának megismerését és elsajátítását, a szituatív beszéd és a válaszadó szerep gyakorlását.

A fejlesztés tartalma

Az óvodás gyermek elsősorban érzelmi alapon mintakövetéssel tanul, így fokozottan igaz, hogy az óvónő minden megnyilatkozása modellértékű.

Az óvónő gyermekekhez fűződő viszonyában legyen elfogadó, együttműködő, a kapcsolatteremtésben kezdeményező. Egyenként ismerje a gyermekek szokásait, kedvenc játékait, napi örömeit, bánatait. Legyen meleg és támogató, határozott és következetes. Eszköztárában szerepeljen a humor és a vicc, de kerülje a gyermekekre irányuló gúnyt, a kiabálást, a fenyegetőzést.

A beszédfejlesztés leghatékonyabb eszköze az óvónő példamutató beszéde, kommunikatív viselkedése, gyakori szeretetteljes beszédkezdeményezése és beszédkapcsolata.

A beszédhelyzetekben szerzett tapasztalat során a gyermek átveszi a környezetétől a szórend, a ragok, a jelek, a képzők, a névelők, a névutók, a névmások, az igekötők, igemódok gondolatot kifejtő és a környezet számára pontosan érthető használatát.

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

A fejlődés során elkülönülnek a mondattípusok. A láncszerű vagy szaggatott szövegszerkesztéstől a jól szerkesztett, nyelvtanilag helyesen felépített mondatokig jutnak el a gyermekek.

A felnőttel való beszédkapcsolat az óvodában kiegészül a gyermektársakkal való tevékenység közbeni beszélgetéssel. Több társ beszédét, viselkedését kell a gyermeknek követnie, ezáltal fejlődik beszédfigyelme.

Az egymás iránti érzelmeket kölcsönösen jellemzik a metakommunikatív elemek, a tekintet, a mimika, a gesztusok, egyaránt hordoznak személyiségjellemzőket és tanult viselkedési formákat is. Fontosnak tartjuk, hogy életszerű helyzetekben, természetes módon minden gyermek beszélgesse arról, ami foglalkoztatja, érdekli. Azt utánozza, amit hall és úgy, ahogyan hallotta, ezért lényeges a környezetében élők helyes és szép beszéde, amelynek, spontánnak, önkéntelennek kell lenni, törekedve a szemléletességre, a képszerű kifejezések alkalmazására, mely segíti a gondolkodás fejlődését is.

Az anyanyelvi és kommunikációs képességfejlesztés eszközei: mondókák, versek, mesék, bábok, dramatikus és anyanyelvi - kommunikációs játékok. Ezek szorosan kapcsolódnak a mindennapi élethez, a fejlesztés területeihez: környezetismeret, hagyományápolás, rajz - kézimunka, ének-zene, testnevelés, játék-munka - gondozás.

A hagyományok ápolása során az óvónő által használt kifejezések épüljenek be a gyermekek szókincsébe (pl. guzsaly, puttony, írókázás stb.)

Az óvónő tárja fel a gyermekek interakciós zavarait, keresse meg azok okait, tapintatosan törekedjék azok megszüntetésére. A beszédtechnikai hibákat (légzéstechnikai, artikulációs stb.) ismerje fel és a spontán beszédnél, vers és mesemondásnál példaadással korrigálja. Ez hosszadalmas és nagy tapintatot igénylő feladat, amely beépül a mindennapi tevékenységek rendszerébe.

Nagyfokú elmaradás esetén logopédiai kezelést veszünk igénybe.

Óvodánkban mindkét nyelv fejlesztése a cél (magyar, német) az óvodai élet tevékenységi formáival két nyelv használata érvényesül, ennek arányát a következők határozzák meg:

- *a gyerek életkora,*
- *a gyerek egyéni nyelvismerete,*
- *adott szituáció,*
- *nevelési helyzet,*

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

A gyermekek eljutnak arra a szintre, hogy aktívan használják a tapasztalatok során bővült szókincsüket.

Beszédük összefüggő, elbeszélésük folyamatos, logikai összefüggéseket tartalmaz.

Próbálják meg figyelmesen, nyugodtan végighallgatni a másik megnyilatkozását.

Helyesen használják a névmásokat, névutókat, igeidőket, módokat.

Kialakult a beszédhelyzethez és az anyanyelvi szabályokhoz illeszkedő, jól érthető, többnyire megfelelő hangsúlyozású, hanglejtésű, hangerejű és sebességű beszéd.

Beszédüket érzelmeik által kiváltott természetes gesztus, arcjáték kíséri.

Tisztán ejtenek minden beszédhangot.

Beszédhelyzetekhez illő állító és tagadó mondatokat, a felkiáltást, a felszólítást, az óhajtást az anyanyelvnek megfelelő hanglejtéssel, hangsúllyal használják.

Ismerik és értik a néphagyományokból átvett szavak jelentését (pl. komatál, bocskor, szűrszabó, fejősjuhász stb.) ezeket beszédük színesítésére használják.

Ismerkednek a megismert német szavakkal, kifejezésekkel.

A jellemző mesefordulatok kifejezései is megjelennek a mindennapi beszédben

Anyanyelvi nevelés a nemzetiségi csoportokban

Feladatok

Mérje fel az óvodapedagógus a gyermekek nyelvismereti szintjét!

Tájékozódjon, milyen alapokkal rendelkeznek a gyerekek, amire munkáját építeni tudja!

Az óvodapedagógus nyelvismerete, kiejtése legyen példaértékű!

Beszédét, utasításait tegye mindig szemléletessé egy-egy adott szituációval, metakommunikációval, tárggyal, különböző eszközökkel, hogy ezáltal is segítse a gyermekek számára a megértést!

Ébressze fel a gyermekekben a német nyelv iránti érdeklődést, teremtsen olyan szituációkat, melyekben a gyermekek kíváncsiságára és játékoságára építve tudja elképzeléseit megvalósítani!

A gyermekek által ismert, megkedvelt meséket német nyelven is dolgozza fel! (pl.: dramatizálás, bábozás)

PEDAGÓGIAI PROGRAM
BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

Gyermeki tevékenységek

A gyermekek szívesen részt vesznek az óvodapedagógus által felkínált tevékenységekben, párbeszédés játékokban, szívesen utánozzák a kapott modellt.

A nyelv zenéjét, ritmusát, intonációját képesek felfogni, utánozni, sikerélményt jelent nekik a mondókák, énekek reprodukálása.

A pozitív élmények hatására maguk is szívesen kezdeményeznek német nyelvű játékokat, körjátékokat és reagálnak az óvodapedagógus közléseire, kérdéseire, utasításaira.

Módszertani alapelvek

Az óvodapedagógus olyan oldott, derűs légkört teremt, mely elősegíti a német nyelvvel való játékos ismerkedést, a nyelvtanulást.

Fontos alapelveink a beszéd és szemléltetés együttes alkalmazása.

Az utánzásra, a játékra, a gyermekek szituációs élethelyzeteire, a gyakori ismétlésre építünk.

AZ ÉRTELMI NEVELÉS

Helye a nevelés folyamatában

Az óvodába lépő kisgyermek fejlődésének elején tart, személyiségének bontakozása, viselkedésének alakulása, értelmének nyiladozása elválaszthatatlan dolog. Három-négy évet tölthet el az óvodában és ennek az időnek számára meghatározónak kell lennie érzelmileg, értelmileg és még sok más szempontból is.

Az értelmi képességek kibontakoztatása, az önálló, az alkotó, az aktív gondolkodás alapjainak lerakása nagyon fontos helyet foglal el az óvodai nevelésben.

A 3-7 éves korosztály potenciális érési és elsajátítási lehetőségei óriásiak. Ebben az időben rendeződnek azok a képi és szimbolikus reprezentáción alapuló kognitív folyamatok, amelyek az alap kultúrtechnikák elsajátítását teszik lehetővé. Meghatározzák a gyermek információszerző és feldolgozó folyamatait, tanulási stratégiáját és ebből eredően az iskolai sikerességet.

Az óvodáskorú gyermek értelmi képességeinek fejlődését ismerve a spontán és a szervezett tanulás elveit követjük.

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

Célja: a gyermek olyan ismereteket, jártasságokat, készségeket sajátítson el, értelmi képességei úgy fejlődjenek, hogy az élet egyre változó helyzeteiben jelentkező feladatokat meg tudja oldani, tudjon eligazodni a világban.

Feladata:

- a valóság megismeréséhez, összefüggéseinek feltárásához szükséges képességek harmonikus fejlődésének biztosítása,
- a megismerő tevékenységet segítő képességek (a figyelem, megfigyelőképesség, emlékezet, képzelet, gondolkodás) fejlesztése.

A fejlesztés tartalma:

A két feladat megoldása szerves egységben valósul meg az óvodai nevelésben. Nem külön képességeket fejlesztünk, hanem az egész értelmet, a megismerés egész folyamatát, az egész embert.

Fokozzuk az értelmi erők fejlődését mind magasabb szintű ismerettartalom, értelmi erőfeszítést kínáló új feladatok állításával. A fejlődésre döntő hatással van a nevelés-tanulás tartalma, az ismeretanyag jellege, formája és módszere.

Kiinduló pontunk az óvodába érkező gyermek értelmi szintje, észlelésének, megfigyelőképességének fejlettsége.

3-4 éves korban elsősorban a megismerő tevékenységet erősítjük, az ehhez szükséges képességeket fejlesztjük (érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet), manipulációs játékok, gyakorló játékok, helyszíni megfigyelések alkalmával sokrétű tapasztalatszerzés biztosításával.

A tapasztalatok minél többféle megismerő tevékenységet aktivizáljanak, a világról minél több információt szerezzenek a gyermekek, érdeklődésüknek, egyéni fejlettségüknek megfelelő szinten.

Iskolás korig a hangsúly a gondolkodás, ok-okozati összefüggések, a képzelet valóságnak megfelelő ellenőrzése irányában tolódik el az értelmi fejlesztés. A gyermekekben kialakítjuk azt a képességet, hogy a környező világ dolgaiban összefüggéseket keressenek, rendszert átvegyenek, illetve maguk is alkossanak.

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

Pl. őszi tapasztaltszerzős séta - 3-4 éves korban, színek, formák, hangulat - 4-5-6 éves korban az időjárás konkrét jelenségeinek hatása hogyan nyilvánul meg a természetben, hideg hatása, évszakváltás, előzmények stb.

A gondolkodás és fogalomkör alakulására a környezet erősen rányomja bélyegét.

A helyes fogalmak kialakításához a tárgyak elemzése (analízise) és az egyes elemek összekapcsolása egésszé (szintézis) vezet. Az óvodáskorú gyermek jól ismeri a tárgyak jegyeit, ha jó a megfigyelőképessége. Segíti az elemző képességet, ha nemcsak szavakban, hanem a gyakorlatban is konkrétan megtapasztalhatják az adott tárgy vagy jelenség tulajdonságait. Különböző egyszerű kísérletek.

A helyes gondolkodás feltétele, hogy a gyermek tudjon összehasonlítani, meglássa a dolgok közötti hasonlóságokat és különbségeket.

A gyermek gondolkodásának legfőbb mozgatója az érdeklődés fenntartása.

Ahhoz, hogy a probléma megoldására való kedv és képesség kialakuljon a gyermekben, az kell, hogy önállóságukat tiszteltben tartsuk és minél több lehetőséget biztosítsunk ismeret- és tapasztaltszerzésre. A megértés, a gondolkodás egyéni alapfeltétele, hogy a gyermek újonnan szerzett ismereteit összefüggésbe tudja hozni a régiekkel. Minél többet lát és tapasztal, annál tágabb lesz az érdeklődési köre, annál inkább meglát problémákat és igyekszik azokat a maga erejéből megoldani.

A gyermekek zavartalan értelmi fejlődése érdekében nagyon sok érzelem indította játékos - mozgásos tevékenységet és sokoldalú tapasztaltszerzést kell kezdeményeznünk. Minél több tevékenységet, lehetőséget biztosítunk, annál több mindent fedeznek fel, ismernek meg, egyre nagyobb lesz érdeklődésük és tudásvágyuk.

Többszöri megfigyelés után tapasztalatait alkalmazni tudja, akár több szakaszból álló cselekvéssort is végrehajt, ezt beszédével kíséri, beszédfejlődése ezáltal fokozatosan új irányt ad a gyermek gondolkodásának.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Érzékelő funkciók épek legyenek (látás, hallás, szaglás stb.).
- Belső érzékelése (mozgás, egyensúly) megfelelően működjön.
- Múltbeli tapasztalataira építve felfogadja környezetének eseményeit, jelenségeit.
- Tér- és időészlelése formálódik.

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

- Önkéntelen figyelme szándékos és tartós figyelem felé halad, megfelelő érzelmi motiváltsággal kellő ideig tart.
- Sokoldalú tevékenysége során formálódik és tökéletesedik megfigyelőképessége.
- Képesek ún. gondolati, vagyis megértésen alapuló emlékezésre, tudatos emlékezetbe vésésre.
- Képesek emlékképek kombinálására, új alkotására, különbséget tesznek a valóság és a képzelet világa között.
- Meglátják dolgok közötti összefüggéseket, a tárgyak lényegtelen tulajdonságaitól el tudnak vonatkoztatni, lényeges jegyek alapján általánosításokra képesek.
- Szemléltethető tapasztalatból kiinduló összefüggések révén az egyszerű ok-okozati összefüggéseket felismerik.
- Tapasztalataiknak, ismereteiknek gazdagsága által problémamegoldó képességük az önálló problémamegoldás felé halad.

A tevékenységekben megvalósuló tanulás

A gyermekek érdeklődésére, kíváncsiságára alapozva változatos tevékenységeket biztosítunk, melyeken keresztül tapasztalatokat szerezhetnek a természeti és társadalmi környezetről. Spontán szerzett tapasztalataikat, ismereteiket fontos feladatunk összerendezni, bővíteni, valamint értelmi képességeiket (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás), s nem utolsósorban kreativitásukat fejleszteni.

Kiemelt jelentőségű az anyanyelv fejlesztése. A gyermekek fejlődésének egyik forrása a felnőtt beszéde, tevékenysége, viselkedése, viszonya a környezetéhez. Olyan légkört kell kialakítani magunk körül, ahol a tevékenység és a kérdés feltételei adottak, meghallgatásra és válaszadásra talál a gyermek. Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során, személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermekek személyiségének alakulását.

A játékba integrált tanulás az óvodában egyrészt spontán, másrészt a nevelési célok érdekében sajátosan szervezett tevékenység. Elsődleges célja az óvodás gyermekek kompetenciájának fejlesztése. Az óvodában végzett sokféle tevékenység lehetőséget ad az érdeklődés kielégítésére, tapasztalatszerzésre, a gondolkodás örömeinek átélésére, az alkotásra, az emberi és tárgyi környezet szépségének felfedezésére. A megfigyelés, az emlékezetbe vésés és felidézés ebben az életkorban a gyakorlati tevékenységbe ágyazottan fejlődik. A tanulás hatására a gyermekek tapasztalatai rendeződnek. Pontosabbá válik

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

érzékelésük, észlelésük, megfigyelőképességük, tartósabb lesz a figyelmük, emlékezetük, gazdagodik fantáziájuk, fejlődik beszédük és gondolkodásuk, képessé válnak problémák felismerésére és megoldására.

A gyermekeket a tanulásban a kíváncsiság, az óvodapedagógushoz fűződő érzelmi kapcsolat, a foglalkozási helyzet motiválja. A tanulás feltétele a gyermekek cselekvő aktivitása a közvetlen, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás lehetőségének biztosítása. Az óvodás korú gyermekek többféleképpen szerezhetnek tapasztalatot az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetből:

- utánozzák a kapott modell magatartás és viselkedés formáit,
- spontán játékok során is tapasztalatot gyűjtenek, cselekvés útján tanulnak és problémákat oldanak meg,
- kérdéseikre kapott válaszokból is gyarapszik ismeretük,
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, szituációs játék is bővíti ismereteiket,
- az óvodán kívül is nagy mennyiségű spontán tapasztalat, élmény halmozódik fel a gyermekekben,

A 3-7 éves kor a szenzomotoros integráció időszaka, ezért tartjuk fontosnak, hogy a gyermekek minél több mozgásos- és érzékszervi tapasztalatot szerezzenek az őket körülvevő világról. A gyermekek legalapvetőbb megnyilvánulási módjára, fő tevékenységi formájára a mozgásra és a játékra alapozva szervezzük meg a főbb nevelési területeken végzendő pedagógiai és pszichológiai feladatokat. Fő törekvésünk, hogy minden nevelési területet átfogva, komplexen, hatékonyan, - változatos módszerekkel, a megelőzésre fókuszálva, az iskolai élet sikeres megkezdéséhez szükséges alapvető képességek célzott fejlesztésével, - minden gyermeket a képességeihez és a lehetőségeihez mérten fejlesszünk.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére – iskolai alkalmasság:

Az óvodás évek alatt a gyermekek többsége eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. Mindezt belső érésük, a családi nevelés és az azt kiegészítő óvodai nevelés együtt biztosítja.

Az iskolai alkalmasságnak testi, lelki és szociális kritériumai vannak, ezek közül egyik sem hanyagolható el, egyformán szükségesek a kitűzött célok érdekében.

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

Testi kritériumok:

Az első alakváltozáshoz 6 éves kora körül eljutó, testileg egészségesen fejlődő gyermek testarányai megváltoznak.

Teste arányosan fejlett, teherbíró, mozgása összerendezettebb, harmonikusabb.

Viselkedését, testi szükségleteinek kielégítését képes szándékosan irányítani, erőteljesen fejlődik a mozgáskoordinációja és a finommotorikája.

Lelki kritériumok:

A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére iskolaéretté válik.

A tanuláshoz elengedhetetlen képességei folyamatosan fejlődnek. Differenciálódik érzékelése, észlelése.

Megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama, egyre nagyobb szerepet kap a felidézés.

Megjelenik a szándékos figyelem, nő ennek időtartama és terjedelme.

Kialakulóban van az elemi, fogalmi gondolkodás.

Az egészségesen fejlődő gyermek képes gondolatait, véleményét szóban is kifejezni. A ragokat, toldalékokat helyesen használja. Mondatai összefüggőek, beszéde árnyalt és folyamatos.

Életkorának megfelelő hangsúllyal és tempóban tudja kifejezni magát.

Végighallgatja és megérti mások beszédét.

Rendelkezik elemi ismeretekkel környezetéről és önmagáról.

Felismeri a napszakokat, tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, a gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait.

Ismeri a környezetében élő állatokat, növényeket, azok gondozását.

Az öltözködés és az időjárás közötti összefüggést felismeri.

Kialakulóban vannak a tőle elvárható magatartási formák, ismeri a viselkedés alapvető szabályait.

Elemi mennyiségi ismeretekkel rendelkezik.

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

Szociális kritériumok:

Az egészségesen fejlődő gyermek készen áll az iskola élet elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a gyermektársaikkal és a felnőttekkel való kapcsolatteremtésre, alkalmazkodásra.

A szociálisan érett gyermek késleltetni tudja szükségletei kielégítését, egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni.

Kialakulóban van feladattudata, ez a feladatok megértésében, a feladattartásban és az egyre eredményesebb feladatvégzésben nyilvánul meg.

10. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

10.1. Játék

*„A játék nem más, mint a lélek megnyilvánulása,
Segítségével olvashatóvá válik a lélek ...”*

(Ancsel Éva)

Helye a nevelés folyamatában

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze.

A játék a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszan tartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie. A gyermek tapasztalatait, élményeit játssza el sajátos, gyakran átalakított formában. Bármilyen élménye játékának forrásává válhat. A játék örömforrás, maga a cselekvés, a manipuláció, az elképzelés szerez örömet. Motivációja magában a tevékenységben van.

A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó benyomásait játékában tagolja, rendezzi, így a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó tevékenység. A gyermek játék útján ismerkedik a világgal, a tárgyakkal, a valóság jelenségeivel, eseményeivel, ezáltal hatással van az értelmi képességek fejlődésére, ezért biztosítani kell a szabadjáték túlsúlyának érvényesülését.

A játék a legfőbb személyiségfejlesztő eszköz az óvodáskorú gyermek életében, mert a kisgyermek képességeinek fejlődését segíti elő, valamint lehetőséget biztosít a szociális kreativitás fejlődésére (magatartásmódok, szerepek felcserélése, mások ötletei iránti nyitottság).

Fejlesztő hatását fokozzák a játékot kísérő pozitív érzelmek. A játékot kísérő érzelmek közlési vágyat ébresztenek, fokozódik a gyermekek beszédkedve. Játékban nyilvánulnak meg és fejlődnek a gyermekek közötti társas kapcsolatok, válnak közelivé és elfogadhatóvá a viselkedési szabályok és nagy hatással van a gyermekek ízlésének alakulásában is.

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

Bizonyos értelmi és szociális képességek kialakulásának optimális időpontja.

Ebben az életszakaszban többet tanul, - anélkül, hogy ennek tudatában lenne, - mint később egész életében. A tanulási folyamat szinte teljes egészében a játékban talál közegére.

A játék kiemelt jelentőségének az óvoda napirendjében, időbeosztásában, továbbá a játékos tevékenységszervezésben is meg kell mutatkoznia.

A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együttjátszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióival éri el.

Feladatok:

- élménynyújtás és tapasztalatszerzés biztosítása,
- a játék feltételeinek megteremtése megfelelő légkör, hely, idő, eszközök,
- a játék irányítása az óvónő feladata,
- a gyermekek fejlődését elősegítő játékfajták biztosítása,
- *ismerkedés német nemzetiségi gyermekjátékokkal.*

Gyakorlójáték

A gyakorlójáték lehet: mozgásos, manipulációs és verbális.

A mozgásos gyakorlójáték során a gyermekek a játékos mozgást ugyanabban a formában ismételtetik. Mozgás közben ismerkednek saját testükkel, testi képességeikkel, bizonyos mozgásokat begyakorolnak.

A manipulációs gyakorlójáték során a gyermekek tárgyakkal manipulálnak. E tevékenység közben megismerkednek az őket körülvevő világgal, annak tárgyaival. Megismerik az anyagok tulajdonságait, matematikai ismereteket szereznek.

A verbális gyakorlójáték során egy-egy szótagot, szót, mondókát, verstördéket, szófordulatot ismételtetik ritmikusan. Nagy örömet lelnek a halandzsza szövegek kitalálásában. Amennyiben buzdítást kapnak, beszédkedvük megnövekszik, bátrabban nyilvánulnak meg.

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

Építő-konstruáló játék

A "valamit alkotni" igénye, öröme mutatkozik meg az építő, konstruáló játék által. Míg eleinte a spontán építés dominál, később a tervezett, átgondolt játék veszi át a helyét. Az építő játék során fejlődik a gyermekek kreativitása, megtanulnak tervezni, érzékelik a rész-egész viszonyát. Formálódik, illetve kialakul térlátásuk és ezáltal is matematikai ismereteket szereznek. Az építés-konstruálás során fejlődik finommotorikájuk, szem-kéz koordinációjuk, megfigyelőképességük, szerialitásuk.

Szimbólikus - szerepjáték

A gyermekek a szerepjátékban tapasztalataikat, ismereteiket, elképzeléseiket, vágyaikat, élményeiket tükrözik, környezetük jelenségeit sajátos módon újraalkotják. A szerepjátéknak fontos szerepe van a személyiségfejlődésben. A gyermekek a felnőtt minta alapján elsajátítják az erkölcsi értékeket, a társadalmi együttélés szabályait. Megtanulnak társaikkal együttműködni, egymáshoz alkalmazkodni. A szerepjáték során fejlődik alkalmazkodó- és kommunikációs képességük, szabálytudatuk, önuralmuk, akaratuk. A szerepjáték által a gyermekek gyakorolják a megszerzett ismereteiket s újakat tanulnak egymástól. Jó lehetőséget teremt a nagymozgás, a finommotorika, a szem-kéz koordináció ill., a kognitív funkciók fejlesztésére is.

Szabályjáték

A szabályjátékok lehetnek mozgásos és/vagy értelemfejlesztő szabályjátékok.

A mozgásos játékokhoz tartoznak a testnevelési játékok és a dalos népi játékok. Ezen játékok során a gyermekek megtanulják érzelmeiket, indulataikat, sikereiket, kudarcaikat kezelni, elsajátítják a türelmet, kitartást, akaraterőt, fejlődik közösségi érzésük, feladat- és szabálytudatuk, felelősségtudatuk.

Az értelemfejlesztő szabályjátékok fejlesztik a gyermekek szociális és értelmi képességeit. Egyre pontosabb képet kapnak önmagukról, társaikról. /önuralom, türelem, tolerancia, siker-, ill. kudarctűrő-képesség/ Ezekben a játékokban a kognitív funkciók fejlesztésére számos lehetőséget találhatunk. A verbális fejlesztést jól szolgálják a nyelvi játékok.

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

Barkácsolás

A barkácsolás a játék igényéből alakul ki, hiszen az elkészített eszközöknek funkciójuk van. Az óvodapedagógus ösztönzi a gyermekeket saját játékszükségletük tárgyi kiegészítésére, elkészítésére. Az óvodapedagógus segíti őket kreatív ötleteik megvalósításában. Barkácsolás közben rengeteg ismeretet, tapasztalatot szereznek az anyagok tulajdonságairól, a különböző technikákról, egymásra épülő munkafolyamatokról. Fejlődik képzeletük, kreativitásuk, társas kapcsolataik árnyaltabbá válnak. A barkácsolás jó lehetőséget teremt a finommotorika, a szem-kéz koordináció, a rész-egész viszony, az alaklátás- és formaállandóság, a téri viszonyok, ill. a verbális fejlesztésre is.

Bábozás

A gyermekek belső világának egyik legkifejezőbb eszköze a bábozás, ezáltal felelevenítik tapasztalataikat, elképzeléseiket, esztétikai és szociális élményeiket. A bábozásnak nagy szerepe van a személyiség fejlődésében. A bábok mögé bújva lehetőség van az önmegvalósításra. A közös bábozás hat a társas kapcsolatok alakulására, fejlődik az emlékezet, a fantázia. Mivel a bábozás lényeges eleme a beszéd, ezért nagymértékben hat ennek fejlődésére is.

Dramatizálás

A gyermekek a dramatizálás során saját vagy irodalmi élményeiket játsszák el kötetlen módon. A dramatizálás a gyermekek belső világának egyik legkifejezőbb eszköze. A gyermekek elgondolásaik alapján dolgozzák fel az ismert meséket, történeteket, vagy kitalált szituációkat. A dramatizálásban megnyilvánul a környezethez való viszonyuk.

A fejlesztés tartalma:

Jó játék akkor alakul ki, ha a gyermekek megfelelő tapasztalatokkal rendelkeznek és van élményük, amit megjeleníthetnek játékukban.

A játék témája, tartalma nagyrészt a gyermekek valóságról szerzett benyomásairól, tapasztalataitól, ismereteitől függ, ezért arra kell törekedni, hogy a gyermekek minél jobban megismerjék környezetüket, részesei legyenek az eseményeknek (pl. orvosi rendelő, szüret, betakarítás, búcsú, stb.). Ezek a benyomások, tapasztalatok nem biztos, hogy azonnal jelentkeznek játékukban, nem szabad erőltetni megjelenítését, hiszen a közös játék alapja egy-

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

egy gyermek egyéni élménye is lehet. Számolnunk kell azzal is, hogy a gyermekek negatív tapasztalatai is megjelennek játékukban, az óvónő jelenléte ilyenkor nagyon fontos. Az egymásra halmozott ismeret, illetve tapasztalatszerzés, a gyermekekre gyakorolt hatása, a túlszűfolt óvodai élet legalább olyan káros, mint az egyhangú.

Jót és jól játszani a gyermek dolga - ezt csak akkor teheti, ha megfelelő körülményeket, feltételeket biztosítunk számára.

Elsősorban olyan nyugodt, barátságos, kiegyensúlyozott légkört, melyben a gyermeknek módjában áll kiválasztani a számára legvonzóbb játéktevékenységet, módjában áll nézelődni, válogatni és dönteni, hogy mit hol és kivel játsszon. Elmélyülhet a választott tevékenységben, kijátszhatja pozitív és negatív érzelmeit. Ennek alapja az óvónő-gyermek közötti szeretetteljes kapcsolat.

A jó játékhoz megfelelő helyre és egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakoztatását segítő anyagokra, játékszerekre van szükség. A hagyományos játékok mellett a természetes anyagokból készült játékok és a természetben található, évszakonként elérhető anyagokból (termések, kavics, kagyló, csutka, csuhé stb.) készített játékszerek, eszközök nagyszerű kiegészítői a falusi környezet adta élményanyag kivetítésének a játékban. Készítésüket az óvónő, esetleg a szülők közreműködésével a gyermekek maguk is elsajátíthatják.

A játékeszközök szabad birtoklása joga a gyermeknek, ennek a feltételnek a biztosításával, az elmélyült, hosszan tartó játékot, a játék zavartalanságát segítjük elő. Az újonnan jött társ befogadása illetve elutasítása, az otthonról hozott eszköz birtoklása, illetve annak differenciált megosztása szintén a jó játék feltételei közé tartozik.

Az elmélyült, nyugodt játékhoz állandó és ideiglenesen kialakított játszóhelyek szükségesek. A csoportszobában illetve az udvaron való szabad rendezkedés, aktív közreműködés a tervezés a szervezés terén, a kreatív tárgyhasználatot illetve a döntésképesség és a szituációhoz való alkalmazkodás képességét alakítja ki a gyermekben (pl. óvodás székek szabad rendezése során vonat, autóbusz, lovas kocsis, tenger, hajó, körhinta stb. lehet). Szabályokat az eszközök rongálása, egymás játéktevékenységének zavarása és a következő tevékenység akadályozása esetén alkalmazunk.

Folyamatos napirendünkkel rugalmasan alkalmazkodunk a játék feltételeihez, csak annyi helyet és csak a szükséges időre veszünk igénybe egyéb tevékenységre (pl. reggelizés) amennyi feltétlen szükséges. Igyekszünk biztosítani, hogy a gyermekek visszatérhessenek eredeti tevékenységükhöz.

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

A játékidő nagy részét a gyermekek által kezdeményezett, spontán kialakult játék tölti ki. A gyermekek egyéni képességeitől függően szükség van az óvónő által kezdeményezett és irányított játéokra is.

A játékirányítás alapvető sajátossága, hogy közvetett. Az óvónő mindenekelőtt azokat a feltételeket teremt meg, amelyek a játékra hatással vannak, melyektől a játék függ.

Az óvónő a játékban elsősorban partner szerepet tölt be, együttműködik és segít, de csak olyan szinten és mértékben amennyiben az adott gyermeknek, adott szituációban szüksége van. A segítség módját mindig a konkrét játékhelyzet, a gyermekek igénye és fejlettsége határozza meg (pl. technikai tanácsra van szüksége). Közvetlen beavatkozásra csak a társait rendszeresen zavaró gyermek esetében van szükség.

Az óvónő változatos szervezéssel érje el, hogy szívesen tartózkodjanak a gyermekek a szabadban, kezdeményezzen mozgásos és népi játékokat is (ugróiskola stb.).

A játék örömét fokozza, ha az óvónő maga is szívesen vesz részt benne, szeret játszani, ismeri a gyermekek érdeklődési körét, tapasztalatait, élményeit, játékaik jellemzőit. Közben alkalma nyílik - ami egyben feladata is - egy-egy gyermek, egy-egy csoport megfigyelésére a gyermekek jobb megismerése érdekében. Erre alapozhatja a továbbiakban tervszerű kezdeményezéseit.

A gyermekek fejlődését elősegítő játékfajták óvodáskorban. Ismeretük azért fontos, mert mint fő tevékenységi forma a gyermekek képességeinek kibontakoztatásában fejlesztésében nagy szerepet játszanak.

Az óvodáskort megelőző fejlődési szakaszban a gyermekek a tárgyi cselekvések egész sorát sajátítják el és gyakorolják. Ezek a gyermekkor minden időszakában újra megjelennek, valahányszor a gyermek egy új képességet szerez. A gyakorlójáték gyakorisága a beszéd megjelenésétől kezdődő fejlődéssel együtt csökken.

A gyermekek a játéknak ezen a fokán a fölhasznált anyagok, eszközök tulajdonságaival, a tárgyak egymáshoz való viszonyával, működésével ismerkednek. Fontos, hogy megfelelő mozgásteret, játékszereket, eszközöket, anyagokat biztosítsunk a manipulációs vágy kielégítésére. Gyakorló játék jelentkezik a konstrukciós és szerepjáték elemeként is. Akkor kell erre felfigyelnünk, ha a gyermek kizárólag a gyakorlójáték szintjén marad.

A gyakorlójáték keretei között bontakozik ki a szerepjáték, mely nevelési szempontból a leggazdagabb lehetőséget nyújtó játékfajta.

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

A szerepekkel bővült fantáziajátéknak a megismerés szempontjából nagyon sok ismerethordozója van. A vállalt szerepeken keresztül megjelenítik a valóság Számukra lényeges elemeit, miközben sokoldalúan megnyilvánulnak és alakulnak a gyermekek közötti társas kapcsolatok (együttműködés, alá-fölérendeltség, viselkedési formák, fejlődik akaratuk, önállóságuk, beszédkészségük, gondolkodásuk stb.).

Kísérjük figyelemmel a gyermekek szerepjátékát a gyerekek kérésére vegyünk részt abban, jelenlétünkkel, viselkedésünkkel adjunk mintát (pl. egy-egy kevésbé vonzó szerep elvállalása.)

A szerepjátékban számos eszközre van szükségük a gyermekeknek, ezeket alkalomadtán az óvónővel közösen készítik el, barkácsolják össze, melyet fantáziájuk szerint szabadon használnak fel. Ehhez legyen egy kis sarok, eszközökkel, anyagokkal, hogy bármikor készíthessenek eszközöket. Néphagyományokhoz, jeles napokhoz kapcsolva pl. betlehem, háromkirályok koronák, farsangi álarcok, stb. A szerepjátékot gazdagítja a gyermekek irodalmi élményeire épülő dramatizálás, bábozás.

A gyermekek kötetlen módon játszassák el ezeket az élményeket. Adjunk módot, hogy szándékuk szerint átformálják, vagy szőjék tovább a történetet. Gondoskodjunk jelmezekről, kellékekről, eszközökről. A báb mögé bújva a félénkebb, visszahúzódóbb gyermekek is szívesen szólalnak meg. Legyen a báb állandóan jelen, kézközelben, legyen alkalmunk minden tevékenység közben szabadon használni. Készítsünk közösen bábokat (zacskó, termés, fakanál, bot, ujjbáb), használják szabadon, fantáziájuk szerint.

A gyermekek játékuk során valamilyen szabályhoz alkalmazkodnak. A szabálytanulás már a csecsemőkorban elkezdődik. Minden szinten minden formában szabálytanulás folyik, nem szándékosan, utánzás útján, aktív tevékenységgel a sokszoros újrajátszás és variáció lehetőségeivel. Megjelenik már a gyakorlójátékban is, ezek még nem tudatosan vállalt szabályok.

Ezt fejlesztjük tovább a szabálybetartás elemeinek megismertetésén át a szabályok pontos betartásáig óvodáskor végére.

A szabályjátékok egyes fajtái a gyermekek mozgását, mások elsősorban értelmi képességeiket fejlesztik. Megtanulják a magatartás alapvető formáit: szerénységet, mértéktartást, eredményre törekvést, kudarctűrést. Ezt a játékfajtát akkor szeretik meg igazán a gyermekek, ha érdekes és vonzó, a szabály érthető számukra, betartásuk nem okoz nehézséget.

Az óvónő részvételét, figyelmét ez a játékforma különösen megkívánja.

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

Mindennapjainkban természetes módon jelennek meg a népi játékok, amelyek valamely jeles naphoz, népszokáshoz kötődnek.

Nemzetiségi játékok megismertetése:

Olyan német nyelvű játékok szervezése, lebonyolítása, melyek mindig megegyező szavakat, kifejezéseket igényelnek (101 Spiele). Ezáltal ismerkednek a nyelv hangzásával kiejtésével. Későbbiekben pedig önmaguk is használni tudják azokat, értik jelentésüket.

Egyes játéksituációkban a már megismert szavakat, mondatokat elevenítjük fel a gyerekeknek. A játékhoz német mondókával is kiszámoljuk a kezdő, hunyó, utolsó stb. játékost. Fontos, hogy a nyelvet ekkor sem tanítjuk, hanem, mint az anyanyelvet, szoktatjuk, mondogatjuk. Fontos, hogy a német kifejezéseket magyarul is hallják a gyerekek, tudják annak értelmét.

A játékidő az óvodapedagógus számára lehetőséget biztosít a személyre szabott egyéni fejlesztésre, gyakorlásra.

Kihasználja a bábjátékban rejlő játékos nyelvelsajátítási lehetőségeket.

Törekszik a párbeszéd helyzetek kialakítására.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

A gyermekek szeretnek és tudnak játszani. A környezetükben megfigyelt, tapasztalt jelenségeket képesek feldolgozni és újraalkotni.

Önállóan kezdeményeznek szerep és szabályjátékokat. Elosztják a szerepeket, betartják a szabályokat, egymáshoz és a szabályokhoz tudnak alkalmazkodni. Elfogadják egymás véleményét, javaslatát, a konfliktusokat megoldják.

Képesek problémahelyzeteket megoldani (dominó, kártya, puzzle).

Egyszerűbb kiegészítő eszközöket önállóan elkészítenek, játékukban felhasználják azokat (bábok, kiegészítő eszközök dramatizáláshoz).

Német nyelvű játékokat is kezdeményeznek, eljátszanak.

10.2. Verselés - mesélés

Helye a nevelés folyamatában

A népi mondókák, a népmesék, a klasszikus és a kortárs irodalmi művek az anyanyelv sajátos ritmusát, dallamát, hangzóvilágát, nyelvünk legbensőbb törvényeinek megfelelő formában közvetítik. A többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdolók, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez. Ezek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak.

Az irodalmi nevelés összefonódik az anyanyelvi neveléssel, a zenével, énekkel, mozgásos játékokkal.

Helye és ideje van mindig, ahányszor a nap folyamán lehetőség és igény van rá.

A mese és a vers emberi kapcsolatokra tanít, erkölcsi tartalma van, belső indulati élményeket közvetít.

Sajátosságai: szereplői sajátos személyek. Cselekményük sajátos környezetben játszódik, meseszerű fordulatokkal. A gyermek nem tart rá igényt, hogy igaz legyen, kettős tudattal éli meseélményeit. Képzletbeli beleélése segíti és megalapozza a műalkotás befogadását. A mese oldja a szorongást, belső képteremtésre tanít.

A mese és vers élmény a kisgyermek számára, irodalmi nevelésről azonban csak akkor beszélhetünk, ha a gyermek szereti a verset, a mesét, ha örömet okoz neki, ha kéri, várja az újabb és újabb élményt. A gyermek kezdetben a befogadó az óvónő az előadó. Az irodalom közege a nyelv, ezért lényeges, hogy nyelvtanilag tiszta, esztétikailag értékes mesét, verset halljanak a gyermekek. Az óvodán kívül szerzett élményeket, ha esztétikailag elfogadható, az óvónő építse be, használja fel a csoport közös élményének kialakításában.

A mesék, versek az anyanyelv eszközei, a szóhasználat, a sajátos stílus az írói eszközök gazdag lehetőségeit kínálják. Az irodalmi művek szókészlete, a szójelentés megértése, a mesék fordulatai ösztönzik a gyermeket a szóbeli kifejezésre. Hozzásegítik őket szorongásaik leküzdéséhez, gátlásaik oldásához, képzeletük erősödéséhez, önbizalmuk, „én” képük alakulásához.

A mesék, versek az anyanyelv eszközei, a szóhasználat, a sajátos stílus az írói eszközök gazdag lehetőségeit kínálják. Az irodalmi művek szókészlete, a szójelentés megértése, a mesék fordulatai ösztönzik a gyermeket a szóbeli kifejezésre. Hozzásegítik őket szorongásaik leküzdéséhez, gátlásaik oldásához, képzeletük erősödéséhez, önbizalmuk „én” képük alakulásához.

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

A gyermekek nemzetiségi mondókákkal, versekkel való megismertetése fontos. A mese, mint folyamatos szöveg jelenik meg, érzelmek közvetítésével, a gyermekek részére a szöveg értéke nélkül:

A német nyelvű mondókákat közösen mondogatjuk, ügyelve a helyes kiejtésre. Kasper bábot használjuk minden új, bemutatásra szánt mondókánál, versnél. Ezután különböző kellékekkel keltjük fel a gyerekek figyelmét. A meséknél egyedül itt használunk képi feldolgozást is, hiszen a mese tartalmára egyébként csak a hangsúly, hangerő, hangszín játékból következtethet. Olyan előadásmódot követel meg, amely a szöveg megértése nélkül is élményt nyújt a gyermekeknek.

Célja: az erkölcsi fejlesztés és a testi jó érzés megvalósítása a társaság figyelembevételével. A gyermekekkel való különös játékos beszédkapcsolat egyik nagy lehetősége, szellemi szükségleteik kielégítése: beszéd, tanulás, tanítás, szórakoztatás, kellemes időtöltés, együttes élmény.

Feladatok:

- a gyermekek irodalomhoz fűződő pozitív viszonyának kialakítása,
- a nyelvi érintkezés formáinak kialakítása, a gyermekek aktív bekapcsolása a verbális tevékenységbe,
- a felhasznált irodalmi anyag igényes összeállítása.

A fejlesztés tartalma

Az óvónő naponta többször kezdeményezzen verset, mesét, a gyermekek kérésének, érdeklődésének, az adott szituációknak megfelelően, az életkori sajátosságok figyelembevételével. Egy-egy mesét hosszabb időn keresztül legyen alkalma a gyermekeknek meghallgatni. A mindennapi mesék hatására segítse elő a dramatizáláshoz és bábozáshoz szükséges eszközökkel a mese tartalmának kijátszását. Beszéde feleljen meg a helyes magyar beszéd szabályainak. Pontosan fogalmazza meg az adott szituáció tartalmát. Legyen őszinte a gyermekekkel, igyekezzen önmagát adni, tekintse a gyermekeket partnernek. Teremtse meg a mesehallgatás külső és belső feltételeit, hangulatát (fény, zene, festmény, természeti környezet stb.). Ossa meg érzéseit, érzelmeit a gyermekekkel. Magatartásával közvetítse,

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

saját élményként élje át a mesékben rejlő üzenetet, azt az igazságot, hogy az ember mindig többre, tökéletesebbre törekszik.

Igényesen válogasson egyéni érdeklődéséből, műveltségéből adódóan a rendelkezésre álló irodalmi alkotásokból. Az irodalmi anyag tartalma legyen szituációhoz és a gyerekek életkorához, érdeklődéséhez megfelelően kapcsolható. Forrásai a magyar és a világirodalom gyermekek számára készült alkotásai, valamint a nemzetiségi nyelven kiadott mondókák, versek, rövid mesék.

Óvodánkban a környezet és a hagyományhoz kapcsolódva választjuk ki az alkalomhoz, a gyermekek érdeklődéséhez, az ismeretnyújtás szintjéhez legjobban illőket.

A szabadidő tartalmassá tételére és a mindennapi tevékenységek színesítésére alkalmazzuk népi és nemzetiségi gyermekköltészetünk alkotásait: etetők, altatók, ujjSOROLÓK, mondókával kísért mozgásos játékok, népi eredetű drámajátékok, növényekhez, állatokhoz kapcsolódó, hozzájuk fűződő érzelmi viszonyt tükröző és fejlesztő mondókák.

Irodalmi nevelésünk akkor éri el célját, ha a gyermek befogadóból előadóvá válik. Mindennapi életében felismeri azokat a helyzeteket, amelyekre ráillenek az irodalmi alkotásokban megismert fordulatok, felfedezik környezetükben a szépet, a jót és egységben élnek önmagukkal és a világgal.

Ismernek az adott évszakokhoz, ünnepekhez kapcsolódó mondókát, verset.

Figyelmesen hallgatják a lerövidített német meséket, szívesen részt vesznek azok bábozásában, dramatizálásában.

Vannak kedvenc meséik, verseik, mondókáik.

Szívesen nézegetik a leporellókat, képeskönyveket, megnevezik az ott látottakat, és néhány cselekvést is.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

Szeretik és igénylik a mesemondást. Részt vesznek a mesemondás feltételeinek kialakításában. Figyelmesen végighallgatják a mesét, tekintetükön látszanak a belső képzeleti képek jelei.

Folytatásos mesét, verses mesét, meseregények szálait össze tudják kötni. Van kedvelt mesehősük, a mese fordulatait beviszik játékuKba.

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

A meséről beszélgetnek, szófordulatait mindennapi beszédükben alkalmazzák. Bábozás, dramatizálás, mesejelenetek ábrázolása kedvelt tevékenységeik közé tartoznak.

Mesekönyveket önállóan nézegetik, hozzájuk kapcsolódó szöveget, képolvasást, magyarázatot összefüggően mondanak. A játék tartozékaiként verset, mondókát az alkalomhoz illően önállóan mondanak.

Önállóan kezelik a könyvespolc könyveit, vigyáznak rájuk, részt vesznek javításukban. Az olvasást utánozzák egy-egy betű iránt érdeklődnek.

Ismerik és el tudnak mondani néhány német nyelvű mondókát, versikét, verses mesét.

Figyelmesen hallgatják a lerövidített német meséket, szívesen részt vesznek azok bábozásában, dramatizálásában.

Felismerik a többször hallott meséket és tudják, miről szól.

10.3. Ének - zene, énekes játék, gyermektánc

Helye a nevelés folyamatában

A zene hatása olyan emberformáló erő, amely kihat az egész személyiségre. Az értékes zene fogékonytá teszi az embert a szép befogadására, formálja ízlését és emberi magatartását.

Az óvodai zenei nevelés a gyermekeket élményhez juttatja, felkelti zenei érdeklődésüket, formálja zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat. Megszeretteti a gyermekekkel az éneklést, az énekes játékokat, és szoktatja őket a szép, tiszta éneklésre. Fejleszti a gyermekek zenei hallását, ritmusérzékét, zenei emlékezetét, játékos zenei alkotókedvét, mozgáskultúráját.

A felnőtt minta utánzásával, az éneklés, a zenélés részévé válik a gyermekek mindennapi tevékenységének. Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (a ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.

Elsősorban az érzelmekre hat, de egyidejűleg az értelemre is. A képességek fejlődését az élet során szerzett tapasztalatok az ebből adódó tevékenységek határozzák meg.

Az óvodai ének-zenei nevelés szorosan kapcsolódik más nevelési területekhez, az évszakokhoz, népszokásokhoz, a mozgáshoz, az óvodai élethez.

Zenei élményeket szereznek a gyermekek játék közben, kezdeményezéseken és foglalkozásokon.

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

Az óvodai ének-zenei nevelés során gyakran hatunk a gyermek érzelmeire és a gyermek érzelmei visszahatnak a felnőttére. Együtt örülünk, bánkódunk, mindez fejleszti az együttlét társas örömét.

A népi gyermekjátékdalok, népzene és gyermekeknek szóló népzenei műalkotások segítségével ismerjük és szeressük meg a néptánc- nemzeti mozgáskincs alapjait. Életkori sajátosságaik figyelembe véve játékosan neveljük őket táncos mozgásra.

Célja: A gyermekeknek az éneklés örömet szerezzen, belőle társas éneklés, társas zenélés, bontakozzon ki, alapozza meg a zenei anyanyelv kialakulását. Kis zenei formákon keresztül a néphagyományokból kiindulva a világirodalom remekeihez jussunk el.

Feladatok:

A zenei nevelés alapvető feltételeinek megteremtése. A gyermekek zenei érdeklődésének felkeltése, élménynyújtás.

Képességfejlesztés: hallás, éneklési készség, ritmusérzék, harmonikus szép mozgás kialakítása.

Nemzetiségi gyermekdalok, énekes játékok megismertetése. Nemzetiségi gyermektáncok megismertetése, életkori sajátosságuknak megfelelően, tánclépések elsajátítása.

A fejlesztés tartalma:

A zenei nevelés lehetőségeit az egész nap folyamán ki kell használni, a gyermek óvodába lépésének pillanatától az eltávozásig. A jó zenei légkör átszövi az egész napot. Énekeljünk, dúdolgassunk a gyermekek között hangulatkeltés, a gyermekek érzelmi állapotának megtartása vagy éppen megváltoztatása céljából. Az óvónő hangja a „zenei légkörhöz” tartozik, hangszíne, hangereje egész viselkedés módja minta a gyermekek számára.

Biztosítson megfelelő teret, eszközöket a sikeres zenei neveléshez. Vannak énekes játékok melyek kifejezetten udvarra alkalmasak, mert nagyobb teret igényelnek.

Álljon rendelkezésükre néhány ízléses szép kivitelezésű eszköz, hangszer, azokat bármikor kedvük szerint használhassák (fejdíszek, szoknyák, mellények, botok, ritmushangszerek stb.).

Az énekelgetés, a személyes kapcsolat, az énekes játék a legjobb módszer a gyermekek zenei érdeklődésének felkeltésére. Az énekelgető óvónő érzelmileg hat a gyermekre, örül a közös játéknak, kedvet kap, utánozza és maga is énekelgetni kezd. Azok a gyermekek dúdolgatnak,

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

énekelgetnek szívesen, ahol az óvónő is dalos kedvű és szeret a szavakkal, dallamokkal játszani. Zenei élményeket szereznek a gyermekek játék közben, spontán, kötött, kötetlen keretű szervezett foglalkozásokon egyéni érdeklődésük alapján. A fejlesztés tartalma a korosztálynak megfelelő mondókákból, dalanyagból, zenehallgatási anyagból áll.

Ehhez kapcsolható az állatok hangja természetben, környezet hangjai, ezek újra felidézése, hangutánzással való kiegészítése, emberi hang megnyilvánulások, hangutánzó játékok, hangadást kísérő mozdulatok, egyszerű játékos mozgások, különböző nehézségű mozgásformák, táncos jellegű mozdulatok, mozgás improvizáció zenére színesítik a zenei tevékenységet.

Az óvónő feladata, hogy biztosítsa az éneklés, a mozgásos játékok gyermekek által kezdeményezett alkalmainak lebonyolítását, a kezdeményezések mozgás és zenei anyagának a gyermek életkori sajátosságaira épülő kiválasztását, kapcsolódását környezeti és hagyományápoló elképzeléseinkkel. Biztosítsa, hogy a gyermekek a nap bármely szakában próbálkozhassanak zenés tevékenységekkel, használja ki ezeket a lehetőségeket az egyéni fejlesztésre. Segítse a gyermekek önmegvalósítását, önállóságát, kreativitását, képzeletének és fantáziájának fejlődését.

Tartsa tiszteletben a gyermek jogát a tevékenység elutasítására, s engedje bekapcsolódni bármikor a gyermek szándéka szerint. Ezáltal biztosíthatjuk, hogy meggyőződhet arról, hogy senki sem kényszeríti a részvételre, nem kerül kudarc helyzetbe.

A szerepcserés játékoknál lehetőleg minden gyerek kerüljön sorra. Legyen tisztában a lányok által játszott és a fiúk által kezdeményezett, játékok tartalmának különbözőségével (pl. fiúknak küzdőjátékok).

A készségfejlesztő feladatok egymásra épülnek, és mindaddig előkerülnek és felszínen vannak, ameddig az minden egyes gyermek sajátja nem lesz.

Az óvónő ismerje a zenei képességek fejlesztésének területeit, hogy munkáját tudatosan tudja megtervezni:

- éneklési készség (tisztá éneklés, a gyenge hallású gyermek, a gyermekhang ápolása és fejlesztése),
- a zenei hallás fejlesztés (magas és mély hang különbsége, halk-hangos közötti különbség, hangszínek felismerése, a belső hallás fejlesztése),
- a ritmusérzék fejlesztése (az egyenletes lüktetés, az egyenletes lüktetés és a ritmus

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

összekapcsolása, a tempóérzékelés, a mozgáskultúra, tánc, gyermekhangszerek),

- a zenei formaérzék fejlesztése (a motívumhangsúly kiemelése mozgással, dallammotívumok, ritmusmotívumok),
- zenei alkotókészség fejlesztése,
- a zene hallgatására nevelés.

Segítse a családi nevelést az otthoni énekelgetésben (dal, mondóka, mozgásanyag megismertetése). A szülői érdeklődést ilyen irányban is elégítse ki.

Hagyományápoló programunkban fokozottan építünk népi gyermekjátékokra, dalokra, mondókákra, néptáncra és a népszokásokból adódó egyéb zenei anyagra.

Az évszakhoz, népszokásokhoz kapcsolódó dalok, játékok, táncok kreativitásra serkentik a gyermekeket és fokozott együttműködésre készítetik őket.

Az együttmozgás és együtténeklés élménye kibővül a helyszínen szerzett környezeti tapasztalatokkal, élményekkel - természet, régi használati eszközök, népviselet - mely által színesebbé válnak hétköznapjaik, kifejezésre kerülhetnek érzelmeik és viselkedésükkel környezetükre is visszahatnak.

A zenében, mozgásban feloldódó, önmagát kifejező, boldog gyermek látványa a legnagyobb öröm, mely célunk és eredményünk egyaránt.

A zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus vegye figyelembe a gyermekek *nemzetiségi, etnikai* hovatartozását is.

Csoportjainkban az óvodapedagógus énekeljen a gyermekeknek német nyelvű népdalokat, gyermekdalokat.

A fejlődés várható jellemzői:

A gyermekek önként, belülről fakadó készletként énekelnek.

Egyszerű dallammotívumokat tisztán énekelnek vissza. A mondókákat a magyar beszéd ritmusa szerint mondják. Dallamfelismerést, ritmusvisszaadást változatos formában alkalmazzák. Halk-hangos éneklést, gyors-lassú tempó érzékeltetését, felelgetős játékot, magas-mélyéneklés közötti különbséget egyedül is képesek érzékeltetni.

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

Belső hallásuk kifejlett, dallambújtatásra, természethez kapcsolódó hangok utánzására, hangszínek megkülönböztetésére, hangszerek hangjának felismerésére képesek. Megérik a zenei motívumok hosszát, azt mozgásban és térben szemléltetik.

Egyöntetűen körben járnak szép testtartással, kézfogással is. Egyszerű táncos mozgások elemeit ismerik (dobbantás, koppantás, páros forgás, kilépés stb.).

Térformák kialakítására, visszaalakítására esztétikusan képesek.

Dalokhoz egyszerű játékokat, mozgást kitalálnak. Élőzenét, népdalokat, műdalokat figyelmesen hallgatják, örömet jelent számukra a zene.

Értsék a halk - hangos ill. gyors-lassú feladatokra vonatkozó német nyelvű utasításokat.

Szívesen énekelgessék a megtanult német nyelvű dalocskákat.

Tudjanak néhány nemzetiségi gyerektáncot, annak lépéseit a játékokban is felhasználni.

Tudjanak a magyar dallamvilágtól eltérő készletű, dallamú német gyermekdalokat énekelni, ritmushangszerekkel kísérni.

10.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül.

A szabadrajz gyerekkorban az egyik legjelentősebb önkifejezési forma, hiszen az óvodáskor elején a gyerekek szóincse, fogalmazási készsége, a gondolatok logikus összerendezettségének képessége még fejletlen. Nehezen képes szavak segítségével világosan, egyértelműen közvetíteni álmait, vágyait, gondolatait, félelmeit és érzéseit. Az ábrázolás eszközeivel, színekkel, vonalakkal, formákkal azonban sok mindent elárul önmagáról, belső világáról.

A vizuális alkotások segítenek abban, hogy minél jobban megismerjük őket, tisztában legyünk azzal, hogy mi az, ami felkeltette az érdeklődésüket, és ami élményszerűen megragadt bennük az őket ért ingerekből. Ha megkötöttség nélkül alkothatnak, mindig azok a dolgok tükröződnek vissza az alkotásaiban, melyek foglalkoztatják, ami iránt éppen érdeklődnek.

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

A rajzokban megjelennek a még fel nem dolgozott, konfliktust okozó helyzetek, az élmények, az eltitkolt félelmek, a másképp ki nem fejezhető érzelmek.

A gyerekek megismerésének, fejlettségi szintjének felméréséhez a legegyszerűbb és legtermészetesebb út, ha hagyjuk szabadon alkotni és alkotásairól szabadon megnyilatkozni.

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a konstruálás, a kézimunka különböző fajtái, a népművészeti elemekkel és a műalkotásokkal való ismerkedés, valamint a környezet esztétikus alakítása fontos eszközei a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermek alapozó élménye, a külvilágról szerzett tapasztalatai eltérőek. Biofizikai érzésük, manipulációs készségeik, író, rajzoló mozgásuk egyéni és az óvodáskor előtti időszak pozitív hatásait tükrözi.

A látás-befogadás, látás-kifejezés, ábrázolás, alakítás során fejlődnek értelmi képességeik, vizuális érzékelésük, észlelési emlékezeti képességeik, manuális és dinamikai képzetek, fantáziájuk, képi gondolkodásuk, alkotóképességük, esztétikai érzékenységük. Tudatosodik bennük, hogy a környező világ, térben, mozgásban, történésben létezik. A gyermek vizuális fejlődésére hatást gyakorol a társadalmi környezete, a tömegkommunikáció, a téri és tárgyi környezet, külső téri táj, udvar, kert, épületek, a belső tér bútorai, eszközei, díszítményei, műalkotások valamint a társak és az őt körülvevő felnőttek.

Célja: Az óvodai nevelésben ismeret és képesség jellegű tudás megszerzése, mely által a gyermek vizuális, kommunikációs képessége fejleszhető. Ennek eredménye a kreatív, esztétikum létrehozására, tartalom és forma összhangjának kifejezésére képes, én tudattal rendelkező és önelfogadó gyermek nevelése.

Feladata:

- a látó, érzékelő rendszer, keresztcsatornák, térpercepció, testséma, alaklátás és formaállandóság, a nagy és kis mozgások fejlesztése, manuális érzékelés, finommotoros mozgás, színészlelés fejlesztése,
- ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán teret, biztosítani, változatos eszközöket, élményt, tapasztalatot adni. Lehetőséget biztosítani a technikai ismeretek elsajátítására, kialakítani a gyermekben az alkotásra, kreatív önkifejezésre történő igényt.

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

A fejlesztés tartalma

Az óvodás gyermek az őt környezetéből érő spontán vizuális ingerek és a szervezett foglalkozások hatására egyaránt fejlődik, tapasztalatokkal gazdagodik.

A tárgyi világról egyre pontosabb ismereteket szerez, majd sokrétű ábrázoló tevékenysége során mindegyiket újraalkotja. Ábrázoló tevékenysége nem más, mint a világról kialakított vizuomotoros reprezentációja.

A megfelelő vizuális önkifejezés kiteljesedéséhez szükség van a testséma, testfogalom minél pontosabb kialakulására, a kineztiikus észlelés és a térpercepció fejlődésére ahhoz, hogy a gyermekek térben, mozgásban, történésben tudják megjeleníteni a különböző dolgokat. Mindezek tudatos fejlesztéséhez sokféle ötletes játékot választhatunk, - s mivel az óvodai élet korai szakaszában az ábrázoló tevékenység szervesen beépül a játékba – s szinte észrevétlenül „szabad” játéka közben bármikor elővehetjük, segíthetjük a gyermekek ez irányú fejlődését.

Minden csoportban a gyermekek rendelkezésére áll: a csoportszoba berendezése a megfelelő hely és a gyermekek által elérhető, bármikor elővehető eszközök: - különböző minőségű papírok a dobozkartontól a selyempapírig, textíliák a zsákvászontól a selyemig, különféle ragasztók, ecset, festék, víz, ceruzák, kréták, tollak, szalagok olló, gipsz, viasz, agyag.

A szabadban homok, kavics, farönkök, agyag, festék, víz, természetes anyagok (fűzfavessző, nád, textil), szerszámok. Az óvodai élet során sokféle tevékenység szervezésére, kezdeményezésére van lehetőség építés, plasztikai munkák, képalakítás, festés: papírra, üvegre, fára, textilre, rajzolás, batikolás, fonás, szövés, barkácsolás, varrás, gyöngyfűzés, nemezelés, tojásfestés, sóliszt, mézeskalács-figurakészítés.

Az eszközökhöz kapcsolódó technikai ismeretek elsajátítása, a velük való ismerkedés csoportosan vagy egyénileg történik, a tanulás feltétlen egyénre szabott.

Ott és akkor segítünk, amikor szükség van rá: fogások, eszközhasználat, időrendiség a folyamatban. A megértésről való meggyőződés, a fogalmak tisztázása, pontos magyarázat és bemutatás után figyelünk a pontos megtanulásra és elegendő időt biztosítunk a kellő begyakorlásra. Fontos, hogy a gyermek még a gyakorlás időszakában megkedvelje az adott tevékenységet, ne akarjon kimaradni, semmiből. Újabb technika bemutatása csak a készségszint elérése után következhet. A technika fejlődése az önkifejezés magasabb szinten történő megvalósulását eredményezi.

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

Óvodáinkban havonta és hetente számba vesszük a környezet változásából és az azokhoz kapcsolódó jeles napok szokásaiból, ünnepek tartalmából adódó lehetőségeket, az oda illő anyagokat, a velük kapcsolatos eszközöket, technikákat.

A természet és a hagyomány gazdag választékot biztosít a rajzolás, festés, mintázás, kézimunka gyakorlására. Elődeink által használt anyagok, technikák sok információt és élményt nyújtanak a gyermekeknek. A megtanulható fogásokat igyekszünk mai gyakorlatunkba beépíteni. Hangsúlyos szerepet adunk közvetlen környezetünk nemzeti és német nemzeti jellegű alkotásainak, szín és formavilág, technika és anyag otthont idéző, nyugalmat és harmóniát árasztó tárgyainak. Ezeket gyűjtjük, védjük, formálva ízlésünket, otthonossá teszi óvodánkat.

Nap, mint nap biztosítjuk a gyermekek kapcsolatát, találkozását azokkal az anyagokkal, élőlényekkel (növények, állatok), amelyek egy későbbi állapotukban életük egy-egy területén velük vannak (len, gyapjú stb.).

Az óvónő felkészültsége lehetővé teszi a környezeti és hagyományápoló programból adódó feladatok sokszínű megoldását. A gyermekek és a szülők igényeinek kielégítésére törekszik, hozzájárul környezete ízlésformálásához, esztétikai fejlődéséhez.

Átvesszi a család felől jövő pozitív kezdeményezéseket (hagyományápolás, gyűjtés) és visszahat azokra. Egész személyiségevel hozzájárul a gyermekek önelfogadásához, én tudatuk alakulásához a motivációs bázis kiépítéséhez.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

Élményeiket, tapasztalataikat vizuálisan képesek megjeleníteni. A rendelkezésükre álló tér alakításában ötletesek, célszerűek. Tárgyak térbeli kiterjedésével tisztában vannak, főbb formai jellemzőket megneveznek. A képi kifejezés változatos eszközeit készségi szinten alkalmazzák. Színhasználatuk valóságnak megfelelő, vannak kedvenc színeik. Formaábrázolásuk változatos, arányok, egyensúly és térbeliség létrehozására képesek.

Emberábrázolásuk részletező, mozgásábrázolással próbálkoznak.

Tárgydíszítésben önállóak, az ábrázolás technikáit készségi szinten művelik. Tevékenységük kitartó, egymás munkáit értékeli.

Fejlettségi szintjük a részletgazdagságban, kompozíciókészítésben, bonyolultságban, tervszerűségben tükröződik.

Egyre gyakoribb az együttes alkotás.

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

Díszítőjellegű, írás-előkészítő feladatokat szívesen oldanak meg. A balról jobbra haladás a díszítőmunkában - szín, forma, mennyiségi - ritmus tartásával nem okoz problémát.

Megismerkednek a nemzetiség kulturális emlékeivel.

Használják a különböző használati tárgyak német neveit. Használják a színek német neveit.

Németül is értik az ábrázolás eszközeire és technikáira utaló kifejezéseket.

Megnevezik az egyszerűbb ábrázolt formákat és színeket.

10.5. Mozgás

A testi nevelés célja a mozgás megszerettetése, a testkultúra, az egészséges életmód és életvitel megalapozása. Az óvodás korú gyerek lételeme a mozgás, nincs szüksége külön motivációra, hiszen képtelen nem mozogni. A fejlődésnek ez az időszaka, mikor a legintenzívebben, minden külső kényszer nélkül fejleszhető a mozgáskultúra. Ez nem csak a testi nevelés szempontjából fontos. Azért is, mert a mozgás, a beszéd és a gondolkodás fejlődésének, az önismeretnek, a reális énkép kialakulásának az alapja. Elsődleges feladatunk az önálló tapasztalatok, a mozgásos élmények biztosítása. A mozgás minden formája élményt nyújt, minden egyes új feladat természetes kihívás a gyerek számára. A sikeres végrehajtás növeli az önbecsülését („én-képes vagyok -rá,,) és magabiztosságát.

A természetes környezetben történő szabad mozgás szinte semmivel sem pótolható. A szabad próbálkozások, sikeresen és sikertelenül végrehajtott cselekvések az elsődleges feltételei, hogy a gyerek alkalmassá váljon a váratlan helyzetben való biztos mozgásra.

A természetes környezet által biztosított lehetőségek felhasználása mellett szükség van arra is, hogy a gyerekek a csoportszobában és az udvaron a különböző mozgásformákat balesetmentes körülmények között, kedvük szerint gyakorolhassák, kipróbálhassák önmagukat, felfedezhessék testük összes lehetőségét. A szükséges feltételek megteremtése hosszú időt, átgondolt tervezést és következetes végrehajtást igényel az óvónőtől, óvodától.

A csoport berendezésénél, az eszközök kiválasztásánál figyelembe vesszük a gyermekek egyéni fejlettségét, az egy csoportba járó gyermekek egyéni mozgásszintjét és mozgásigényét. Biztosítjuk a csoportszobában és az udvaron a nagyobb mozgást igénylő játékok számára a megfelelő helyet és kihasználunk minden lehetőséget. (focipálya, tornaterem)

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

Csoportszobáinkban rendelkezésre állnak az alábbi sportszerek, eszközök: tornapad, tornaszőnyeg, bordásfal, mászóka, tornakarikák, labdák, babzsák stb

Óvodánk udvarán megtalálható: lejtős mászóka, függő mászóka, csúszda, egyensúlyozó, hinták és mászó vár, focipálya.

Helye a nevelés folyamatában

Az óvodába kerülő egészséges gyermekek szívesen mozognak. A mozgás és tevékenység útján szerzett tapasztalatok érthető és jól feldolgozható információt jelentenek, ezért a mozgásnak az óvodáskor egész időszakában jelentős szerepe van. A mozgás a gyermek napi tevékenységében szinte állandóan jelen van és a testnevelés keretein belül tervszerűen, de egyénre szabottan valósítja meg feladatait.

Az egészséges életmód területén hozzájárul ahhoz, hogy a számtalan tevékenység - főként a szabadban - a gyermekek természetes igényévé váljon.

Hozzájárul az értelmi nevelés megvalósításához, a különböző mozgások ismétlésével, felidézésével, fejlődik a gyermek vizuális memóriája. A testrészek a téri irányok és a különböző formák megismerésével gyarapodnak ismeretei. A hallott, látott és elvégzett cselekvések elősegítik a fogalomalakítást és a keresztcsatornák fejlődését. Mozgás közben lehetőség nyílik a környezet tapasztalati megismerésére. A gyermek saját testének mozgásos képességeinek megismerésével fejlődik „én” tudata, szociális énje. A közös mozgás öröme elősegíti a társas kapcsolatok alakulását, a társakhoz való alkalmazkodást, mozgás közben fejlődik önuralma, együttműködő képessége, akarata. Kialakul egészséges versenyszelleme.

Célja: A személyiség sokoldalú fejlesztése, változatos tevékenykedtetésen, a fizikai aktivitáson keresztül. A szellemi aktivitás előkészítése a gyermek, alkotó gondolkodásának kibontakoztatása.

Feladatok:

- a fizikai állóképesség fejlesztése, az önértékelés és az önbizalom növelése,
- nagy és finom mozgások és a fizikális erőnlét fejlesztése, egyensúlyfejlesztés, szem-kéz, szem-láb koordináció, ritmusérzék fejlesztés,
- testséma fejlesztése: - testrészek ismerete, a test koordinációjának alakítása, testfogalom, kezesség, lateritás, dominancia,

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

- a vizuális és auditív percepció fejlesztését alapozó illetve azt kiegészítő mozgások,
- a testséma fejlesztése,
- a problémamegoldó képesség erősítése és az emocionalitás fejlesztése, elvégzett feladatmegoldásokkal,
- mozgással kapcsolatos szókészlet fejlesztése a nemzetiség nyelvének becsempészése a figyelemfelkeltő, illetve a vezényszavak használatakor,
- egészséges versenyszellem kialakítása

A mozgásfejlesztés tartalma

A mozgásprogram - a gyermekek kötetlen, motivált mozgástevékenységének biztosításával, a konkrét fejlesztést szolgáló testneveléssel, testedzéssel és ügyességfejlesztő sportprogramok fejlesztésével - teljesíthető.

A szabad mozgástevékenységnél cél a természetes mozgáskedv és mozgásigény kielégítése, a tudatos környezetalkítás. Kísérletezhessenek kedvük szerint, korlátozás nélkül, bátorságuk szerint minden tornaszeren, udvari játékon.

A frissítő testnevelés a gyermekek napirendjében fontos szerepet tölt be, felfrissíti, edzi őket, elősegíti mozgásszintjük és testi képességeik fejlődését.

Naponta két alkalommal szervezzük, időtartama a gyermekek fejlettségétől függ. Mozgásanyaga a testnevelési foglalkozások mozgásanyagához kapcsolódik, azt előkészíti, ill. az ott megtanultak begyakorlására szolgálnak.

Testnevelési foglalkozások: - kötelezően szervezett tevékenységek, amelyek természetesen nem jelenthetnek kényszert a gyermek számára. Hetente egy alkalommal van foglalkozás, ez kiegészül a naponta szabadban töltött mozgásos tevékenységekkel (séták, udvari játékok, rövidebb erdei kirándulások).

A gyermekek a különböző nehézségű feladatokat fokozatosan, egyéni képességeiknek megfelelően sajátítják el, fontos, hogy folyamatosan mozogjanak és a mozgás öröm legyen számukra.

Ügyességfejlesztő sportprogramok

Elsődleges célja az egészséges életvitel megalapozása a családi nevelés a család életmódjának befolyásolása. A szülőkkel való együttműködés a sporttevékenységekben való alkalmi

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

részvétel, feladatainak, mozgásanyagának megismerése meggyőzi a szülőket a mozgás fontosságáról, személyiségfejlesztő hatásáról.

A mozgásos játékoknak különösen nagy szerepe van a nyári időszakban, a nyári élet tartalmasabbá válik általa, a víz és a levegő edző hatását kiegészítik, erősítik.

A gyermekek napját az óvodában úgy szervezzük, hogy minden gyermek számára biztosítva legyen az a mozgáslehetőség, amit szervezete és idegrendszere igényel. Mozgásukat az óvónő csak akkor korlátozza, ha az veszélyt jelent saját magára vagy társára. Az óvónő mintaadó magatartásával járuljon hozzá ahhoz, hogy a mozgás hozzátartozzon az életformához és az öröm forrása legyen.

Az óvónő feladata:

- Tudatosan és következetesen használja a már németül is megismert szakkifejezéseket.
- Fokozatosan bővíti a testneveléssel kapcsolatos német szakszavakat.
- Német nyelvű utasításai egyértelműek, rövidek.
- Különböző módszerekkel elősegíti, hogy a gyermekek örömmel vegyenek részt a német nyelven vezetett mindennapos testnevelésben.
- A változatos mozgástevékenység során megvalósítja a nyelvi fejlesztést, mely elsősorban passzív szókincsük gyarapítását jelenti.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

Szeretik és igénylik a mozgást. Ellenálló képességük, edzettségük, alkalmazkodóképességük szabályokhoz és társhoz kifejlődött.

Magatartásukban megnyilvánulnak erkölcsi tulajdonságaik, mint felelősségérzet, segítőkészség stb.

Ismerik az eszközök nevét és a gyakorlatokhoz kapcsolódó kifejezéseket. Mozgásuk összerendeződött.

Erőnlét, egyensúlyérzék, ritmusérzék kifejlődött. Kitartóan képesek a feladatok elvégzésére: futás, járás, egyensúlyozás, irányválttatás, téri tájékozódás, térben mozgás, eszközös játékok (labda, kötél) kúszás, ugrás.

Játékos és versenyhelyzetekben megfelelő akarattal, fantáziával, kreativitással, önálló szervezéssel vannak jelen. Figyelmük, gondolkodásuk, emlékezőképességük, ötletességük megfelelő szintű.

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

Megértik a német nyelvű vezényszavakat, az utasításokat követik.

Ismernek néhány német nyelvű mozgásos játékot.

10.6. A külső világ tevékeny megismerése

Helye a nevelés folyamatában

Az óvodai nevelés akkor valósítja meg célját, ha programját a gyermekek környezetével kapcsolatos gazdag tevékenység rendszerébe ágyazza, kihasználja a tapasztalatszerzés természetes élethelyzetét, s ezeket tudatosan meg is szervezi. Elősegíti, hogy a gyermekek természeti és társadalmi környezetükről tapasztalatokat szerezzenek, mely tapasztalatok szükségesek az életkoruknak megfelelő biztonságos eligazodáshoz, a környezettel való aktív kapcsolat tevékeny kialakításához. Megismerik a szülőföld, a néphagyományok, a családi és a tárgyi kultúra értékeit, ezek szeretetét és védelmét. Óvják, védik közvetlen környezetüket, a fenntartható fejlődés érdekében hangsúlyt helyez a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására.

Segíti a gyermek spontán és irányítottan szerzett tapasztalatainak feldolgozását, fejleszti értelmi képességeiket, lehetővé teszi a csoporthoz való érzelmi kötődést, kapcsolatépítést, a szülőföld szeretetének megalapozását, melyben nagy szerepe van a hagyományápolásnak. A néphagyománnyal való ismerkedés során a gyermek megismeri szűkebb és tágabb környezetének értékeit, tárgyi emlékeit és folklorisztikus jegyeit, jeles napok szokásait, tartalmát. Megismeri a legközelebbi környezetének zenei, nyelvi, tárgyi motívumait, ezeket kivetíti komplex tevékenységeiben és visszahat környezetére.

A kisgyermek első tapasztalatait környezetéből meríti.

A különböző hatások ellenére a családi nevelésnek alapozó, a fejlődés folyamán a személyiség jellemzőinek kialakulásában elsődleges szerepe van.

Az óvoda környezetével, tevékenységrendszerével két fontos területen járulhat hozzá az otthonról hozott tapasztalatok gazdagításához:

- más jellegű tevékenységet kínál a gyermeknek,
- a gyermektársak, a derűs nevelői attitűd.

Mindezek eredménye a személyiségfejlesztés környezeti feltételeinek kiszélesítése, az óvodán kívüli nevelés kiegészítése és a hátrányok kompenzálása.

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

Célja: olyan szokások, szokásrendszerek, viselkedésformák kialakítása, amelyek meghatározzák a természet és az ember által létrehozott környezettel való harmonikus együttélést.

Az ember környezetkultúrája, környezethez való viszonya születésétől kezdve alakul, óvodáskorban ennek tere a külső világ tevékeny megismerése.

Feladatok:

- természeti és társadalmi környezet megfigyelése és tapasztalatok szerzése,
- hagyományok ápolása,
- környezetünk formai és mennyiségi viszonyainak megtapasztalása,
- környezetalakítás,
- környezetvédelem.

A fejlesztés tartalma

A természeti és társadalmi környezet megfigyelése és tapasztalatok szerzése.

Hagyományok ápolása.

Társadalmi környezetükből a gyermekek rendelkezzenek koruknak megfelelő ismeretekkel a családról, szükségleteiről, munkájukról, a családtagok jogairól, egymáshoz való viszonyáról, az együttélés konkrét tapasztalatairól. Viselkedésüket jellemezze a szeretet, tisztelet, a részvétel, az őszinte együttérzés, a segítő szándék, a megértés. Magatartásukban nyilvánuljon meg a tolerancia és az önfegyelem.

Az óvoda új környezet a gyermek számára, ezért fontos, hogy megismerése érzelmileg pozitívan hasson. Megismerése során egyre nagyobb biztonsággal és otthonossággal mozog az óvodai környezetben. A gyermekek ismerjék a felnőttek óvodai munkáját, saját közreműködésükkel ők is hozzájárulnak környezetük ápolásához.

Szerezzenek tapasztalatokat az óvoda környezetében megfigyelhető foglalkozásokról (kereskedelem, építkezés stb.). Legyen tapasztalatuk az orvos, a védőnő munkájáról. Ismerjék a gyógyszerek használatát, a baleset-megelőzést (közlekedés, tűz, víz, áram stb.).

Tudják megnevezni az emberi testrészeket, ismerjék érzékszerveiket, azok funkcióit, védelmét, gyakorolják önálló tisztántartásukat.

Látogassanak el az iskolába, ismerkedjenek az ott folyó munkával (6-7 évesek).

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

Gyakorolják a helyes gyalogos közlekedést. Az ehhez szükséges reflexek kialakítása mozgással, zenei neveléssel történjen.

Ismerjék a közlekedési eszközöket, az óvoda környezetében megtalálható lehetőségeket, természetes környezetben figyelhessék meg, szerezzenek tapasztalatot, gyakorolják a viselkedési formákat (jegyváltás, köszönés, idősek megsegítése stb.).

Figyeljék meg a napszakokat, gyakorolják az ehhez kapcsolódó tevékenységeket. Időérzékük fejlődjön. Legyen fogalmuk kisebb-nagyobb időegységről (év, évszak, hónap, hét, nap).

A természeti környezetet az évszakok változásain keresztül közvetlen megfigyeléssel tapasztalják meg.

Az időjárás, a természet jellemzői, a színek, fények, formák szépségei alapvető biológiai, ökológiai, fizikai, kémiai tapasztalatokat nyújtanak.

A növény és állatvilág megismerése fontos része a környezet megismerésének. Védelmüket, gondozásukat helyszínen is módunkban áll közvetlenül megfigyelni. (házak udvarán)

A növények fejlődését szintén természetes környezetben az óvoda udvarától az erdő, a rét és a vízpart élővilágának bemutatásával végezzük el (tópart, Gaja patak, Bakony erdeje, gyümölcsös stb.).

Német hagyományápoló munkákban hónaponként számba vesszük a természet változásaihoz kapcsolódó jeles napokat, naptári és egyházi ünnepeket, szokásokat és eseményeket.

A mezőgazdasági munkákat is ezeken a kiemelt napokon igyekszünk bemutatni. Ezekhez a napokhoz kapcsolódó, állatok viselkedésére vonatkozó és emberi tevékenységeket jelölő szokások megfigyelése, feldolgozása, tapasztalatszerző, ismeretnyújtó óvodai munkánk alapja.

Állatokhoz kapcsolódó szokások, hagyományok:

szeptember 8.- Kisasszony nap	- fecskék gyülekezése,
november 11.- Márton-nap	- háziszárnyasok, udvar lakói,
február 24.- Mátyás- nap	- madarak viselkedésének megfigyelése

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

Növényekhez kapcsolódó szokások, hagyományok:

november 25.- Katalin	- ághajtás karácsonyra,
december 4.- Borbála	- gyümölcság hajtás,
december 13.- Luca	- Luca búza hajtás.

Évszakváltáshoz kapcsolódó szokások, hagyományok.

szeptember 24	- csillagászati ősz kezdete
november 31.- András-nap	- őszbúcsúztató
február 2.- gyertyaszentelő	- fény, árnyék hatása
virágvasárnap	- kiske hajtás
május 12, 13, 14.- fagyosszentek	- időjárás-változás

A társadalmi és természeti környezet megismertetésében érzelmileg telített, környezetünknek megfelelő, egyes gyermekek számára konkrétan megtapasztalható, élményeket nyújtunk.

Környezetünk formai és mennyiségi viszonyainak megtapasztalása

A környező valóság fontos jellemzői a formai és mennyiségi viszonyok. Alapelvünk, hogy a környezet tárgyai, jelenségei egyéb tulajdonságain kívül mennyiségi jellemzőkkel is rendelkeznek.

A környezet változásainak megfigyeléséhez feltétlen szükség van matematikai alapismeretekre. Matematikai alapismeretek alapján lesznek képesek a gyermekek visszahatni a természetre, társadalomra. A környezet mennyiségi és formai viszonyai a környezet megismerésére nevelés feladatkörében jelennek meg. A matematikai tapasztalatszerzés természetes környezetben a legeredményesebb. Jól fejleszti a gondolatok tevékenységgel, szóval történő kifejezését.

Egyéni feladatmegoldás egyéni sikert eredményez, a közös siker pedig erősíti a csoporttudatot.

A matematikai nevelés elősegíti a gyermek környezetéről szerzett tapasztalatainak feldolgozását.

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

Főbb tevékenységek a matematikai tapasztalatszerzés területén:

- Megfigyelések, összehasonlítás, szétválogatás tulajdonságok szerint, saját szempontok alapján.
- Sorba rendezés mennyiségi tulajdonságok, felismert szabályosság szerint, mennyiségekkel, halmazokkal, különböző egységekkel.
- A számfogalom megalapozása mérési, összemérési feladatokkal, mennyiségekkel, halmazokkal, különböző egységekkel.
- Tapasztalatszerzés a geometria körében építés, síkbeli alkotások, geometriai formák felismerése.
- Tükörrel való tevékenység, mozgások tükör előtt (fontos feltétele a téri percepció kialakításának).
- Tájékozódó képesség fejlesztése térben és síkban (testnevelés, rajzolás, énekes kör-és szabályjátékok stb.).
- A matematikai nevelés anyagát nem elvont „ismeretek” alkotják, hanem a környezet megismerése során szerzett élmények, tapasztalatok feldolgozásával, az egyéni fejlődés figyelembevételével, a problémamegoldó tevékenység környezetre való kiterjesztésével alakítjuk ki.

Környezetalakítás

A környezet megismerése nevelés alapvető célját akkor éri el, ha a gyermek a tapasztalatokra épülő ismereteit gyakorolhatja, alkalmazhatja. A gyermek tevékenységével tapasztalatokat szerez, azokat feldolgozva visszahat környezetére.

A gyakorlás egyik formája a szabad, kötetlen játéktevékenység. Az alkotó fantázia mozgósítására állandóan kézközben vannak az óvodai csoport eszközei.

A gyakorlás másik módja a természetes élethelyzetekben történő környezet-átalakítás. Az óvodai élet folyamán a gyakori tevékenységváltáshoz szükség van a környezet megfelelő átalakítására. Játéktér kialakítása meséléshez, bábozáshoz, körjátékhoz, szabályjátékhoz, tornához stb.

Néphagyományok, nemzetiségi hagyományok ápolásához kapcsolódóan környezet-átalakításra van szükség akkor is, amikor a gyermekek és szülők által összegyűjtött tárgyakat visszük be, szemléltetés, dekoráció vagy egyéb tevékenységhez.

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

A természeti környezetből évszakonként összegyűjtött anyagok (toll, kavics, levél, termés, csuhé, stb.) elhelyezése és a csoportszoba évszakonkénti díszítése is ilyen tevékenység. Ezek az anyagok a külső környezet átalakításában is nagy szerepet játszanak (pl. csőszkunyhó-kukoricaszárból, virágültetés stb.). Lásd a munka jellegű tevékenységeknél.

Környezetvédelem

A környezetvédelem a környezet ismeretén, megbecsülésén, rendben tartásán alapul, ehhez szükséges a természethez való pozitív érzelmi viszony, mely tiszteletet jelent mind a társadalmi, mind a természeti környezettel szemben.

A környezetalakítással és a munkatevékenységgel szorosan összekapcsolódik.

Fontos nevelési feladat, hogy a gyermekek védjék az élő környezetet, gondoskodjanak életfeltételeik biztosításáról, ne rongálják, ne pusztítsák azt. Tudják, hogy minden élőlénynek joga van az élethez.

A jövő környezetét a jelen óvodásai fogják alapvetően meghatározni, ezért nagyon fontos az óvoda minden dolgozója és a szülők környezetvédő magatartása a környezetszennyezés elkerülésében és a környezet helyreállításában.

Hagyományápoló munkánkban, még a családokban fellelhető tárgyi értékek (köcsög, korsó, szőttes, faeszközök, fonott tárgyak stb.) összegyűjtése, szakszerű védelme, ápolása, olyan módon való elhelyezése, hogy a későbbi nemzedékek is megcsodálhassák azokat. Általuk megismerhessék azt a környezetet, melyből eleink származnak, ami a miénk.

A környezetvédelem kiterjed az emberre, mint a társadalmi környezet egyedi és megismételhetetlen egységére. Az idősek tisztelete, a kisebbek, gyengébbek óvása, védelme, a felnőttek munkájának megbecsülése a környezetvédő magatartás kialakulásának feltétele.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

Ismerik nevüket, szüleik nevét, foglalkozását, lakásuk címét. A testrészeket az emberi test felépítésének megfelelően megnevezik németül is, igényesek testük tisztaságára. Megkülönböztetik a jobb és a bal oldalt, dominanciájuk kialakult.

Gyakorlottak lesznek az elemi közlekedési szabályok betartásában, ismerik a közlekedési eszközöket, járműveket, tudják, hogy azok az emberek munkájaként készülnek és az emberek munkáját könnyítik. Néhány jármű német nevét meg tudják mondani.

Ismerik a környezetükben lévő intézmények nevét, rendeltetését.

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

Különbséget tudnak tenni az évszakok között, ismerik jellemző tulajdonságaikat, az évszakokhoz kapcsolódó néhány kiemelkedő népszokást, hagyományt.

Felismerik és megnevezik a napszakokat, hónapokat, hét napjait németül is tudják.

Ismerik a növény szót, annak tartalmát, tudják, hogy a növények fejlődése és az időjárás között összefüggés van. Tudják, hogy a növényeket gondozni kell, ismernek néhány növényekkel kapcsolatos munkát (szántás, szüret, aratás stb.).

Ismerik és megnevezik a környezetükben élő állatokat, tudják csoportosítani életmódjuk, egyéb tulajdonságaik szerint. Ismernek néhány erdei és vadállatot, néhány madarat - költözőt és nálunk teletölt - ismerik óvásukat, védelmüket. Néhány állat és növény nevét németül is tudják.

Ismerik és megnevezik környezetük színeit - németül is tudják - a sötét és a világos árnyalatait, gyakran észlelt tárgyak feltűnő összefüggéseit. Képesek lesznek ismert tárgyak, jelenségek közötti összehasonlításokat végezni külső jegyeik, rendeltetésük szerint. Ismernek néhány jellegzetes hagyományt, jeles napot a hozzájuk kapcsolódó szokásokat.

Képesek az óvónő kérdéseit, gondolatait, megérteni, követni. Matematikai jellegű helyzetről, problémáról saját gondolataikat szabadon is elmondani, egymás állításainak igazságát megítélni. Jól ismert tulajdonságok szerint válogatást, összehasonlítást, sorba rendezést végeznek.

Értik és helyesen használják a mennyiségekkel, a halmazokkal kapcsolatos kifejezéseket (több, kevesebb, ugyanannyi, rövidebb, hosszabb stb.).

Önállóan is össze tudnak mérni hosszúság jellegű mennyiségeket, két halmazt párosítással az elemek különféle színe, nagysága, elrendezése esetén is.

Elő tudnak állítani különféle elemekből, különféle elrendezéssel, bontással, többit, kevesebbet, ugyanannyit. Meg tudnak számolni tárgyakat legalább 10-ig oda, vissza. Ismerik a számok német nevét is. Számfogalmuk kialakult, elemi műveletekre képesek tízes számkörön belül.

Halmazokat tudnak képezni megadott, vagy választott szempontok szerint.

Építések, síkbeli alkotásaik legfőbb eredménye a szemléletfejlődés: azonosítani tudnak különféle helyzetükben is egyező alakú tárgyakat, síkbeli alakzatokat.

Másolással képesek megépíteni, kirakni a mintával megegyező elemekből, színben és nagyságban eltérő elemekből, térbeli és síkbeli alakzatokat. Különféle geometriai tulajdonságok szerint szétválogatni, egyszerű tulajdonságokat megnevezni.

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

A térben való tájékozódásban értik és tudják az irányokat, illetve a helyeket jelölő névutókat (pl. alá, fölé, között stb.). Mindezt síkban is értik.

10.7. Munka jellegű tevékenységek

Helye a nevelés folyamatában

A munka önként, örömmel végzett, célra irányuló tevékenység, a személyiségfejlesztés egyik eszköze. A munka célra irányuló tevékenység, többnyire külső irányítással folyik, a gyermekektől belső fegyelmet, kötelezettségvállalást és annak teljesítését igényli. Elsősorban a közösségért végzett tevékenységet jelenti, mely magában foglalja az óvoda, a csoport életével kapcsolatos alkalomszerű munkákat, a növény és állatgondozást.

A munka elvégzését külső szükségesség indokolja, a gyermekeknek valamit teljesíteniük kell, munkájuk eredményét ők és mások egyaránt tapasztalhatják.

A munka végzése közben megfigyeléseket végeznek, tapasztalatokat, ismereteket szereznek természeti és társadalmi környezetükről. Minden munkatevékenység újabb tapasztalatok forrását jelenti.

A kedvvel végzett munka hatására alakul ki a gyermekekben a munkavégzés készsége és szokása. Közben megtanulják a legszükségesebb eszközök, szerszámok célszerű használatát, ismerkednek a munkaszervezés folyamataival. Munkavégzés során alakul kötelességtudatuk, felelősségtudatuk, erősödik kezdeményezőkézségük, fejlődik együttműködési képességük. Az óvodában a munka elsősorban közösségért végzett tevékenység, közben alakulnak a gyermekek közötti társas kapcsolatok, elősegítik a kapcsolatok színesebbé, bensőségessé válását. Lehetővé válik általa a kitartás, a felelősségérzet, a kötelességérzet, a kötelességteljesítés gyakorlása, az önértékelés és a közösségi értékelés alakulása. Fontos nevelési eszköz, nevelőereje nagy hatású, mert elősegíti a gyermekekben a munka játéktól eltérő jegyeit, ízlésformáló hatásával fejleszti esztétikai alkotóképességüket.

A kétnyelvűség beépül a mindennapi tevékenységekbe. Ezeket keresztül valósítjuk meg az óvodáskorú gyermekek életkori sajátosságainak és egyéni fejlettségének megfelelően a német kisebbség nyelvének és kultúrájának megismerését és elsajátítását, a szituatív beszéd gyakorlását.

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

Célja: a gyermek egész személyiségének alakítása, fejlesztése az óvodai élet során megszeretett és megkedvelt munka illetve munka jellegű játékos tevékenységeken keresztül.

Feladatok:

- lehetőség biztosítása a gyermek számára olyan munkák végzésére, amelyek fejlesztik képességüket, gazdagítják személyiségüket,
- tapasztalat útján fedezzék fel a gyermekek a munka hasznosságát, szükségességét,
- a munka végzésére belső motiváció készítse a gyermekeket,
- éljék át a munka örömét, tanulják meg tisztelni a munkát végző embert, munkavégzés közben alkalmazkodjanak egymáshoz,
- becsüljék egymás munkájának eredményét,
- éljék át az én csináltam, mi csináltuk sikerélményét,
- tudatosuljon bennük mikor játsszák a munkát és mikor végeznek eredményt hozó munkát,
- a munkavégzés során a higiéniai és balesetvédelmi szabályok betartása, egészség, testi épség megóvására nevelünk,
- fontos feladatunk a munkához való pozitív viszony kialakítása, melyben támaszkodunk a munkára nevelés potenciális feltételeire - úgy mint: a gyermek tevékenységi vágya, a felnőtthöz való viszonya, utánzási vágya, önállósági törekvései, a feladatok elemi szintű megértése,
- megismertetjük őket az „ősök” munkáival (állattartás, növénytermesztés) és a mostani felnőtt munkákkal (látogatások segítségével).

Megismertetjük a terítéssel, étkezéssel kapcsolatos kifejezéseket, utasításokat. A gyermeki munkát is tudatosan szervezzük a szókincs bővítése érdekében.

A fejlesztés tartalma:

Feltételek megteremtése

Teremtsük meg a gyermekek számára az életkorukhoz, erejükhez mért munkalehetőségeket. Lehetőségekhez képest kapjanak tartalmilag gazdag, változatos feladatokat. A gyermekek saját személyük illetve a csoport érdekében maguk végezhesse el minden olyan munkát,

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

melyre egészségük károsodása nélkül képesek. Mindezekhez eszközöket kell biztosítani, melyek könnyen kezelhetők legyenek, és ne okozzanak balesetet.

Meg kell teremteni a munkához szükséges nyugodt, kiegyensúlyozott légkört. Önálló munkavégzéssel adjunk módot, hogy a gyermekek a szükséges készségeket elsajátítsák, gyakorolják. A közvetlen segítség a gyerekek önállóságának és a munka elvégzéséhez szükséges ismereteinek, készségeinek fejlesztésében nyilvánuljon meg.

Napirendben megfelelő időt biztosítunk, hogy a különböző feladatokat a gyermekek egyéni tempójuknak megfelelően végezzék.

Az óvónő és a dajka kezdi a munkát és mintát ad a gyermekeknek a pontos, kitartó munkavégzésére. Legfontosabbnak tartjuk a munkára nevelésben, hogy a gyermekek maguk ismerjék fel adott szituációban a munka elvégzésének szükségességét.

A gyermeki munka értékelése legyen mindig konkrét, reális, ösztönző és a gyermekek egyéni fejlettségéhez igazodó.

Munka- munkajellegű tevékenységek

- Mindennapi étellel kapcsolatos munkák:

Terítés, törölgetés, söprögetés, teremrendezés, elrakodás (játék, eszközök, stb.) naposság.

- Évszakhoz, jeles napokhoz, ünnepekhez kapcsolódó alkalomszerű munkák:

Kerti munka, udvarrendezés, levelek összegyűjtése, víz világnapján patakpart tisztítása.

Rendrakás ábrázoló tevékenység után.

Szüret.

Cipőtisztítás Mikulásra.

Nagytakarítás, dekoráció kicserélése ünnepek előtt.

Sütemény, mézeskalács készítése karácsonyra.

Cipó-, fánksütés.

Jelmezkészítés farsangra.

Kokárdakészítés.

Játékeszközök, babaruhák, könyvek javítása.

Segítés a felnőtteknek.

A gyermek életkorának megfelelően a szemlélődéstől a konkrét munkáig terjedő folyamat a gyermek számára szabadon választható.

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

A gyermekek képesek szükségleteiknek megfelelően önállóan ellátni magukat (öltözködés, önkiszolgálás).

A naposi munkát, egyéb alkalomszerű tevékenységet szívesen végzik, nem tartják tehernek.

Szívesen segítenek az óvoda rendjének, tisztaságának fenntartásában.

Megbízásokat számon tartják (élősarok gondozása, tizórai és ebéd utáni seprés stb.) önállóan végzik.

A munkavégzéshez legszükségesebb eszközök, szerszámok célszerű használatát ismerik.

Minden olyan területen segítenek, ahol erre szükség van.

10.8. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Helye a nevelés folyamatában

Az óvodai nevelés korábbi gyakorlata a gyermekek egyéni fejlődésének követhetőségét akadályozta, mivel a tevékenységet, követelményeket átlagszinthez, életkorhoz kötötte. A nevelési folyamat korcsoportonként, részekre esve valósult meg a foglalkozásokon.

Óvodánkban az elmúlt években kerestük azt a tanulási formát, ami a nevelés céljait leghatékonyabban szolgálja. Munkánk eredményeként olyan tanulási formát alakítottunk ki, amely figyelembe veszi a gyermek életkori sajátosságai mellett a mindenkori fejlettségi szintjét, jelzi a fejlődésbeli lemaradásokat, megadja az egyénre szabott feladatokat.

Óvodáskorban a tanulás nevelésközpontú, a gyermekek nem elméleti síkon ismerkednek az őket körülvevő környezettel, s nem egymástól elszigetelt ismereteket szereznek.

A gyermek legnagyobb értelmi teljesítményét az anyanyelv elsajátítását az önkéntelen figyelem által vezérelt spontán utánzási késztetéstől hajtva valósítja meg. Ez a mintakövető utánzás a tanulás legfőbb formája. A tanulási folyamat alapját az érzékelés, észlelés útján szerzett tapasztalat képezi, de épít a gyermek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire. Tapasztalatokhoz változatos, játékos tevékenységeken keresztül jut el a gyermek.

Tevékenysége során különböző képességei fejlődnek - a cselekvés képességei, kognitív vagy megismerő képesség, gondolkodási képesség. A képességek fejlettsége elsősorban tevékenységben érhető tetten és fejlesztése is a megtervezhető tevékenységben hatékony. A tanulás, ill. az óvodai nevelés során nincs ilyen vagy olyan képességfejlesztés, hanem minden hatás komplex, a részeken keresztül az egészre, a személyiségre hat.

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

Alapprogramra építve olyan tanulási, szervezeti formát kerestünk, amelyben mindez megvalósulhat.

Cél: sokoldalú cselekedtetés, tevékenység közben fejleszteni a gyermekek értelmi képességeit, a tanuláshoz való pozitív viszony kialakításával iskolai életmódra való előkészítés.

Feladatok:

- a tanulás feltételeinek megteremtése,
- a tanulás megszervezése-tervezés,
- a tanulás irányítása.

A fejlesztés tartalma

Programunk szerint a tanulás terén kiindulópontunk: a testnevelés kivételével kötetlen foglalkoztatási formát tartjuk eredményesebbnek. Lényeges, hogy a gyermekek önként vegyenek részt a kezdeményezésekben, különböző tevékenységbe ágyazottak, képszerűek, szemléletesek legyenek. Minden tevékenység játékos legyen és utánzásra épüljön.

A nyugodt tanulás feltételeit az óvónőnek kell kialakítania. A tanulás alapfeltétele mindenekelőtt a meleg-korlátozó, előítélet-mentes, szeretetteljes légkör, melyben tiszteletben tartjuk az elmélyülten játszó gyermeket, a gyermek szándékát és döntési jogát.

A célszerűen berendezett csoportszoba, a jól átgondolt szokásrendszer, lehetőségek megteremtése a gyermek szükségleteinek, kielégítésére: - közlés, önkifejezés, szereplés, versengés, tevékenységek stb. - mind feltétele nevelési rendszerünkben a tanulásnak.

A tanulási tevékenységet játékidőben, megfelelő helyen, naponta megközelítőleg azonos időben szervezzük.

A tanulási folyamatban kialakítjuk a szükséges munkafegyelmet, az önálló feladatvégzést segítjük és halk beszédre, esetenként türelmes várakozásra szoktatjuk a gyermekeket.

Az 5-6-7 évesek esetében követelménynek tartjuk, hogy feladataikat befejezzék, az önfegyelemre épülő szándékos figyelem, kitartás, feladattudat, feladattartás erősítése érdekében. Mindezt az előbbieken megfogalmazottak szerint és nem iskolai módszerek alkalmazásával kívánjuk elérni.

Tervezésünkben a környezetismeret és német nemzetiségi hagyomány adja a tanulási folyamat gerincét.

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

A néphagyomány és a népi kultúra napjainkban is aktuális a jövő irányában is fontos értéket képvisel. Népi kultúránk átörökítése, értékeinek továbbadása kötelességünk, a benne megvalósuló komplexitás nevelőmunkánk példája.

A tervünkbe beépített és munkánk során feldolgozott népszokásokon keresztül megéreztetjük a gyermekekkel az összetartozás melegségét, a közös vidámság örömét, megismertetjük a különböző életmódokat, megtanítjuk tisztelni az idősebbeket, gyakoroljuk a viselkedés és az illem különböző formáit.

Tervező munkánkban hónaponként számba vesszük a várható környezeti változásokat, az ehhez kapcsolódó jeles napokat szokásokat. Ez a két tényező képezi nevelési tervünk kiindulópontját.

Korcsopontonként figyelembe vesszük a gyermekek egyéni fejlettségét és ennek alapján határozzuk meg az aktuális feladatokat nevelési területenként.

A tervezésben tükröződik az óvónő felkészültsége, műveltségi szintje, önmagával és a gyermekkel szembeni igényessége.

Éves tervet és hetes ciklusokra bontott heti tervet készítünk.

Az általános éves terv, mely a pedagógus által összeállított útmutató. Többek között tartalmazza a kiemelt feladatokat, az alapvető szokásokat, szabályokat, képesség és részképesség fejlesztés területeit, a feltételrendszer fejlesztésének ütemezését, a feldolgozandó, előre ismert témaköröket, az ünnepeket, a már kialakult helyi hagyományokat, vagy az újonnan kialakíthatóakat, a szervezési feladatokat, a napi és heti rendet. Valamint minden olyan információt, amely segíti, a csoport közös munkáját, az általuk kitűzött célok elérését.

Egy-egy időszakra, témakörre összeállított munkaterv, mely 5-10 napos időszakra szól. Elősegíti, hogy egy fogalmat több irányból megközelítve, komplex megismerése, feldolgozása közben jöhessen létre az értékközvetítés, ismeretnyújtás és szerzés, a különböző készségek, képességek és a szokások fejlesztése. Egyensúlyt teremt a gyerekek és a pedagógus céljai, elképzelései, ötletei között. A munkaterv tartalmazza az alapvető kérdést, vagy azt a témát, amit különböző irányokból, különféle tevékenységeken keresztül szeretnénk megismerni. Magában foglalja a hozzákapcsolódó fogalmakat és azoknak a tevékenységeknek a felsorolását, melyek által elmélyítjük az ismereteket.

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

A feldolgozandó témák és fogalmak egy részét az óvónő javasolja a gyerekeknek, a másik részét azonban a gyerekek ötletei alapján választhatjuk ki. A közösen elfogadott téma projektjének elkészítésébe már az óvodás korú gyerek is aktívan be tud kapcsolódni. Természetesen a közös tervezésnél a gyerekek fejlettsége, tapasztalata, a különböző tevékenységek ismerete mind meghatározó.

A harmadik lépésben a közösen kialakított fogalom és tevékenységkörhöz az óvónő hozzákapcsolja a tevékenységekben fejleszthető képességeket és azokat az érték közvetítési tartalmakat (mese, vers, zenehallgatás, művészeti alkotás) melyek belesimulnak az adott fogalomkörbe, illetve motiválják vagy változatosabbá teszik a tevékenységek végrehajtását.

A hét első napjaiban illetve jeles napokon ismereteket, tapasztalatokat nyújtunk, amelyekhez a következő napokban (alkalomadtán, azonnal,) zenei, vizuális, matematikai anyanyelvi, irodalmi fejlesztő feladatokat kapcsolunk kötetlen, kötött alkalmyszerű, rendszeres formában.

Az együttes tevékenységek köre a gyermek számára:

- kényszer nélküli,
- ismételhetők, a tévedések azonnal javíthatók,
- megoldási módot választhat a gyermek,
- felfedezhet,
- kipróbálhat,
- önállósága érvényesülhet,
- ötvöződnek a kötött és a szabadon választott tevékenységek tartalmi elemei és élményszerűek

Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek fejlesztési feladatonként naponta egyszer valamelyik formában részt vegyenek. Különösen figyelemmel kísérjük, hogy az 5-6-7 évesek rendszeresen részt vegyenek a tanulási folyamatban, befejezett munkákat hagyjanak maguk után.

A kötetlen, alkalmyszerű tevékenységekben szerezzék meg a gyermek azokat az ismereteket, képességeket, amelyek a kötött foglalkozások feladatainak a megoldására képessé teszik őket. A kudarcok kiküszöbölését rendkívül fontosnak tartjuk, mert a siker öröme motiválja a gyermek újabb megismerő, tapasztalatszerző tevékenységét.

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

Lényeges elem a folyamatosság, a folytathatóság, amely a tevékenységek időkereteinek, a közöttük levő határoknak az oldását, az egyéni adottságok, szándékok szabadabb kifejeződését jelenti.

Ez a tanulásmód alkalmat ad az óvónőnek, hogy tudja, melyik gyermeket mivel kell fejleszteni ahhoz, hogy önmagához képest optimálisan fejlődjön. Olyan feladatokat adnak, amely tudatos, pontos és képességfejlesztő. Hangsúlyozott a felelősséget vállaló óvónői magatartás minden gyermek fejlődéséért.

A fejlődés várható jellemzői:

Képesek azonosulni az óvónő által meghatározott feladattal. Kialakul bennük az igény, hogy a feladatokat sikerrel oldják meg. Megkezdődik az önellenőrzés képességének alakulása, fejlődik együttműködő képességük.

Kialakulnak a közösségi élet szempontjából fontos normák, együttélési szabályok (egymásra figyelés, egymás meghallgatása, segítségadás stb.).

Hozzászoknak saját tevékenységük ellenőrzéséhez, segítőkészséggel értékelik egymás megoldásait.

Az iskolai tanulás megkezdéséhez rendelkeznek megfelelő ismeretekkel, készségekkel, képességekkel, önfegyelemmel.

A megismert német nemzetiségi hagyományok, eszközök, tevékenységek keltsék fel a német nyelv iránti érdeklődésüket.

11. AZ ÓVODA SZAKMAI DOKUMENTUMAI

Az óvodavezető által használt dokumentumok:

Óvodai felvételi előjegyzési napló

Óvodai törzskönyv

Jegyzőkönyv a tanuló- és gyermekbalesetekről

Nyilvántartás a tanuló- és gyermekbalesetekről

Éves munkaterv és beszámoló

Óvodai szakvélemény

Az óvodapedagógusok által használt dokumentumok:

Felvételi- és mulasztási napló

Óvodai csoportnapló

A gyermekek személyi anyaga

Az óvónők pedagógiai írásbeli adatrögzítése

A pedagógiai munka tervezése, elemzése, a gyermekek egyéni megfigyelései, az egyénre szabott nevelései, fejlesztési eljárások folyamatos írásbeliséget kívánnak, melyet a csoportnaplókban rögzítünk.

A csoportnaplók írásbeli tartalma:

Gyermekcsoport szokás – szabályrendszerét (napirend, heti rend, az eszközök helye, használata, együttélési szabályok, érintkezési szokások, gyermek-gyermek, gyermek-felnőtt között).

Eseménytervet – Tervezési időkeret 1 hónap (Ünnepek, kirándulások, mozgás-sport programok, óvoda-család programjai, egyéb szervezési, beszerzési feladatok).

Tevékenységi tervet – Tervezési időkeret: havonta (a fejlesztés célja, feladata, tartalma)

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

A gyermekek fejlődésének értékelése, elemzése

A gyermekek fejlődésének értékelésére a törvény által előírt módon kerül sor. Közös elvek alapján az egy csoportban dolgozó két óvónő az óvodai nevelés teljes időszakára kiterjedően vezeti a gyermek fejlődésére vonatkozó dokumentációt.

Elemzés szempontjai:

- Gyermek anamnézise
- Testi fejlődése,
- Szocializációs fejlettsége,
- Érzelmi, erkölcsi fejlettsége
- Szociális fejlettsége
- Értelmi fejlettsége

12. FELHASZNÁLT IRODALOM

/1/ Pál levele a Korinthosz-beliekhez 13;2

/2/ Brunszvik Teréz emlékiratai: Fél évszázad életéből (1846-1855) 83.o.

Nagy Jenőné: Segédletek az óvodai nevelési program elkészítéséhez

Nagy Jenőné: Csak tiszta forrásból 1996.

Nagy Jenőné: Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel 1997.

Alternatív törekvések Magyarországon II. 1995.

„Hétköznapi Varázslatok” Óvodai nevelés Freinet elemekkel Budapest 1997.

„Négy vándor” Helyi óvodai nevelési program Baracs 1998.

A gondolkodás fejlődése és fejlesztése óvodáskorban 1989.

Bakonyi Anna: Irányzatok, alternatívitás az óvodai nevelés területén 1995.

Pereszlényi Éva- Porkolábné Balogh Katalin: Játék - mozgás, kommunikáció 1996.

Képességfejlesztés játékban, tanulásban / Hajdú Bihar Megyei pedagógiai Intézet 1994.

Porkolábné Dr. Balogh Katalin: Kudarc nélkül az iskolában 1992.

Dr. Tótszóllósiné Varga Tünde: Mozgásfejlesztés az óvodában 1994.

Forrai Katalin: Ének az óvodában 1993.

Zilahi Józsefné: Nevelés az óvodában verssel - mesével 1989.

Zilahi Józsefné-Stöckert Károlyné-Dr. Ráczné Főző Klára: Óvodai nevelés játékkal, mesével
öt kötetben 1994.

Zilahi Józsefné-Stöckert Károlyné-Dr. Ráczné Főző Klára: Óvodai nevelés játékkal, mesével
Nevelési program, óvodák számára 1997.

Dr. Fejes Erzsébet - Kanczler Gyuláné dr.: Mesélő természet 1995.

Baranyai Sándorné: Értük - velük - Környezetvédelem 1997.

Népszokások és az óvodai nevelés (Szarvas) 1991.

Napról - napra a mi kalendáriumunk (Debrecen) 1992.

Dömötör Tekla: Magyar népszokások 1983.

Baranyai Sándorné: Velünk élő néphagyományok (Debrecen) 1992.

Néphagyományörző óvodai program Gödöllő 1997.

Gerő Zsuzsa: Gyermekrajzok esztétikuma. Kondacs Mihályné - Podmanicski Mária (főiskolai
jegyzet) Vizuális nevelés az óvodában 1994.

Óvodák szomatikus nevelése (Veszprém) 1988.

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

Bakonyiné Vincze Ágnes, Nagyné Kasza Ilona: Mozgás - öröm a szabadban 1989.

Családpedagógiai ismeretek 1993.

Óvodavezetők kézikönyve I-II. OKKER Okt. Iroda 1994.

Személyes bánásmód- aktív módszerek DOB füzetek Budapest 1990.

„Játék a Beszéddel, játék a szavakkal” Talabér Ferencné

Útmutató a nemzeti Etnikai Kisebbségi Óvodák Helyi Nevelési Programjának elkészítéséhez.

Deli Andrásné-Nagy Jenőné

Mérés, értékelés az óvodában. Laminé Antal Éva-Petránné Képes Gizella

13. A PEDAGÓGIAI PROGRAM VÉGREHAJTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES NEVELŐ - OKTATÓ MUNKÁT SEGÍTŐ ESZKÖZÖK ÉS FELSZERELÉSEK JEGYZÉKE

Játékok, játékeszközök

1. Az anyanyelv fejlesztésének, a kommunikációs képességek fejlesztésének eszközei:

- mesekönyvek, leporellók, vers,- és mondóka, valamint találós kérdések gyűjteménye, szakkönyvek, kép-, és szóképek diafilmek, bábok, fejmaszkok, dramatikus játékok kellékei „szivárványos ejtőernyő”, mesekazetták, CD-k

2. Ének - zene, énekes játékok eszközei

- bábok, fejmaszkok, fejdíszek, szoknyák, mellények, botok, ritmushangszerek, szakkönyvek, CD-k , CD lejátszó, kazetták, lemezek

3. A természeti – emberi - tárgyi környezet megismerését elősegítő eszközök:

- hang, és képanyagok (diafilmek, CD-k, VHS kazetták),
- az évszakok, a testséma fejlesztést szolgáló, növényekkel és állatokkal való ismerkedést szolgáló játékeszközök, öltözködési, környezetvédelmi, közlekedési ismereteket nyújtó játékeszközök, játékok, KRESZ- táblák, stb.
- képeskönyvek, szakkönyvek, motivációs kártyák,
- Emberek, állatok és növények világa kártya készlet
- Munkafüzetek, feladatlapok
- enciklopédiák, képes atlasz gyerekeknek

4. A matematikai nevelést segítő felszerelések és eszközök

- MINIMAT készlet, logikai készlet, mágneses táblák
- társas játékok, kártyák, számképek, színes műanyag pálcikák
- fűző játék, puzzle játékok, pöttyi kirakó (szín, forma, alaklítás)
- dominók, fa kockák
- játékos feladatlapok

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

5. Ábrázoló tevékenységet fejlesztő (rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, kézimunka) anyagok, eszközök:

- Minden csoportban a gyermekek rendelkezésére állnak: különböző minőségű papírok a dobozkartontól a selyempapírig, textíliák a zsákvászontól a selyemig, különféle ragasztók, ecset, ceruza, kréták, tollak, olló, gipsz, viasz, sóliszt, gyurma.
- A szabadban a gyermekek rendelkezésére áll: homok, kavics, farönkök, víz, természetes anyagok (fűzfavessző, nád)
- Kreatív újságok, Barkács könyvek

6. Mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő eszközök:

- A csoportszobákban megtalálható, használható: tornapad, tornaszőnyeg, bordásfal, kötélháló, mászórúd, tornakarikák, labdák, babzsák, foci kapu, több funkcióú mászóka, „szivárványos ejtőernyő”, stb.
- Óvodánk udvarán megtalálható: függő mászóka, csúszda, hinták és mászó vár, kötélháló, tornakarikák, labdák, babzsák, foci kapu, „szivárványos ejtőernyő” ROTIKOM elemei, stb.
- Kerékpárpályán használható mozgást serkentő eszközök: két és háromkerekű kerékpárok, rollerek, bábomotorok, KRESZ táblák, labdák, ugráló kötelek.

7. Az nemzetiségi nyelv fejlesztésének, a kommunikációs képességek fejlesztésének eszközei:

- Német nyelvű mesekönyvek, leporellók, szakkönyvek, diafilmek, bábok, fejmaszkok, „szivárványos ejtőernyő”,
- Magyar-német szótárak, Német-magyar szótárak
- Német kártya, Német nyelvű társasjátékok
- Német nyelvű feleltlapok
- Zenei kazetták

8. Különböző játékformák eszközei:

- **gyakorló játékok eszközei:** (babakonyhai eszközök, tálak, evőeszközök, poharak, bögrék, tányérok, kötények, terítők, kisautók, műanyag állatok, stb.)
- **szerepjátékok:** orvosi táskák, babaruha, baba, babakonyhai eszközök, bolti eszközök, pénztárgép, kosár, pénztárca, játékpénz stb.)

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

- **építő-konstruáló játékok:** műanyag és fa építőkockák, LEGO, autópálya szett, vonat pályaépítő szett, falu-városépítő csomag stb.
- **szabályjátékok:** társas játékok, kártyák, puzzlék, képkirakók,
- **dramatizálás és bábozás,** bábok, fejmaszkok, fejdíszek, szoknyák, mellények,
- **barkácsolás eszközei:** különböző minőségű papírok a dobozkartontól a selyempapírig, textíliák a zsákvászontól a selyemig, különféle ragasztók, ecset, ceruza, kréták, tollak, olló, gipsz, viasz, sóliszt, gyurma.

9. Munka jellegű tevékenységek eszközei

Mindennapi élethez, évszakokhoz, ünnepekhez kapcsolatos munkákhoz:

- naposi munkához: napos köpeny, terítő tányér, pohár, szalvéta, szalvétagyűjtő, seprű, lapát, porrongy, víz,
- kerti munkákhoz: lapát, gereblye, ásó, talicska, dömper, nyeseöllő,
- nagytakarításhoz: porszívó, poroló, partvis, porrongy,
- sütemény, mézeskalács készítéséhez: különböző formák, szaggatók

I. A nevelőmunkát segítő egyéb eszközök

- video (lejátszó)
- televízió
- magnetofon, CD lejátszó,
- diavetítő
- vetítőlappal
- hangszer (gyermekeknek, pedagógusoknak)
- fénymásoló
- számítógép, nyomtató

14. ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉS

A 2012-2013. tanévben átdolgozott pedagógiai program érvényességi ideje a nevelőtestület határozata alapján 2013/2014 tanévtől.

Pedagógiai Programunk érvényességének ideje:

2013. 09. 01. - 2018. 08. 31.

Pedagógiai Programunk módosításának módja, és lehetséges indokai:

- Ha szervezeti átalakítás történik.
- Ha törvényi változások történnek.
- Ha a nevelőtestület más program bevezetéséről dönt.
- Ha egyéb érdekegyeztető fórum, módosítást javasol.

A módosítást kezdeményezheti:

- Az óvodavezető.
- A nevelőtestület.

Nyilvánosságról való rendelkezés:

A pedagógiai program elérhető és olvasható:

- Az intézmény honlapján.
- Az intézményben: nevelői szoba helyiségében.

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

15. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A Bakonyánai „Aprónépek” Német Nemzetiségi Óvoda Pedagógiai Programját készítette,
40/2013. (VIII.21.) határozat számon elfogadta:

Dátum:.....

.....

Nevelőtestület nevében, aláírása

A Bakonyánai „Aprónépek” Német Nemzetiségi Óvoda Pedagógiai Programját
41/2013.(VIII.21.) határozat számon jóváhagyta:

Dátum:.....

.....

Óvodavezető aláírása

A Bakonyánai „Aprónépek” Német Nemzetiségi Óvoda Pedagógiai Programjáról
véleményét nyilvánította:

Dátum:.....

.....

Szülői közösség nevében, aláírása

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BAKONYNÁNAI „APRÓNÉPEK” NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

A Bakonyánai „Aprónépek” Német Nemzetiségi Óvoda Pedagógiai Programjáról
egyetértését kinyilvánította:

Dátum:.....

.....

Fenntartó nevében, aláírása

Dátum:.....

.....

Nemzetiségi Önkormányzat nevében, aláírása

Hatályos: a kihirdetés napjától 2013. szeptember 1-től

A dokumentum jellege: Nyilvános